Түркістан обылысы Қазығұрт ауданы

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ЖШС «ДИН-АСЫЛ 1»БӨБЕКЖАЙ БАЛАБАҚШАСЫНЫҢ
2025 ЖЫЛДЫҢ ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ
ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ ЖОСПАР.

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безенділілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы).	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға	

	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек.	Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары	болады: гүлдер, құстар және т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы.				

	Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	

Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа,	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар"	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу	

	ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны.	

	Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз?	Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-	және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет:	

	(Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын,	экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі.	

	кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	жалғаса береді. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа	Мақсат-міндеттер: үстелдегі	Мақсат-міндеттер: үстелдегі	Мақсат-міндеттер:	Мақсат-міндеттер: дұрыс	

дайындық	тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын	Балаларды сипап ояту.	Тыныш музыка қосылады,	Әр баланың көңіл-күйін	

	алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді.	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б.	

	"Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Еркін ойын: "Дауысынан таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	

Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту.	Жансыз табиғат құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер:	

	Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.	қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба?	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, инеліктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар?

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады.	Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке	бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын ъ	(Көздің екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру.	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті)

	(дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	Жүгірейік қуанып. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.				

	Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы,

	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту;	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін

	баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	өз бетінше құрастыру; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу:	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк,	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер,

	ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен,	- Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін	сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру.	жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер	Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып

	Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту.	көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын	қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

	Еркін ойындар.	мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар,

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

				дағдылар)	
Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту,	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	"Табиғи қорық" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес				

дайдық. Бесін ас.	қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық,	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті?	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су құйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді.	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?"

	сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның	- Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны.	шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту.	Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да,	дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап

	ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. жаттығулар. Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.	басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасын; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасын; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасын. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ мотораканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап,	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. .	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А. Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру.

		қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай беріледі.	Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға береді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау;	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру;	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін

		ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен -	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту.	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта,

		қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін	Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту.	үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін	Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай

		құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп	Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін	қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары:	білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		(немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	"Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты

		дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы	тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке,	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш?	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың

		таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер	(алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа,	жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған	не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре

		бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. зейінін, жүгіруді жетілдіру.	жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен	Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не

	тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).		көмектесу).	көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу,	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/ 18,	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан

еркін әрекеті	келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін	нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке)	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе

	бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап	Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал	тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше	Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.

	береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым	дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке	Еркін ойындар.

		қатынастар).		биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

			қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі

	мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)

	ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де.	жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір

			Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске

	болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге	белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға	- Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тараттын ауруларды (тиф, оба - бүргемен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек;	алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі.

	тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ	- парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші	Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық

	етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер	салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру"	туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың	жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа

	ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу.

	машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету

	жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	(адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге	Серуендеуге дайындық.				

дайындық	1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім,	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны.

	де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп	мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті	үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді	элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке	

				биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс;	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс- әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен

	Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де.	жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады).	ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу.

	толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер	қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім,	Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу.	болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тараттын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер	Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау

	өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті	Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар	мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс	жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту.	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап

	жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м	топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті)	дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір	Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша,

	қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз

	Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын

	дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	"Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты,	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру:	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер:	түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып)	сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық.	сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға	тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Балалардың дербес әрекеті. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу

	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

			(мәдени-гигиеналық дағдылар)		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер:	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау;

	шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен

	байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ	қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар	- Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты	безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға

	киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.	бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды).	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша	бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба,	бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу	- Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге.	ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару,	Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", -	

	қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	"Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тәжірибеші: [illegible]

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе),	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету.	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет.

	қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат	Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей,	белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша	Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар!

	табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде.				

	1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету

					(тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару,	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады.	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-

	аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегейімен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек.	Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді,	олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу.	Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады,	қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен

	Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі	оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету.	Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып	«отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз.

	бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап	"Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық,

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру,	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю).

	мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.)	ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші	(жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет	кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды	Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі	

				суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек -

	қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы,	Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар.	ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап,	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі.	тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қаныққан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі

	екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	-Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр!	түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға	Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі.. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе	мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. көгереді.	жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшаасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айкулоаа Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек.	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды,	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана қоймай,ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету.

	балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен.	Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай

	жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)			Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құныпияұлы)	түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде				

	1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер,	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық.	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар

	Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамақ ішу әдебін, Ішіміздің ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)

	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-	тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол	әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек	Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды

	қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу	сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы	дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.

	деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!

		Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Жуын тұрған мезгілде.	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты,

	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан

	қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр	отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны.	жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.

			теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	- сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Құрап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт»	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар,

	жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады.	Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ	рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет.	Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		Еркін ойындар.	сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	"Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан –	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын,

	Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған,	қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

			Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова"	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену;	

				алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты)	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты,

	«жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде	балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал	түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	- Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре	Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады;

	қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі	Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл	- Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	қол екі жақта. Еркін ойындар.		шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар

	үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				

	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	(интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек!	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес,	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө.	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап

	Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге	табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын	Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады.	Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек?

		тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған	түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру.	(Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безенділілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	

	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау	жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын	"Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар,	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым,	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,	

	Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту,	

	бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	"Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	«дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл	

	райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз?	арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің	

	(Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу.	балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен	ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші	тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу,	

	"Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті,	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	

	мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу.	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді.	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады.	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз	

	Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны".	

	Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Жансыз табиғат құбылыстарын:	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу,	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда	

	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін	кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай	болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу.	

	"қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы	

	Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ мотораканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып,	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап»	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші

	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды.	дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	жетілдіру.	қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту,	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге

	жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	танымдық қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	«Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)

	Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші	Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ	әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн	Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар.

	таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе,	керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші	Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады!	«Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан

	бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	(бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу;				

	- балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты!	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты

	(Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан түрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға				

дайындық	сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады.	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті?	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар.

	түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшінаса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын	2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да,	аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой	Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі.	Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта

	бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала -бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Зahардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық

	етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер	салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді.	күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да,	жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа

	ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.

	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық

	автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар	жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру.	келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа	жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала,

	ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	"Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы	өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез	ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				

Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді.

	"Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де.	бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің	Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар

			Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы

	белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы	соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай,	Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге	көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер таратын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға	құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі.

	және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті	Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне	қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші	Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	(жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады.. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

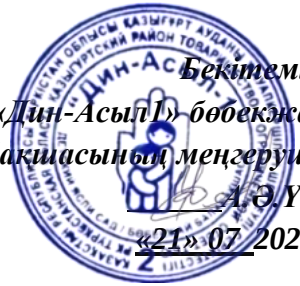

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы.	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы,	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас

	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу:	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке,	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watc	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	h?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	«Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде

	көріндерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол	Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды	(Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу.	ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек,	жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсыныстыбекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді.	

				Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет

	өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір

	екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім	алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар	толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді?	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел

	құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет.	тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін,	Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер	- Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүргемен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе	1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді).

	"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей	Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап,	жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап	Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«28» 07. 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық	және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балалардыептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге	ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ,

	алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.			Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу;				

	2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін.

		Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту;	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.

	сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді).	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі.	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады;	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу

	- Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды	заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі	Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс"	тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара»	күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту;

	жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын	бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар	"тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға	Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады)				

	Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық,	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды

	болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	шарты:бақ пен бақша салынған	біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді?	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау,	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді.	(балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді)	неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады.

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі	және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы	Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей	- Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары	Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. - басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар

	сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға	қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір	жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар	алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен,	(40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады.

	қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)	шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	«аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.

Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты

					шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!"	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына"	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастыруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын

	Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай?	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау.	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері

	- Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін,	Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Иненіктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Иненіктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік -	Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке,	жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады.	туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты

	өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту.	жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды:	бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды.	Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар"	дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды

	Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	"Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек.	болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды,	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға,	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу.

	Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер:	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй

еркін әрекеті	түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы.	кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді.	Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу.	балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны	шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету,

	- Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	(саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу	сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

				қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы

	көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу.	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі»	ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай	Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру.

	Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін	тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты	өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?».	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?»	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны.	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер:	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр».

	Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті)	Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады.	Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс,	ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана қоймай,ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең.	Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл

	"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құныпияұлы)	түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру:	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету,

	шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішіміздің ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет)	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым»	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али)	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер:	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық

	сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру.	Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына	ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған	балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың	(асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады.

	Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз- өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, тан атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу.	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір

	қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»;	балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды.	Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай	бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға

		«Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек	көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

				жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма?	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас,

	бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу.	тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады.	«Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған	Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Айгөлек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирашева Г

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру.	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға

	Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай.	атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

			Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбеккорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру

	өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші"	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату.	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ

	Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	(дене шынықтыру) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас,	қағаз қиындыларымен безендіру.

				ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар.	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі,	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы,

	да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы	Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу.	- Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына	қатты) - Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне	Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы:

	жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден)	ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ	- Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.		бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін

	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау.				

	Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	экспрессивті құралдарын (интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру.	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін,

	Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа	әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан	«Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болады. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап	«Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға

		деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде	гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды	қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
____А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	

	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау	жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын	"Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар,	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым,	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,	

	Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту,	

	бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	"Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	«дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл	

	райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз?	арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің	

	(Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу.	балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен	ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші	тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу,	

	"Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті,	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	

	мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу.	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді.	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады.	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз	

	Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны".	

	Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Жансыз табиғат құбылыстарын:	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу,	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда	

	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін	кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай	болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу.	

	"қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы	

	Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін,	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Д. Әбілев «Орман».	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан,

	(немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас

	қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда.				

	1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан,	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.

	Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)		(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді,	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны.	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық саулығы!	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның

	Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп,	құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны.	Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде).	тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа

	үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекшіл – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «араларға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	- Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын	тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

				жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шық - шық - шық. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар.

		(дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			(дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.)	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың пайдалануы туралы	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей

	және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Серуен	Күндізгі жарықтың	Жәндіктерді бақылау.	Мысықты бақылау (зерттеу,	"Ағаштар мен бұталарды	Шыбынды бақылау (жалғасы)

	ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады.	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй жануарлары қай жерде	бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, инеліктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің екі түрі - қарапайым және күрделі:

	құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны.	Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру, ешкімді өткізбеу.	тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін.	ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың жемісі ?»	олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.		"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	(қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ Л.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Балбөбек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті,	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды,	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту.

	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші	қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету,

	құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.	майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз ЫДыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау.	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру.	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен

	(шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау.	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі".	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер".

	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай?	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап.	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.

	қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық,	- Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам	бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары

	Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)

Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты!	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар

	(Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда	немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

	болатынын айтады.				
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған,	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай)	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында

	Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер	Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын	сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар	торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-	өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында

	ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған	табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	"балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты	тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

	соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.			жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

тәрбиеші:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият	Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат- -қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке,

		шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі	немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	"күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Балбөбек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы.	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы,	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас

	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу:	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке,	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watc	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	h?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	«Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде

	көріндерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол	Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды	(Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу.	ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек,	жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді.	

				Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет

	өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір

	екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім	алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар	толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді?	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел

	құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет.	тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін,	Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер	- Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүргемен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе	1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді).

	"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей	Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап,	жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады.. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға	Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Балбөбек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына

	істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты»	т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу.	қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б.	допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар,

	құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	(дене тәрбиесі)		Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды

	жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған.

	шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды	басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат».	байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады.	соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген.	Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне

	тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді.	Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын	Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық

	тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары)	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер	Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің	- Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге	кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу;

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз	орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі	күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі	қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып,	

		ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	екенін түсіндіру.	топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____Л.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Балбөбек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Сақұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе),	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету.	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет.

	қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат	Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей,	белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша	Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар!

	табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде.				

	1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету

					(тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару,	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады.	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-

	аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегейімен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек.	Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді,	олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу.	Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады,	қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен

	Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі	оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету.	Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып	«отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз.

	бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап	"Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық,

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру,	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю).

	мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.)	ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші	(жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет	кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды	Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі	

				суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек -

	қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы,	Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар.	ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап,	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі.	тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі

	екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	-Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады:	түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға	Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар	мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

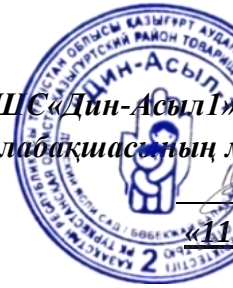

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын	Дидактикалық ойын	"Бұл қай кезде болады?"	Ұлттық ойын «Бес тас»	Дидактикалық ойын «Гүл

	«Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті)	«Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады.	дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен,	Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден –	шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен

	"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпияұлы)	үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде				

	1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет)	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу.	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				

	1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды.	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін!	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?»	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар.

	Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен	(Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы	тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен	Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек?	"Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып

	ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз- өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу

Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап

	отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер	Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» -	Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап	тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл	отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай

	өзгереді.	«үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске	қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

				сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар»	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Құрап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер?	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас.

	Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	- Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке,	бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа	түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және	Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алландырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Балбөбек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Балбөбек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ахметова.Р

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан –	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын,

	Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған,	қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

			Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова"	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену;	

				алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты)	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты,

	«жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде	балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал	түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	- Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре	Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады;

	қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі	Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл	- Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	қол екі жақта. Еркін ойындар.		шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар

	үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				

	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	(интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек!	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес,	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө.	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап

	Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге	табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын	Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады.	Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек?

		тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту,ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған	түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру.	(Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безенділілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен	

	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала	айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Бірімізден біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды	қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып.				

	4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	

	қажеттілігі.)				
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге	

	дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық,	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық	

	қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан)	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік	Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт)	ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға	

	- Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар:	түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына	"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған	үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың буланууынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын.	

	"Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне	

				көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және	

				басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы:	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?".	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып	

	педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты,	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа,	

	айтуға тәрбиелеу.	ұқыптылықты қалыптастыру.	баулу.	ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу.	Жансыз табиғат құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу.	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты	

	Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен	бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып	

	ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас

	қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	әрекеті) Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға

	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау.				

	5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран,	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,

	Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту.	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па?	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын,	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді

	"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса,	– Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру)	Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс	- Қалың ну - халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда	аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашынды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашынды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту;

	жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	"Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекшіл – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «араларға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	жасырынады? Бұта? (Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		«бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.		көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын

	дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шық - шық - шық. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті,	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар,

		Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні,	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады.

	сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	оларды адамдардың пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Ертөстік» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру.	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті)

	(дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	Жүгірейік қуанып. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.				

	Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы,

	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту;	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін

	баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	өз бетінше құрастыру; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу:	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк,	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер,

	ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен,	- Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін	сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру.	жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер	Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып

	Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту.	көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын	қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

	Еркін ойындар.	мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар,

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

				дағдылар)	
Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту,	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	"Табиғи қорық" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес				

дайдық. Бесін ас.	қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық,	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті?	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су құйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді.	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?"

	сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның	- Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны.	шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту.	Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да,	дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап

	ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған	басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			жаттығулар. Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп қурайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Ертөстік» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті)	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және

	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей

	(ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!"	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру.	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу

	Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту -	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту,

	жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол	ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін.	табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап.	туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш	саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу.

	ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек.	Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды"	Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту.	қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан:	Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.

	Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	- Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру;				

	- серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты!	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді.	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ...	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала

	(Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	(болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға				

	үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.					
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа,	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз , жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Он бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Он бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік

	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық	ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады.	қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу.

	(асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	"Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	"Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

тексерілді:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Ертөстік» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже"	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту.

		білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және	Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		оған сыйлық немесе ұпай беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру

		қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды

		ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер,	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде,	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы

		қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге	жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу.	егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы.	түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы

		көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге,	Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны.	Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды"	гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту.

		бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты"	Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру.	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба?	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз.	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем,

		Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы	Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында,	көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту.

		шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ	балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Ертөстік» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

	Дүйсенбі	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
	«Ұлы дала баласы»	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы,	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас

	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмегі, бір-біріне көмектесу).				
	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/video	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру.	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше

	тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	s/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша:	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама

	бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты –	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру,	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.

	сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Еркін ойындар.

	секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты).				

	Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар.	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады:

	болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып	«Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық

			жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру.	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз?	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер таратын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жүппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына

	өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ	"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін	Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз	сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек.	дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін	сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру".	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы	

	жетілдіру. Еркін ойындар.		Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

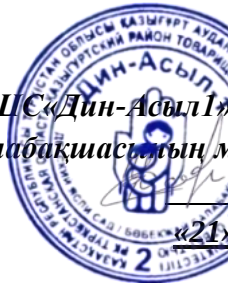

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды.

	болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.	салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та,	Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу.	азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер	2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.

	Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.	Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке,ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын

	қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6	«Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі	қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар.

	рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	«Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.			Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою;				

	1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе?

	дағдылар)	Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылар)	Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту;	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды

	шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып,	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында

	гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу.	үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер:	көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп,	ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және	шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру;

	Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады.	белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі	ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай,

	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны				

	оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады.	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс;

	Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері

	қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның	мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы	Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың	қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері	туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту.

	кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын"	есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау.	немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай?	Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымда қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	-Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту.	

		шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.		Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тексерілді:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға,	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. ццМақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
____А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Ертөстік» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан –	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын,

	Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған,	қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

			Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова"	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену;	

				алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты)	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты,

	«жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде	балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал	түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	- Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре	Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады;

	қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі	Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл	- Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	қол екі жақта. Еркін ойындар.		шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар

	үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				

	Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	(интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек!	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес,	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө.	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап

	Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге	табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын	Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады.	Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек?

		тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту,ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған	түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру.	(Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

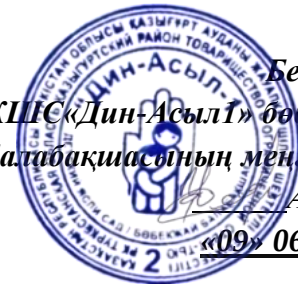

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Өткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: ересек «Қарлығаш» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ешева Н

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту.	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын

	Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді,	Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Д.Ахметова "Тұрмыстық техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады.				

	3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен,

	Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру;	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)"	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	айналасындағыларға мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді:	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп қурайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген

	машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,- деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін	ұстасаң, соғұрлым шағып алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек;	Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер:	сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту.	құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде,

	"қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигізіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк,	көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады.	Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын	"түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

дайындық					
Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке

	ұйымдастыру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар,	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…»,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-

	үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды	«Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ,	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді,	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда

	жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен	сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа,ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты,	бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ"	қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды	ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі.

	айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған	тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын:	қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар"	Еркін ойындар.

	Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға	

				шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Ертөстік» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уразбаева Д
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ моторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу;	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы	ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос	оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды.	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды"

	соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту.

	Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен	«Жас спортшылар», балалардың жас	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау»	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері».	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод"

балалардың еркін әрекеті	ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту;	Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады,	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ:	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама

	шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі	Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны.	1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара	мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр

	керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық	көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең	теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	ережелерін бекіту.		орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз:	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру,	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап,

Бесін ас.	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады.

	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	(таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын.	аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды,	(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың

			Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту.	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл

	жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді	ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады!	Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды.	Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы	мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке

	қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне	Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді.	дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады.	сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		"Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу;	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы	ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос	кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп	Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды"

	соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	(немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша

	бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайындық	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым».	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін

	жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	(шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау.				

	3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол)	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету;

	ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар	Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін	Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер:	дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	

Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.

	дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз

	ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді,	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін,	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып,

	әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді.	шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы	серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес

			Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды,

	құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-	желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық.	Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек	ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер таратын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек	Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден

	қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен	Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек.	адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады.	көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе

	Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек	болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке,	ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру,	қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.

	допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	отыру т.б. (дене тәрбиесі)		Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу;				

	3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,

	Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды

	дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері.	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай	өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы"	гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген.	ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта	сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда	Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық

	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету,	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.);

	тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту.	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз)	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме?	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге

	- Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау;	- Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау	- Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бұршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-	(балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз.	тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа,

	құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске	календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің	дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	(Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме?	зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымдағы қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға,	-Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	

		бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тәрбиеші:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды,	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету.

	біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп,	балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша	зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен –	Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала

	жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)		Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құныпияұлы)	асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей

	Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішіміздең ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр"	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту.	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				

Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту.	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,

	сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік	көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.

	"Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты,

	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз

	сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір

	болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп	30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды	баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек.

			түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым,

	құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	"Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м	өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ	Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару.	Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Қарлығаш» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ешева Н
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бектемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	*Дүйсенбі*	*Сейсенбі*	*Сәрсенбі*	*Бейсенбі*	*Жұма*
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер

	жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	(ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)

	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу»,	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	«Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру.	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай?	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп,	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні,	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы

	Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған	Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны»,	Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам	Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық	ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	«Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек»	мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		«аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.		арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.

	жуғызу.	жуғызу.	жуғызу.	жуғызу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді,

		Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер"	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа

	Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру;				

	- шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, инеліктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі.

	мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол	алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық"	(ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай	Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру, ешкімді өткізбеу.	- демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Өткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ мотораканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ моторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап,	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	"Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***с***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастанё
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды".	немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. . Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		"Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
____А.Ә.Усен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі.	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану.	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің

	Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаған кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда	Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген	қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да	біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші	сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және

	соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру;	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке

	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жауапкершілікке тәрбиелеу.	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.		тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру.

	дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым,	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі

	келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				

Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды?	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу.

	(жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе	Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында	бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді	материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	"Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу;				

	- балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында

	тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін.

	Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс- әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу.

	мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды.	ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады.	Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)

			Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету.	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе,

	байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл- қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты:	Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа,	Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс	жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында	Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі

	балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап,	болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам	ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	"Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	"күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. " , “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын

	қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6	«Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі	қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар.

	рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	«Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.			Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою;				

	1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе?

	дағдылар)	Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылар)	Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту;	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды

	шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып,	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында

	гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу.	үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер:	көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп,	ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және	шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру;

	Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады.	белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі	ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай,

	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны				

	оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады.	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс;

	Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері

	қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның	мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы	Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың	қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері	туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту.

	кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын"	есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау.	немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай?	Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымда қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	-Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту.	

		шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.		Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тәрбиеші:

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды.	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		"Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды,	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін ширатып, дамытып қана қоймай,ептілікке, қырағылыққа, тез шешім	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету.

	біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп,	балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша	зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен –	Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала

	жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)		Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнып ияұлы)	асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей

	Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр"	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту.	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				

Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту.	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,

	сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік	көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.

	"Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты,

	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз

	сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір

	болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп	30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды	баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек.

			түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым,

	құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	"Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м	өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ	Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару.	Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Жұлдыз» тобы
Педагогтың аты-жөні: Өскенбаева Ж
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған,	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету.

	Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады.	құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған,	заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

		(дене шынықтыру)	Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбеккорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау;

	Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	ойнату. (дене шынықтыру) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ	- байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

				бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын.	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін)

	көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын)	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият	Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар	түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп,	Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту.

	- Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру,	қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау	Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.		кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына

	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю).				

ас.	Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту.	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап,

	Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау.	түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана	Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен үшып жүреді.	Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге

		Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына	жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	- Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар	мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ө.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру.	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті)

	(дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	Жүгірейік қуанып. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.				

	Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы,

	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту;	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін

	баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	өз бетінше құрастыру; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу:	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк,	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер,

	ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен,	- Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін	сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру.	жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер	Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып

	Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту.	көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын	қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

	Еркін ойындар.	мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар,

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

				дағдылар)	
Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту,	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	"Табиғи қорық" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес				

дайдық. Бесін ас.	қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық,	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті?	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су құйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді.	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?"

	сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның	- Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны.	шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту.	Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да,	дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап

	ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған	басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			жаттығулар. Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп.	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың

	қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды.	"Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		(қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де,

	Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын"	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар;	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін

	Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,- деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды,	алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен	жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету.	Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы"	жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға

	қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық!	"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар",	Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар	шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	"қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі.	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл- қозғалыс ойыны.

	орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар	киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды.	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма?	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды

	Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба	ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты.	құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады.	- Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын	ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды.	"Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана".	тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны.	

	Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	

				жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап,	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	"Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

тексерілді:

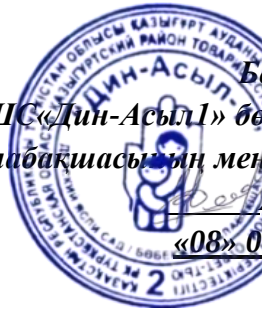

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін

		адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс	Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

		орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер:	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)"

		Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту.

		ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда	энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға	себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші!	Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу.

		өсетін бұталарды күтуге көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер:	алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық	Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында	Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		"қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	"аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын

әрекеті		бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын	кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз.	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді:

		түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды.	жаман ба? Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны.	Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша	сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және

		Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне	Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке,ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

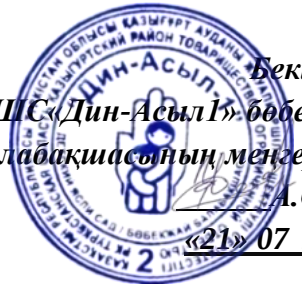

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды.

	болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.	салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та,	Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу.	азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер	2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.

	Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.	Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. , жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

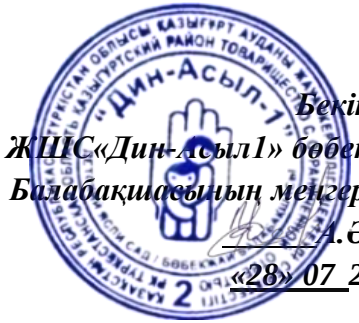

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына

	істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты»	т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу.	қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б.	допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар,

	құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	(дене тәрбиесі)		Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды

	жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған.

	шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды	басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат».	байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады.	соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген.	Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне

	тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді.	Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын	Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық

	тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары)	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер	Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің	- Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге	кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу;

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз	орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі	күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі	қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып,	

		ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	екенін түсіндіру.	топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға,	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту.	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту;	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін ширатып, дамытып қана қоймай,ептілікке,	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте

	мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды	ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен.	қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны

	жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық;	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішіміздің ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық"	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	"Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады.	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды

	жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке	жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау	Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар"	білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек,	мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде

	тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын.

	Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады.	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған

	ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе	Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін	балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару

			балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
Серуенге	Серуендеуге дайындық.				

дайындық	1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту.	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында,	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу.	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар,

	Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен	Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін	Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. " Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу. Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды.	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тыныштalып,

	екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында-«экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет)	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік) дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу; Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет)	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою.

	жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	- «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін дамыту.	Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	(қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.
Серуенге	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру.				

дайындық	Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе, балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ

	қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау.	өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады.	отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен	ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға

	Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай,	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту;	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту;

	жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді.	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын:	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады.

	(дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	(дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	"Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)

	Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін	Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы	Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит	Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың	Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты

	көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен	аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді.	үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді	желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын	бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асыраганда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа		күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды.	шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса,	

	арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.		"Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе.				

	2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: ересек «Құлыншақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Жақсыбай М
Балалардың жасы: 4 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	

	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау	жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын	"Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар,	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым,	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,	

	Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту,	

	бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	"Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	«дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл	

	райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз?	арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің	

	(Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу.	балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен	ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші	тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу,	

	"Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті,	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	

	мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу.	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді.	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады.	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз	

	Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны".	

	Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Жансыз табиғат құбылыстарын:	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу,	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда	

	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін	кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай	болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу.	

	"қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы	

	Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

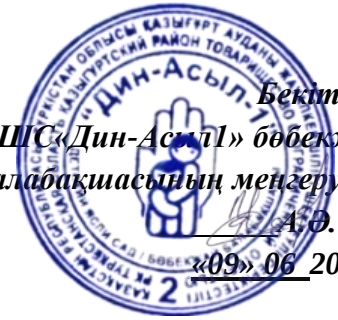

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту.	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті)

	істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: табиғи материал жинау.	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа,

	Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып.				

	4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында,

	Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу».	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру.	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	(дене тәрбиесі)	Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	тапқырлығын жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі:	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін

	деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады.	па? – Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен)	Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету.	Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық.	аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру;

	Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	(дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекшіл – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре	"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	- Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер:	түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.		Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар,

		Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып,	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй

	(құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу,				

	- көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу.	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, инеліктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.)

	20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі.	Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты	жануарларын білесіңдер? Үй жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді?	бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай	- Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	"Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	көрші ойыншыға беру, ешкімді өткізбеу.	Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	ағаштың жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тоб
Педагогтың аты-жөні: Сопахова
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру.	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті)

	(дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	Жүгірейік қуанып. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.				

	Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы,

	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту;	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін

	баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	өз бетінше құрастыру; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу:	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк,	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер,

	ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен,	- Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін	сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру.	жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер	Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып

	Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту.	көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын	қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

	Еркін ойындар.	мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар,

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

				дағдылар)	
Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту,	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	"Табиғи қорық" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес				

дайдық. Бесін ас.	қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық,	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті?	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді.	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?"

	сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның	- Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны.	шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту.	Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да,	дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап

	ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған	басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			жаттығулар. Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Күншуақ» тобы

Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап,	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	(асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты,ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Күншуақ» тобы

Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті)	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-

		адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау.	көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға

		талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі"	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару

		Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың

		Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады.	Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен)	Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде	өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып,

		Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы.	Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу.	боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады.	оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	*Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы"	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік

еркін әрекеті		Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы	құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы»	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын,	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел:	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі,

		сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына	Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек"	1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен	көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу,

		тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу;	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы	ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос	оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды.	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды"

	соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту.

	Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен	«Жас спортшылар», балалардың жас	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау»	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері».	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод"

балалардың еркін әрекеті	ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту;	Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады,	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ:	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама

	шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі	Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны.	1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара	мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр

	керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық	көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең	теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	ережелерін бекіту.		орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз:	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру,	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап,

Бесін ас.	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады.

	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	(таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын.	аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды,	(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың

			Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту.	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл

	жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді	ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады!	Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды.	Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы	мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке

	қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне	Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді.	дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап	сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		"Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады:	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы

	балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары	зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе	- Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады.	спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу.

	қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	(таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Соңымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.

	атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.		атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.		
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін

	Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер"	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа)	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін

	Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	"Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				

Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды?	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу.

	(жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе	Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында	бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді	материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	"Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу;				

	- балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында

	тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін.

	Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс- әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу.

	мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды.	ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады.	Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)

			Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету.	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе,

	байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл- қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты:	Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа,	Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс	жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында	Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі

	балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап,	болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер	ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	"Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	"күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
лабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына

	істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты»	т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу.	қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б.	допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар,

	құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	(дене тәрбиесі)		Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды

	жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)		моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған.

	шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды	басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат».	байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады.	соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген.	Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне

	тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді.	Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын	Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық

	тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары)	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер	Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің	- Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге	кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу;

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз	орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі	күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі	қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып,	

		ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	екенін түсіндіру.	топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға,	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға				

	келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсыңдар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз.	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін ширатып, дамытып қана қоймай,ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң.	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін

	жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құныпияұлы)	қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.				

гимнастика	Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.

				жуғызу.	
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет)	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына

	ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.
Серуенге	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру.				

дайындық	Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын:	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей

	аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау,	Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы	қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті,	сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды

	ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.

Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды

	ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру".	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа,

балалардың еркін әрекеті	ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады.	Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді	қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ	зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді	зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау).

	Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп	- Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

				жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Құрап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады?	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар.	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту.

	пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	- Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру"	жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші	Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш	Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

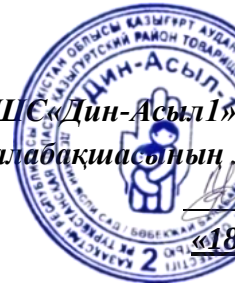

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Күншуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Сопахова Ж
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы

Топ: орта «Көгершін» тобы

Педагогтың аты-жөні: Биболова М

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Көгершін» тобы

Педагогтың аты-жөні: Биболова М

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы)__ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық	

				жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті)	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және

	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей

	(ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!"	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру.	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу

	Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту -	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту,

	жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол	ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін.	табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап.	туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш	саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу.

	ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек.	Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды"	Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту.	қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан:	Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.

	Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	- Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру;				

	- серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты!	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді.	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ...	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала

	(Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	(болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға				

	үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа,	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Ән бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Ән бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік

	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-	ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін	қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге , мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл : балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	"Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен үйрету. Еркін ойындар.	Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы)__ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны.	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны.

		Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың,	Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса

		қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды

		ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)

		тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса,	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара	әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде	Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған

		жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру"	көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін	өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға	алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренінің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру

		қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен		Математика негіздерінен ойын-жаттығу	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны.

балалардың еркін әрекеті		"Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау).	Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				- Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз?	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді.	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті

		Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі құғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған	ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу.	Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі құғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Құғыншы мен қашушы	көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды

		баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап	"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер	шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	күзде.		
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу;	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы	ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос	оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды.	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды"

	соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту.

	Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен	«Жас спортшылар», балалардың жас	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау»	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері».	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод"

балалардың еркін әрекеті	ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту;	Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады,	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ:	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама

	шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі	Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны.	1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара	мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр

	керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық	көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең	теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	ережелерін бекіту.		орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз:	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру,	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап,

Бесін ас.	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады.

	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	(таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын.	аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды,	(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың

			Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту.	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл

	жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді	ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады!	Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды.	Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы	мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке

	қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне	Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді.	дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады.	сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		"Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық

	етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер	салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру"	туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың	жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа

	ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу.

	машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету

	жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	(адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге	Серуендеуге дайындық.				

дайындық	1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім,	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны.

	де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп	мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті	үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді	элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке	

				биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс;	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс- әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен

	Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де.	жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады).	ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу.

	толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер	қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім,	Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу.	болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тараттын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер	Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау

	өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті	Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар	мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс	жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе

	Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек	болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балалардыептілікке,	ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру,	қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.

	допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	отыру т.б. (дене тәрбиесі)		Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу;				

	3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,

	Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды

	дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері.	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай	өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы"	гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген.	ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта	сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда	Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық

	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету,	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.);

	тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту.	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз)	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме?	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге

	- Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау;	- Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау	- Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бұршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-	(балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз.	тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа,

	құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске	календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің	дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	(Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме?	зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымдағы қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға,	-Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	

		бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«04» 08_2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Сақұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса,	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м

	(тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп	талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен	зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	онда допты ұстап алудың қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді.	таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді:

	табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	— Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы

					болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер:	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және

	қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	атауларын, сыртқы белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар?	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау;

	- Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту	Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Иненіктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Иненіктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар,	болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке	кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Үшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы.	Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен

	керек. Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы	қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында.	тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер	Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі	балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды

	аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар».	тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жасамауға үйрету. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу.	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау,

	үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.)	жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда».	Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуу Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау,	кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер:	дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген

	- Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	содан кейін 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі	сүйіспеншілікті арттыру.

				объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар

	- Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала	тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары	Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу.	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да	шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты

	таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер	Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен	кездеседі. Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы , жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	допты қағып алуға жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А. Ә.Усен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Көгершін» тобы

Педагогтың аты-жөні: Биболова М

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып,	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады.	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту.	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық

	анализаторы арқылы шешімін табу. Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың	Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса

	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)"	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды

	костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік) дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру.	жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу; Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы,	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады

	шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе, балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үш! Соқыр теке, бізді ұста!" -	жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша	Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер!	мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған

	деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін

	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату				

	(шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды

	бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау.				

	3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тыңдап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп,	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек,

	үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт	балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды.	Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке	орналасқан? - Балалар енді балықтың бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік	аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асыраганда	Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді.	рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп	ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы	

	оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар		жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	"қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Көгершін» тобы
Педагогтың аты-жөні: Биболова М
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.

	Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық	Еңбек: гүлзарды жұқарту.	Еңбек: гүлзардағы топырақты	Еңбек: өсімдіктерге күтім	Еңбек: сөрелер мен терезе алды

	еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбеккорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру) Қоршаған әлеммен	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді	

				қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір,	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді?

	жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да	ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді.	жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да,	графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір	- Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады;

	жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек.	Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.	қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	- Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.			"Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға

	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру;				

	- өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика, қимылдар) игеруге	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар.	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл!	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді

	(Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу. Қимылды ойын:	тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары	басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен үшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған	Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек)

		«Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер	арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік	Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бектемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды даладақабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Балауса» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Балауса» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп.	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың

	қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды.	"Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		(қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де,

	Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын"	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар;	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін

	Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,- деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды,	алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен	жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету.	Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы"	жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға

	қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық!	"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар",	Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар	шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	"қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі.	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл- қозғалыс ойыны.

	орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар	киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды.	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма?	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды

	Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба	ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты.	құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады.	- Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын	ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды.	"Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана".	тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны.	

	Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	

				жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

	Дүйсенбі	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін				

	орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты!	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді.	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ...	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала

	(Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	(болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға				

	үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа,	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Ән бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Ән бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік

	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-	ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып	қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары	тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу.

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	"Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Балауса» тобы

Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренінің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде)баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері аша -қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ө.Усен
«14» 07. 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі	немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы.	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы,	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас

	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу:	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке,	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watc	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	h?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	«Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде

	көріндерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол	Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды	(Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу.	ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек,	жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді.	

				Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет

	өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір

	екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім	алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар	толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді?	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел

	құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет.	тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін,	Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер	- Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүргемен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе	1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді).

	"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей	Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап,	жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының	Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету.	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру.	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді,ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту.

	не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады.	Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн».	«Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны	адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген	Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз.

	Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	көлемдері 5×6 см карточкалар.	Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп,

	Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды еріліп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем"	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі

	түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы,	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес

	қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның	ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету.	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады.	гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік,	жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға

	кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті.	Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету.	Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,	Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты

	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

			дағдылар)		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал,	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу;

	сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету;	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту.	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу.	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену.

	пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде	Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады.	- Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	-Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз	Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы

	іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың	(түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың	әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға.	рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-	барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру"	балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау.	-Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да	

	теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

мәнжістеуші:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Сақ құлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі

	т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші	жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту.	Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға	2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап

	ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	(дене тәрбиесі)		қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен

					ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап,	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу.

	неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел	Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар	айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-	аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады.	Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық

	Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен	ұстайды. Күзде инеліктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде	Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады.	сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл епті лігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен епті лігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде

	тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша	қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.

	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.)	адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды,	немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек.	жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал	тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Қу. (Түлкі.)	көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	"Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық	

				талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол

	төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар	білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның	бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар	қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю.

	тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға,	біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.	• Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды.	Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып,	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады.	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту.	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық

	анализаторы арқылы шешімін табу. Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың	Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса

	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)"	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды

	костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік) дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру.	жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу; Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы,	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады

	шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе, балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үш! Соқыр теке, бізді ұста!" -	жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша	Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер!	мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған

	деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін

	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату				

	(шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды

	бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау.				

	3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тыңдап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп,	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек,

	үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт	балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды.	Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке	орналасқан? - Балалар енді балықтың бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік	аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асыраганда	Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді.	рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп	ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы	

	оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар		жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	"қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Балауса» тобы
Педагогтың аты-жөні: Уркенбаева Б.
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы)__ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру,	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және	

	қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина	қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат	т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау.				

	1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	

	Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай	

	тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ)	кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.	күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа	

	- Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы	Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.	бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту	барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы	

	техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару;	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз:	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру,	

	отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту.	

	жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді,	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан	

	рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау.	Жансыз табиғат	Бұлттарды бақылау	Бұлттарды бақылау.	

	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне	(жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек.	Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа	

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция	соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты.	

	жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			«Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

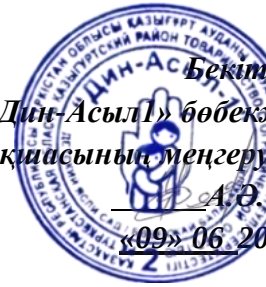

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 .2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас

	қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	әрекеті) Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға

	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау.				

	5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран,	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,

	Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту.	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па?	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын,	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді

	"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса,	– Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру)	Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс	- Қалың ну - халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда	аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашынды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашынды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту;

	жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	"Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекшіл – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «араларға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	жасырынады? Бұта? (Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		«бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.		көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын

	дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шық - шық - шық. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті,	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар,

		Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні,	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады.

	сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	оларды адамдардың пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі,	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты,	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып.	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық

	бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кемемен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға				

гимнастика	қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар.

	Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер:	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту,

	домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар.	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет.	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер,

	Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су)	Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз	түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады),	тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел:	Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады.

	Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген	жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Жаңбыр жауса – жер ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен	"Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

	құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		"сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз

	Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бекіту. Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

				(мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін,	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын,ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	"Табиғи қорық" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	

Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ.	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу.

	шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды.	Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер"	тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті	Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз	"Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың

	"Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті	затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			сақтауға арналған жаттығулар. Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.	Еркін ойындар.	
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Ертарғын» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп.	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық -	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға

	қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар	балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды.	Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыннан шығып қалады.	Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде.				

	3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,

	Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық"	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер:	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	"Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	(әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді.	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп қурайды, жемістер мен

	Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,- деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты.	ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа	білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару.	сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға	тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды".

	Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту.	енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа,	Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды	алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі	"Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

	Еркін ойындар.	Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				

Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс:	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін

ас.	үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек.

	әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де,	жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	"Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі.	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік?	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар

	отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру,	Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар	Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу.	көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? -	немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты

	ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін	Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша	Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек.	Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі	

				шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты.	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат"	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол

	елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...	дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы);	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.

	майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)				
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына"	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың

	гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау;	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы.

	және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса,	ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су	жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап.	құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан	Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды

	таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды.	тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдірлай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында	"Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен	кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім,	тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа

	Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	"өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру.				

	Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады)				

	Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің,	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру"	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады.

	Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	"Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	"Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала				

	дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау.	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай

	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің	ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала	аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны.	(Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы	қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады.

	жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштальп, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Ертарғын» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.

		Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі	немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық

	етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер	салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру"	туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні менептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың	жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа

	ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу.

	машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету

	жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	(адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге	Серуендеуге дайындық.				

дайындық	1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім,	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны.

	де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп	мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті	үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді	элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке	

				биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс;	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс- әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс- әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен

	Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де.	жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады).	ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру)

			Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу.

	толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер	қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім,	Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу.	болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тараттын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер	Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау

	өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті	Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар	мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс	жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе

	Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек	болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке,	ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру,	қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.

	допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	отыру т.б. (дене тәрбиесі)		Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу;				

	3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,

	Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды

	дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері.	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай	өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы"	гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген.	ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта	сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда	Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық

	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету,	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.);

	тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту.	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз)	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме?	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге

	- Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау;	- Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау	- Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бұршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-	(балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз.	тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа,

	құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске	календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің	дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	(Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме?	зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымдағы қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға,	-Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	

		бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тәрбиеші:

Бекітемін

ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса,	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м

	(тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп	талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен	зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	онда допты ұстап алудың қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді.	таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді:

	табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	— Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы

					болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер:	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және

	қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	атауларын, сыртқы белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар?	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау;

	- Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту	Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Иненіктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Иненіктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар,	болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке	кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Үшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы.	Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен

	керек. Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы	қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында.	тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер	Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі	балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды

	аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар».	тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жасамауға үйрету. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу.	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау,

	үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.)	жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда».	Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуу Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау,	кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер:	дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген

	- Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	содан кейін 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі	сүйіспеншілікті арттыру.

				объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар

	- Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала	тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары	Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу.	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да	шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты

	таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер	Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен	кездеседі. Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	допты қағып алуға жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Ертарғын» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды,	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету.

	біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп,	балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін. Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша	зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден. Асығың түссе бүгінен –	Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала

	жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)		Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құныпияұлы)	асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға үйрету	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей

	Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішіміздең ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу Төкен Айдарханов "Жанашыр"	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету;ептілік, икемділік, жылдамдық қасиеттерін жақсарту.	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				

Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту. Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы өсімдіктер туралы білімдерін бекіту.	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,

	сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік	көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.

	"Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты,

	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз

	сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір

	болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп	30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды	баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек.

			түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау.				

	2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік (шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым,

	құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	"Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м	өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ	Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару.	Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: орта «Ертарғын» тобы
Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А
Балалардың жасы: 3 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: орта «Ертарғын» тобы

Педагогтың аты-жөні: Мирзоахмедова А

Балалардың жасы: 3 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«02»-06_2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы)__ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	*Дүйсенбі*	*Сейсенбі*	*Сәрсенбі*	*Бейсенбі*	*Жұма*
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безенділілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу.	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші	

	Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала	жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек.	және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		(танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею.				

	3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа!	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым.	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен.	

	Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тоң" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан"	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау	

	дағдыларын дамыту.	Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру.	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл ептілігі мен	

	нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер	қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей	Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға	шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте	

	жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам	жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою.	маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың буланыуынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін	

	жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	«Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	(қарым-қатынас іс-әрекеті)	жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және	

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну:	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық,	

	мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге тырысады.	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны". Ойын барысы. Шеңберде	

	түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	"Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті,	Жансыз табиғат құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы).	

	дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды,	жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды:	(зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш"	

	қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді	бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	- Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді	

	безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Бәйерек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ө.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап,	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады.

	балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады).				

	5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында,

	Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	(арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз,	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп қурайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер

	касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Трактортшы» - Папа, мен де трактортшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттым епте п. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында	қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана	барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты	тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп,	мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі".

	педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық"	қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады.	Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс.	"Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін

	жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,

	Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…».	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және

	орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар,	Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме?	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу.

	қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды,	болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа,ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш)	— Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан"	мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын	Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін,	Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол	мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір	тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету,	

	логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	

				қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

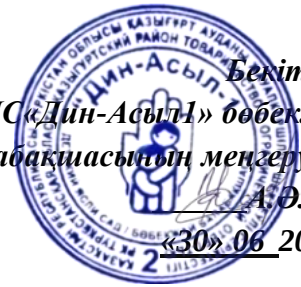

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, , достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

тәрбиеші: [illegible]

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Бәйерек» тобы

Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже"	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту.

		білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және	Әжем менің әлі де, Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	Балалардың жеміс-жидектердің атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		оған сыйлық немесе ұпай беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру

		қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды

		ертегісімен таныстыру; үй жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	құм салынған қапшықты дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	отырып, балалардың жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	араластыру арқылы ашық және қою қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер,	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде,	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы

		қабілеттерін бекіту; балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге	жануарлар мен адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу.	егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы.	түсініктерін кеңейту. Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы

		көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге,	Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны.	Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды"	гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту.

		бекіту. Бір аптадағы күндер тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	сөйлеуді дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты"	Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру.	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба?	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз.	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем,

		Жаздың соңғы күндерінде тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті : бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай	Балаларға сұрақтар - Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	2. Тікеннен гүл, Заһардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында,	көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту.

		қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

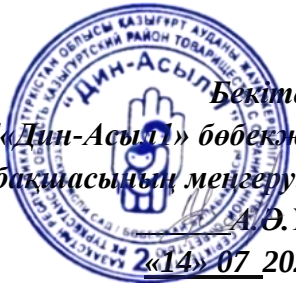

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық

	етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер	салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды,	ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді.	күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да,	жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа

	ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.

	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық

	автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар	жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру.	келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа	жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала,

	ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	"Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы	өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез	ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				

Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді.

	"Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де.	бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің	Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар

			Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек -	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін

	белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер	соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай,	- Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір	безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек;	тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға

	өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті	Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне	- жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. " “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу	дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрагимова М.
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.			

Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар.	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру.	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады;	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды

	Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге	"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін	орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін	- серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа	жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір

	түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту.	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап

	жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м	топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті)	дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір	Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша,

	қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою;				

	2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз	Көркем сөз

	Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын

	дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	"Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты,	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру:	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер:	түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып)	сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық.	сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға	тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Балалардың дербес әрекеті. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу

	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

			(мәдени-гигиеналық дағдылар)		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер:	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау;

	шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен

	байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ	қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар	- Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты	безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға

	киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.	бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды).	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша	бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба,	бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу	- Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге.	ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару,	Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", -	

	қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	"Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____Л.Ә.Үсен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: мектепалды «Балапан» тобы

Педагогтың аты-жөні: Айткулова Б.

Балалардың жасы: 5 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Сақұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе),	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету.	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет.

	қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат	Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей,	белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша	Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар!

	табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде.				

	1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету

					(тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару,	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады.	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-

	аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегейімен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек.	Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді,	олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу.	Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады,	қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен

	Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі	оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету.	Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып	«отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз.

	бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап	"Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық,

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру,	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю).

	мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.)	ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші	(жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет	кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды	Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі	

				суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек -

	қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы,	Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар.	ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап,	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі.	тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қаныққан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі

	екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	-Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады:	түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға	Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар	мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айкулоаа Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйтерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрпгтмлва М
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері.	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	-Алдымен бүйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бүйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бүйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды".	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	"Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Бәйтерек» тобы
Педагогтың аты-жөні: Ибрпгтмлва М
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-	жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам

		тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.	көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

тәрбиеші:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безенділілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	

	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау	жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын	"Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар,	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым,	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,	

	Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту,	

	бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	"Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	«дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл	

	райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз?	арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің	

	(Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу.	балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен	ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші	тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу,	

	"Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті,	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	

	мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу.	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді.	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады.	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз	

	Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек. "Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны".	

	Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Жансыз табиғат құбылыстарын:	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу,	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда	

	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін	кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай	болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу.	

	"қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту	білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы	

	Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Үша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде,	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	"қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу) «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш,

	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап	(таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті

	құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)		сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.		ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымдарын кеңейту, танымдық	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін

	"Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер:	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман

	райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының	балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек.	Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып, Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап,	Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма? Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі -	өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен

	атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол	- Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің"	Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті,	көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу,

	ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ... (болады). Жазда аяз ... (болмайды).	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір

	Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	(қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды.				

	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан) Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау.	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма?	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан

	Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір	оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап,	Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану	Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі	ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап

	бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.	көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Зahардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		"Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру.

	барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса,	айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.	қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай	бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып,	(дене шынықтыру) «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу.

	оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын	Еңбек: алаңды қоқыстан	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту	Еңбек: ағаш кесуге қатысу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты

	сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші	«Жас спортшылар»,	«Денсаулық зор байлық»,	Санамақтар жаттау.	Балалармен әңгімелесу	Жапсырудан ойын-жаттығу

мен балалардың еркін әрекеті	балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	«Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте	«Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	"Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйілерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау.	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді,	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны.

	газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған	Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс	Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық	Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады.

	Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу	қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту.	Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		(тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз;	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту;	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	жұмыс; этикет ережелерін бекіту.		қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа	Гигиеналық дағдылар:	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

дайдық. Бесін ас.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған

	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек	допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым".	жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады.

			ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа

	күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп	нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай.	"Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге	сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек	райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың

	тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы	Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі	немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды	ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды.

	болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.	салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та,	Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу.	азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер	2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.

	Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.	Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке,ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету.	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру.	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту.

	не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады.	Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн».	«Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны	адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген	Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз.

	Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене тәрбиесі)	көлемдері 5×6 см карточкалар.	Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп,

	Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды еріліп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем"	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі

	түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы,	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес

	қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның	ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері. Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету.	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады.	гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік,	жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға

	кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті.	Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету.	Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,	Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты

	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

			дағдылар)		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал,	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу;

	сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету, ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту. Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету;	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту.	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу.	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену.

	пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде	Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады.	- Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	-Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз	Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы

	іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың	(түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан	Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың	әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға.	рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымқайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-	барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру"	балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау.	-Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да	

	теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тексерілді:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе),	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету.	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет.

	қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат	Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей,	белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша	Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар!

	табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде.				

	1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету

					(тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару,	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады.	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-

	аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегейімен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек.	Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Инеліктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Инеліктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді,	олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу.	Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады,	қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен

	Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі	оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету.	Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып	«отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимылептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы менептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз.

	бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап	"Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық,

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру,	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю).

	мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.)	ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші	(жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет	кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды	Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

	- Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі	

				суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек -

	қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы,	Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар.	ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап,	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі.	тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі

	екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	-Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады:	түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға	Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар	мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: мектепалды «Балапан» тобы
Педагогтың аты-жөні: Айкулоаа Б.
Балалардың жасы: 5 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды стыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады.	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Ьалдәурен» тобы
Педагогтың аты-жөні: Бухарова Р
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп,	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған,	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету.

	Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады.	құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған,	заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

		(дене шынықтыру)	Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.		
	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбеккорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау;

	Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі, дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	ойнату. (дене шынықтыру) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ	- байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

				бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын.	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін)

	көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын)	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият	Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар	түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп,	Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) - Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту.

	- Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек.	болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру,	қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау	Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.		кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну.	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына

	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю).				

ас.	Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика, қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту.	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап,

	Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау.	түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана	Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен үшып жүреді.	Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге

		Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу. Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына	жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	- Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар	мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

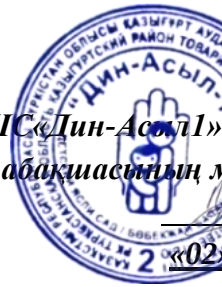

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы).	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға	

	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек.	Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары	болады: гүлдер, құстар және т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы.				

	Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	

Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар, Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа,	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар"	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу	

	ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны.	

	Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз?	Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-	және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет:	

	(Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз? (Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын,	экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі.	

	кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу. "Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	жалғаса береді. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа	Мақсат-міндеттер: үстелдегі	Мақсат-міндеттер: үстелдегі	Мақсат-міндеттер:	Мақсат-міндеттер: дұрыс	

дайындық	тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын	Балаларды сипап ояту.	Тыныш музыка қосылады,	Әр баланың көңіл-күйін	

	алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет. Бұл ойынды серуен кезінде өткізуге болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға аспанға қарап, бұлттарды суреттеуге шақырады. Ойынның тағы бір нұсқасы: педагог кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлтты табуы керек.	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді.	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б.	

	"Балалар бақшасы" сюжетті-рөлдік ойыны. Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Еркін ойын: "Дауысынан таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	

Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту.	Жансыз табиғат құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? Жұмбақ Жабағыны ұшырдым, Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер:	

	Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет).	қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі:	

	Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.			желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Нұршуақ» тобы

Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға,	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын жетілдіру,	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.

	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу".				

	Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам.	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер палитрасына сәйкес қаланың	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру.	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	(таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па? – Құмсалғыштағы құм	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, - Қалың ну - халық	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді аяқтары арқылы сезеді. Біздің

	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу	құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру) "Аю мен аралар" қимыл-	Жатпайды ол еріліп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта?	күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашыңды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашыңды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекші – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «аралға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған «бақа» «ляйлекке» айналады.	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	(Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		Еркін ойындар.		"Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну дағдыларын жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, сыртқы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы түскі асқа назар аудару;	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын сенімді түрде қолдануға үйрету,

	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар,

		Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні, оларды адамдардың	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға

	әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Нұршуақ» тобы

Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Өткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. "Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.

			Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.		
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру;	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника".	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз

	- қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті,	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап, Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		дене шынықтыру)			
	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында.				

	4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ.	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де,

	Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға,	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады.	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп құрайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.

	машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,-деп,- Оталғышты тарттымептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды"	Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды;	алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-	және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап,	Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады".

	сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	-емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық:	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі.	Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп, Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға	"Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар	Гигиеналық дағдылар

шаралар	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүртү дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі;	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту;	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу.

	Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса,	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен

	пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады.	жаңбыр жауып тұр, өйткені…». Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші

	балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту.	шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа,	қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында"	қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін.	етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото".	Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан	жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан	Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	

	Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. " Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу)	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар

	жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр	«Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу,

	қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.	қабілетін жетілдіру.	тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет)	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық,	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,

	тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі	тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып,	қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма?	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға

	байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен	Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру;	Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас	арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң

	Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ...	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі

	Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	(болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан)	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың

	Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық	жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз	жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды,	қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. " өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші

	(асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Жел". Мақсат-міндеттер: табиғаттағы қатынастар тұжырымдамасын бекіту; мұғалімнің бұйрықтарын мұқият тыңдауға үйрету. Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Нұршуақ» тобы

Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренінің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Зahардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Еркін ойын: "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін, жүгіруді жетілдіру.	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу;	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші,	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	бекіту, сөйлемдегі сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы	ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос	оң-сол; кеңістік түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға	Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды.	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды"

	соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	Қаршып ұстау дегеніміз – тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру.	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту.	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу.	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту.

	Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен	«Жас спортшылар», балалардың жас	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау»	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері».	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод"

балалардың еркін әрекеті	ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту;	Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады,	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ:	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама

	шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі	Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны.	1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара	мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар.	бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр

	керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық	көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең	теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

		сезім, ұжымдық қарым қатынастар).		және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

	ережелерін бекіту.		орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз:	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру,	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап,

Бесін ас.	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны.	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады.

	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	(таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын.	аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды,	(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу. Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың

			Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады,	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту.	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл

	жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді	ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады!	Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды.	Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы	мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке

	қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне	Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді.	дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады.	сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		"Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды.

	болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.	салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та,	Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу.	азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер	2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.

	Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.	Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке,ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

	Дүйсенбі	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе

	Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек	болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке,	ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру,	қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.

	допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	отыру т.б. (дене тәрбиесі)		Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу;				

	3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,

	Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды

	дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері.	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай	өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы"	гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген.	ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта	сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда	Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық

	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету,	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.);

	тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз) - Жазда бізді не қатты	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме? (балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену.

	байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және	қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау календула гүлі. Бұл гүлдер	Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің	безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз. (Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі..	Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге

	серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді.	емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын қағаз	орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек,	- Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? -Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында	талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың

	"Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы.	қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. екенін түсіндіру.	педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.
	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Сақұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін,	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса,	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м

	(тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б. Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп	талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен	зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру. Ойынның барысы. Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	онда допты ұстап алудың қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті. 2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызыңдап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді.	таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді:

	табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)	бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)		«Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	— Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап береді: — Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы

					болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер:	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және

	қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету; сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	атауларын, сыртқы белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар?	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік,	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау;

	- Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма? Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегеймен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту	Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Иненіктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Иненіктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар,	болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке	кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3 мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Үшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы.	Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.) Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен

	керек. Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне. Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы	қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында.	тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер	Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі	балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды

	аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	"Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар».	тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.

				Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз,	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру.	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыпты сақтауды қалыптастыру.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз

	Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жасамауға үйрету. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды,	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу.	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау,

	үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.)	жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу. Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда».	Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуу Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау,	кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер:	дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген

	- Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	содан кейін 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып, төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі	сүйіспеншілікті арттыру.

				объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар

	- Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала	тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары	Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу.	танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да	шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты

	таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер	Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен	кездеседі. Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі? • Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек?	құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау» Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	допты қағып алуға жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін шыратып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтіндеріңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады).

	табу. Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	ұшпайтын тірі және жансыз заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау	ойынды бастайды. Ол балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			беріп, жүргізуші бола алады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,

	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау;	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру;

	қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	- «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	жануарларды (күшік) дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашыпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға	туралы әңгімелесу; Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	- қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дейінгі санау қабілетін дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады.	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай,	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары,	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі

	Жүргізуші: "Күн"- десе, балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен	бірақ содан кейін көбелек ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай,	орынды таңдап алып оны суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр	қанаттары. Ол қанаттарын қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру;	2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар

	түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар

	үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				

Үйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі.

	оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	сезбесе ол өлең,тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	сынасуға да болады.Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды.				
Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық)	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан?	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың

	шоқып жеу үшін,аяқтары жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау	мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй	Лағымның құлағы селтиіп тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып	- Балалар енді балықтың бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі,	қажеті жоқ. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	керек. Дені сау тотықұс көп қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны	жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді.	«сен бізбен бірге тұр, біз саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді.	қоректерін тауып жей алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	

	ойнатып, тордың ішіне де ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе,		Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	"түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Усен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Нұршуақ» тобы
Педагогтың аты-жөні: Махамбетова Э
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				

Бекітемін
ЖШС «Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Усен
«02» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1»балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06 - 05.06.2025ж. «Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025ж	03.06.2025ж	04.06.2025ж	05.06.2025ж	
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	Балалар мен ата-аналарды Балалар күніне сай безендірілген учаскіде қабылдау. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер	Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, пантомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі	"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Үш нәрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б.	

	моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар (танымдық іс-әрекет) "Сыныптар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, бір аяғымен секіруге, ойын ережелерін сақтауға үйрету. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Сақина". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, достықта ойнай білуді жетілдіру; зерек, шапшаң, алғыр болуға тәрбиелеу. Жүргізуші шеңбердің ішінде, ал балалар айналасында тұрады. Ол алақанында сақинаны ұстап тұрады да, байқатпай балалардың біреуіне беруге тырысады: балалар алақандарын бір-біріне беттестіріп тұрады, жүргізуші кезек-кезек балалардың алақандарын ашады. Сақина бұйырған бала басқаларға білдіртпеуі керек. Жүргізуші: "Сақина, сақина алаңға жақында!" - деп нұсқау	жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгілер бойынша жылдам жүгіруді, зейінді дамыту; дене мүшелерін нығайту. Дамыту ойыны: "Айна". Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу және қозғалыс белсенділігін дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңберге шығады. Санамақ көмегімен таңдалған бала шеңбердің ортасына орналасады. Қалғандары айтады: - Бірігеміз бәріміз, Біріміздің біріміз. Қайталаймыз, қалмаймыз, Ұйықтамаймыз, талмаймыз. - Асан (Аида, Мансұр) бізге көрсеттер. Тағайындалған балалар шеңбердің ортасындағы бала әртүрлі қимылдарды көрсетеді, қалған балалар қайталайды. (дене тәрбиесі)	аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Ойынды қалаған бала жиналғанда, бір тұтас бейне-сурет болатын, ұсақ бөліктер жинақнамаларының бірін таңдап ала алады. Тұтас суретті құрастыру үшін, үстел басында 12 және одан да көп бөліктерді бір тұтас суретке жинау керек. Қажетті құралдар. Бірнеше (12 және одан да көп) бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (танымдық іс-әрекет) "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену; өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын	"Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі". (қарым-қатынас іс-әрекеті) Санамақ. Бір дегенім - бесік, Шықтық содан өсіп. Екі деген - елім, Дала, туым, көлім. Үш дегенім - үміт, Үміт артар жігіт, Төрт дегенім - төзім, Төзе білем - өзім, Бес дегенім - бақыт, Бағалайтын уақыт	

	бергенде, сақинасы бар бала ортаға жүгіріп шығады да жүргізуші атанады. (дене тәрбиесі)		жоғары көтеруі керек. (танымдық іс-әрекет)		
	Еңбек: ауланы сыпыру, орындықты тазалау. Мақсат-міндеттер: сыпырғышты пайдалану туралы білімдерін бекіту, өз ауласында тұрақты әрі уақытылы тазалық сақтауларын, тапсырылған іске жауапкершілікпен қарауларын қалыптастыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ауладағы орындықты тазалау, ауладағы желмен шашылған жапырақтарды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ауланы ұстауға үйрету; еңбексүйгіштікке, ұжымдық еңбекке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құмсалғыштағы құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге ынталандыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді күту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1."Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4-бастапқы қалып. 4."Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1-жіпті ұстаған күйде жоғары созу.				

	2-оңға еңкею. 3-бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау. 5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4-бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	Жылы сумен қолымды Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды Алақанды жуамын. Мақсат-міндеттер: үстелде мәдени және гигиеналық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. Қасықты, майлықты дұрыс қолдану, нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты толық шайнау.	Мақсат-міндеттер: балалардың мәдени-гигиеналық дағдылар туралы, жұқпалы аурулардың кейбір себептері туралы білімдерін кеңейту.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу.	
Таңғы ас	Көркем сөз Біздерде бар қасықтар,	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым,	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен,	

	Ас ішерде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі.Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң, Ауырмайсың ешқашан. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» атты Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: Балалар шығармашылығынан концерт. (шығармашылық іс-әрекет) Асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Жаз келді алақай!" Мақсат-міндеттер: Балаларды бір қатармен жүгіру; алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру; биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; спорттық ойындар арқылы кеуде тұсынан қос қолмен допты	АЙНАЛАЙЫН, МАМА! | Bilimland Kids | ДОРОГАЯ МАМА! https://www.youtube.com/watch?v=5k_R1Y_ynpM Ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Отбасы тақырыбында Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі". Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен" Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау , берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру; логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Түрлі түстер (екінші бөлім) | Bilimland Kids | Цветная песня https://www.youtube.com/watch?v=JfNykxbhXKk Сурет салудан ойын-жаттығу "Түрлі-түсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл	«Мен елімнің Ұланымын!» Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (сурет салу) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу ""Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы". Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тыңдауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуге үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі қарай жалғастыру; есту,	

	бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.	"Балақан да алақан" Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу. Фотосуреттерді қарастыру «Менің отбасым». Фотосуретте бейнеленген өздерінің отбасы туралы әңгімелеу. Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсат-міндеттері: балалардың есту, түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	«дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кәусәр бұлақ Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалшықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық белсенділігін және шығармашылығын, көзбен өлшеуін, ұсақ қол моторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту. Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Жаз мезгіліндегі табиғат өзгерістерін бақылау (кемпірқосақтың пайда болуы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың жаздағы ауа-	Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау, кемпірқосақ. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: кемпірқосақ туралы айту	Бұлттарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға	Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (дене тәрбиесі) Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Айғөлек» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл	

	райы туралы түсініктерін нақтылылау; табиғатқа құрметпен қарауды, оның сұлулығын көре және бағалай білу дағдыларын қалыптастыру. Әңгіме-викторина. Мақсаты: балаларды кемпірқосақ сияқты табиғи құбылыспен таныстыру, кемпірқосақтың пайда болу себебін түсіндіру, кемпірқосақтың түстерімен, олардың орналасу ерекшелігімен (қызыл, қызғылт сары, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін) таныстыру; кемпірқосақтың "пайда болуы" үшін күн сәулелері мен су тамшылары қажет екенін көрсету.) - Жылдың қай мезгілінде біз көп уақытымызды далада өткіземіз? (Жазда) - 1 маусымда қандай мерекені атап өтеміз? (балаларды қорғау күні) - Жаңбырдан кейін көлшіктерге секіретін жануар? (Бақа) - Жаз мезгілінідегі балалардың сүйікті ісі? (Демалыс) - Тікенектері бар бақша гүлдері? (Раушан) - Күн соққысын алмау үшін жазда басымызға не киеміз? (Қалпақ) - Жазда орманда не істейміз?	арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. Экологиялық міндет: өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа деген сүйіспеншілікті дамыту. Көркем сөз Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем.(М. Әлімбаев) Халық болжамдары Ыстық жел соқса - жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса - ашық, құрғақ күн болады. Жермен тәжірибе: топырақ салынған бар екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. Экологиялық ойын: "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. "Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын	ептілігі мен шапшаңдығын дамыту; ойын ережесін түсінуге және қатаң сақтауға, бір-бірін құрметтеуді үйрету. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Теңге ілу» ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдық қабілетін дамыту, балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтауға, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық ойындары. Асық тігіп ойнау. Мақсат-міндеттер: мергендік қабілетін дамыту; балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің	

	(Саңырауқұлақтар, жидектер жинаймыз) - Үсітімізді су қылатын жазғы табиғи құбылыс? (Жаңбыр) - Жаңбырдан кейін, әдетте аспанда не пайда болады? (Кемпірқосақ) Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл- жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құм үйідісін су сепкіштер мен шелектер көмегімен суару. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген қызығушылықтарын арттыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Қозғалмалы ойындар: "Жүгіру және секіру". Мақсат-міндеттер: серпіліс кезінде секірудің жақсы техникасына қол жеткізу.	балаларды бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; абай болуға дағдыландыру. Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттер: балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Шығарылатын материалмен	ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсат-міндеттер: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші	тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу,	

	"Жолда кім жылдам жүгіреді?" Мақсат-міндеттер: кеңістіктік бағдарлауды дамытуды жалғастыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	тәуелсіз ойындар. «Менің бауырларым», тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	сұрақтар қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті,	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	

	мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	
Түскі ас	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	
Күндізгі ұйқы	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).	
Ұйқыдан тұру	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу.	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді.	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады.	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз	

	Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегіңді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісіңді, Тазалап жүр тісіңді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Балабақша тәртібін, Барлығымыз сақтаймыз. Тәрбиеші үмітін, Болашақта ақтаймыз. Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. Тамақтану аяқталғаннан кейін балалар аузын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	

	Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. Тамақтану кезінде педагог балалармен жеке жұмыс жасайды: балаларды ұқыптылық және мәдени дағдылары үшін мадақтайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	майлықпен ақырын сулап, қолдарын сүртеді (майлықты алдын-ала дайындалған арнайы контейнерге тастайды), тамақ үшін алғыс айтады және орындықтарды жайлап итеріп, үстелден тұрады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	" Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды , объектілерді қабылдау мүмкіндігін дамыту. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттар бейнеленген карталарды дайындау қажет. Бұл карталар балаларға таратылады. Оларға суреттерге қарап : "Мына бұлт, меніңге (мына объектіге) ұқсайды", - деп жауап берулері қажет Балабақша қызметінің негізгі түрлері және онда жұмыс істейтін мамандар туралы балалардың жалпы түсініктерін бекіту; жеке қабілеттерін, өнімді қатынастарды құру қабілеттеріндамыту. Құрал-жабдықтар. Медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне,	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. Жүргізуші. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нусқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып, жұмбақты шешуге	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?". Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы:қыс мезгіліне қар,шырша,аққала) т.б. Еркін ойын: "Дауысынан таны".	

	аспазға, балабақшада жұмыс істейтін тазалаушыға қажетті құралдар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандар рөлін атқаратын балалар қажетті құралдарды таңдап, оларды белгілі бір бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандарды ойнайтындар бір-бірімен кеңесіп, кім, қайда баратындығын және не істейтінін жоспарлай алады. Педагог диалогтар мен қарым-қатынастарды нығайтуға көмектеседі, балалардың алмасуын басқарады.	тырысады. "Ойыншықтар дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. "Ойыншықтар" дүкені туралы балалардың идеяларын бекіту; сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру; позитивті қарым-қатынасты дамыту. Құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қажетті құралдарды (карта, қаражат, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, өз қалауларын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге қояды, бағаларды анықтайды, тұтынушыларға өнімнің ұтымды жақтары туралы айтады және оны "сатады".	тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Қимылды ойын: "Аңшылар мен қояндар". Мақсат-міндеттер: балалардың қоян болып секіре, "аңшыдан" қорғана білуге дағдыландыру. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бәрі ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір,секір" деген кім, білгіш болсаң таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шеңберді айнала жүгіреді. "Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген оқушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады. Ойын осы ретпен жүргізіле береді.	
Серуенге дайындық	Өз бетінше дұрыс ретпен киінуге үйрету; көмек көрсете білуге , оған алғыс айтуға тәрбиелеу.	Балалардың дербес және жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдықты, ұқыптылықты қалыптастыру.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу.	
Серуен	Жаз белгілерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды	Жансыз табиғат құбылыстарын: кемпірқосақты бақылауды жалғастыру. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,	Бұлттарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)	Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-	

	жаздың белгілерін өз бетінше анықтауға үйрету (жасыл шөп, жасыл ағаштар, гүлдер гүлдейді, ұзақ күндер және т. б.) Экологиялық міндет: балаларды өлкеміздегі жазғы өзгерістердің ерекшеліктерімен таныстыру. Көркем сөз "Жаз", Қадыр Мырза Әли. Жаз да келді пейілді: Жан-жануар сейілді. Жаз да келді: аптапта Жан-жаққа ұшты бақ-бақта. Жаз да келді найқалып: Жатыр егін жайқалып. Жаз да келді: шаттанып, Жұмыла іске аттанып, Тындырып бар жұмысты, Тоя жедік жемісті. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!)	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Жұмбақтар Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көкте бір зат асылды. Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Көркем сөз Жаңбыр жауды далада Су толып сай-салаға Тамшыларым тоқтады Табиғат тұр жаңара. Кемпірқосақ көгімде Керілгенін көрдің бе? Аспанда тұр әдемі Қуантып мені, сені де. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты	Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. - Неліктен олар жүгіретін, жүзетін, ұшатын бұлттар дейді? - Бүгін бұлт қалай қозғалып тұр? Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді.	әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз. Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. ММақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын	

	- Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қимылдарды дамыту: доппен жаттығу: алдыңызға жерге лақтырып, екі қолыңызбен ұстаңыз (қатарынан кемінде 10 рет). Мақсат-міндеттер: реакция жылдамдығын дамыту Экологиялық ойын:" сөзді безендіріңіз " - анықтамаларды таңдау. - Жаз қандай? Бақ-бақ қайсысы? Күн қандай? Балалардың еркін әрекеті.	дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Еркін шығармашылық жұмыс: асфальтқа кемпірқосақты түрлі-түсті борлармен салу.	Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Балалардың еркін әрекеті.	атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің күші, бағыты. «Желді ұста», «Жылы және суық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері. Балалардың еркін әрекеті.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Жаз құбылыстарын бақылайық".	"Баламен қарым-қатынас мәдениеті" тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналар кеңесін сайлау және оның жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының кепілі".	

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«09» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06 - 13.06.2025ж. «Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025ж	10.06.2025ж	11.06.2025ж	12.06.2025ж	13.06.2025ж
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңіл-күйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау.				
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау жаттығулары (дене тәрбиесі) "Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар". Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар	Мейірімді достарым Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте	Саялы бақ «Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. (таным іс-әрекеті) Ә.Табылдиев «Жаз» (қарым-қатынас

	қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». (қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	шеңберге тұрады, ортада - педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек. Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсат-міндеттер: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. (дене тәрбиесі)	орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. (таным іс-әрекеті) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. (дене тәрбиесі)	әрекеті) Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсат-міндеттер: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру. (дене тәрбиесі)	іс-әрекеті) Үйін тіккен жасылдан, Үсті-басы асыл дән. Жаз келеді жайраңдап, Жарық жүзі – сайран бақ. "Кім жылдам жүгіреді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шектеулі аумақта жылдам жүгіруге жаттықтыру. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда	Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек	Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, еңбекке жауапкершілікпен қарауға

	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дағдыларын жетілдіру, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Міне, бүгін ойнадық Ойнадық та, ойладық. Көжектер боп жүгіріп, Сәбіздерді жинадық. Бүгін жаттығу жаңаша, Қалмадық біз оңаша, Біздің балабақшада, Күнде осындай тамаша! Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені. 1. "Жіпті соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, төмен түсіріп тұру. 1-2- жіпті жоғары көтеру, оған қарау. 3-4- бастапқы қалыпқа келу, "төмен"деу. 2. "Бұрылу" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру. 1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу. 2- бастапқы қалып, сол жаққа орындау. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру. 1-2- сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған күйде қолды алға созу, басты тік ұстау. 3-4- бастапқы қалып. 4. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстау. 1- жіпті ұстаған күйде жоғары созу. 2- оңға еңкею. 3- бастапқы қалып. 4- сол жаққа орындау.				

	5. "Бүгілу, майысу". Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тура созылыңқы қолда. 1-3- артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру. 4- бастапқы қалып. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету.	Мақсат-міндеттер: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран,	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп,	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,

	Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (сурет салу) «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. «Із кесуші» мультфильмін көрсету. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гимнастикалық орындық үстінде еңбектейміз" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу; балаларда тізеден бүгілген аяқты жоғары көтеріп жүру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу». (дене тәрбиесі)	Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Қызыл телпек" орыс халық ертегісі Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегіні түсіндіру арқылы, мазмұндап айтуға үйрету; өз ойларын толық айтуға, әңгімелеуге дағдыландыру; есте сақтау қабілетін дамыту, тілін, сөздік қорын молайту; кейіпкерлердің қарапайым қарым-қатынастарын бағалауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Сурет салу: «Менің сүйікті жануарым» (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Жол ережесі сақтайық!" Мақсат-міндеттер:Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Музыкадағы бейнелерді	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу 'Қалашық тұрғындарына арналған дәмді ас' Мақсат-міндеттер: Заттар топтарын салыстыру қабілетін нығайту; тапсырмаларды өздігінен орындауға қызығушылықты арттыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (ресурстарға сілтеме: https://bilimkids.kz/kk/videos/10 ; https://bilimkids.kz/kk/videos/26). (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "Түнгі қала" Мақсат-міндеттер: Балаларға дәстүрден тыс бейнелеу – граттаж техникасын таныстыру, түстер	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің қаламдағы жаз" Мақсат-міндеттер: Балалардың жаз белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру, сұрақтарға толық жауап беру қабілетін дамыту, жұмбақтарды шешуге үйрету, балаларды табиғаттағы жазғы өзгерістерді атап өтуге үйрету; есте сақтау, ойлау, өз ойларын дұрыс және сауатты айту қабілетін дамыту; жазда табиғатта мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Ағаштардың суретін салу. (шығармашылық іс-әрекет) "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын	Құрастырудан ойын-жаттығу "Балалық шаһар" Мақсат-міндеттер: Балаларды әр түрлі ғимараттарды сызба бойынша салуға үйрету, сөздік қорды кеңейту, ғимараттардың мақсаттары туралы және олардың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу арқылы, балалардың танымдық іс-әрекетін дамыту, топта жұмыс істеу және дос құруға қамқорлық жасау дағдыларын тәрбиелеу. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру: таныс ертегі қойылымдарын сахналау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)

		ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	палитрасына сәйкес қаланың кешкі бейнесін беруді, заттарды кеңістікте дұрыс орналастыра білуге үйрету; қолдың ұсақ моторикасын, зейіндерін дамыту; туған қалаларына сүйіспеншілікке, өз бетінше жұмыс істеуге тәрбиелеу.	жаттықтыру. (таным іс-әрекеті)	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту.	Құмды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құмның қасиеттерін анықтау: шашырағыштығы, борпылдақтығы, ылғал құмнан мүсін жасауға болатыны; балаларды құмнан сурет салу тәсілімен таныстыру; құмның қасиеттері туралы білімдерін бекіту. Бақылау жақсы ауа райында алаңда өткізіледі. Тәрбиеші балаларға құрғақ және ылғал құмды салыстыруды ұсынады. – Құмның түсі қандай? Құрғақ па, әлде ылғал ма? Жабысқақ па, шашырағыш па?	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту; жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды	"Ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын,	Шыбынды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейту табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз "Шыбындар" Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. – Шыбындар, нас, кірсіңдер, Мұнда неге жүрсіңдер?! Бір қап кір бар аяқта, Жабысасың аяққа, Қонасыңдар етке де, Танау менен бетке де. (Ж. Смақов) Шыбын - қосқанатты зиянды жәндік. Ұшқан кезде қанаты арқылы ызыңдаған дыбыс шығады. Жабайы табиғатта және адамдар мекендейтін аймақтарда мекендейді. Дәмді

	"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, жылдам жүгіру, кеңістікті бағдарлауын жаттықтыру. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам: Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса,	– Құмсалғыштағы құм құрғап қалды. Құрғақ құмнан құрылыс салуға бола ма? Неліктен? (Ол шашырап кетеді. Құрғақ құмды шелекке салып, електен (тордан) өткізуге, үйінді етіп үйіп қоюға болады.) Зерттеу әрекеті "Құм неден тұрады?" Тарелкеге құм салып, оны ұлғайтқыш әйнекпен қарау. Құмға магнитті батырып, оның бетінде пайда болған металл бөлшектерін бақылау. Құм – түрлі түсті, пішінді және өлшемді ұсақ тастардан тұрады. Құмда металл бөлшектері де кездеседі. Қолмен ұстағанда құмның беті кедір-бұдырлы болады. Құм және сумен тәжірибе. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Еңбек: балаларды алаңдағы жұмысқа тартуды жалғастыру; суару, қопсыту, арамшөптерді жұлу. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) (дене шынықтыру)	Тарғыл мысық оянды Жатпайды ол ерініп Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ – қолын созады. Дағдысы оның солай - ды Елден бұрын тұрады. Беті - қолын жуады,- Жумайды - ау, жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? - Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? - Сіз мысықтардың қандай тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? - Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. - Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? Еңбек: алаңды терек бүршігінен тазарту Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда тазалықты және тәртіпті сақтауға, қоғам мүддесіне жұмыс істеуге үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс	- Қалың ну - халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман - Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. - Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. - Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда	аяқтары арқылы сезеді. Біздің күнделікті көріп жүрген шыбынның тұмсығы сұйықтық ішуге бейімделген, қатты заттарды сілекеймен ерітіп жібітіп барып ішеді. Шыбындар лас жерлерге жұмыртқаларын тастап тез өніп өседі. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Шыбындар өте зиянды жәндіктер! Шыбындар көптеген ауыр жұқпалы ауруларды таратады. Олардың жауы: өрмекшілер, бақа, құрбақа, кесіртке. Шыбындарға қарсы күрес тазалық. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге тәрбиелеу. Көркем сөз Тазалықты іздесең, Мөлдір судан аласың. Жиі-жиі жуынсаң, Аппақ, таза боласың. Тазалықты іздесең, Сабын, сүлгі керегі. Бірі жуып шашынды, Бірі сүртіп береді. Тазалықты іздесең, Айна,тарақ керегі. Бірі тарап шашынды, Екіншісі көреді. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту;

	жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Қу түлкі".	"Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, әділ ойнауға тәрбиелеу; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Халық болжамы: өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі. Жаңылтпаш Шын еңбекшіл – өрмекші, Өрмекші - шын еңбекші. "Ләйлек пен бақа" жапон ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың секіре білу мүмкіндіктерін жетілдіру. Бұл жапон ойынын төрт немесе одан да көп адам ойнай алады. Ол үшін асфальтқа шығанақтар, аралдар мен мүйістер салынған үлкен көл салу керек. Ойыншылар бір жүргізушіні таңдайды - «ләйлек», ал қалғандары барлық ойыншылар «бақаға» айналады. «Бақалар» «суға» отырады, «құрлыққа» шығуға құқығы жоқ. «Ләйлек» жағалау бойымен жүріп өтіп, «бақа» ұстауға тырысуы керек. «Ляйлек» «аралдан» «араларға» секіруге құқылы, бірақ «суға» кіре алмайды. Соңғы ұсталған	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. (Д. Ахметова) Қимылды ойындар «Кім бір аяқта ұзақ тұрады?». Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік жоғалған жағдайда жылдам әрекет етуге үйрету. Жеке жұмыс Қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: секіру дағдыларын орнында бекіту (аяғы алшақ - бірге; біреуі алға, екіншісі артқа). Еркін ойын.	жасырынады? Бұта? (Жерде). - Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. Еркін ойын: "Төбеде доп қуу". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

		«бақа» «ляйлекке» айналады. Еркін ойындар.		көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен біргеойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: киіну	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: алдағы	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас құралдарын

	дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу. Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениетін бекіту. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау. Көркем сөз Тәрелкемде әдемі, Суреті бар тиіннің. Ботқамды жеп қоямын, Көрінсін сары тиінім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	сенімді түрде қолдануға үйрету, тамақтану кезінде мінез-құлық нормаларын сақтауға тәрбиелеу. Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын. Үсті -басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Ұйықтауға ыңғайлы жағдай жасау. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді). (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шық - шық - шық. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті,	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі. Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар,

		Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)			Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. (дене тәрбиесі, сөйлеуді дамыту)
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстел басында тыныш отыру әдетін жетілдіру. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін бекіту, жүйелеу. Ойын барысы. Педагог балалармен әңгімелесу барысында айналамыздағы заттардың адам қолынан шыққаны немесе табиғатта сол күйінде кездесетіні,	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады.	"Төртінші артық" дидактикалық ойыны. Мақсаты: жәндіктер туралы білімдерін бекіту Тәрбиеші төрт сөз айтады, балалар артығын атау керек. "Ұшты - ұшты" аз қимылды ойыны. Мақсаты: ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынның мазмұны. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады.

	сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті) Құрастыру «Аңдардың үйшігі». (құрастыру)	оларды адамдардың пайдалануы туралы балалардың білімдерін анықтайды. Мәселен, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта сол күйінде болады, ал үрейлерді, зауыттарды, көлік құралдарын адам жасайды. "Адам қандай заттарды жасаған?" - деп тәрбиеші сұрақ қойып, ойынға қатысушылардың біріне бір затты береді (немесе доп лақтырады). Балалардың бірнеше жауабынан кейін ол жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені жаратқан?". Қимылды ойын: "Жер, су, ауа" Мақсаты: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге, жылдам жауап беруге, жерде, ауада, суда не төселдіру, қоршаған ортаға қамқорлық сезімін тәрбиелеу; шапшаңдыққа баулу.	Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Күн қояндары". Мақсаты: балалармен бірге бағыттарды нақтылаңыз: жоғары, төмен, жанына. Әр түрлі қимылдарды орындауға үйрету.	Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты (қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты дауыл ұшты (қол көтермейді) Ұшты - ұшты ұшақ ұшты (қол көтереді)
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				

Серуен	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: - Балалар, жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жәндіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың жәндіктердің әртүрлілігі туралы идеяларын жүйелеу. Көркем сөз "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. (А. Сәрсенов) "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар	Мысықты бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды үй жануары – мысық туралы әңгімелей білуге үйрету; екі-үш сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеу тілдерін дамыту; жануарға деген қамқорлық сезімдерін ояту. Жұмбақ жасыру Беті – қолын жуады, Тышқандарды қуады Тазалықты сақтайды, Апам оны мақтайды. (Мысық) Мысық туралы тақпақ айтып балармен бірге қайталау Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті – қолын жуады. - Мысықты көбінесе қыздар қауымы өте жақсы көреді. Кейбіреулер ауруға шипа беруге сеп болады деп сенеді. Оны арамдығы басым деп жақтырмайтындар да бар. Қазақта мысық жүрген үйде тышқан болмайды деген түсінік бар. Мысықтар тәтті дәмді сезбейді екен. Олардың көзі қараңғыда жақсы көреді, бірақ түстерді ажырата алмайды. - Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Үй	"Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар, жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта).	Шыбынды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: шыбынның пайда болу ерекшеліктері туралы білімдерін және түсініктерін кеңейтуді жалғастыру, табиғат туралы шынайы түсінік қалыптастыру. Көркем сөз Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) - Төбеде шыбындар қалай жүреді? (Шыбындардың аяқтарында жабысқақ түкті төсемдер бар; шыбын жеңіл және жастықшалар кез-келген бетке өте жақсы жабысатындықтан, шыбын кез-келген жерде қалуы мүмкін.) - Неліктен шыбындарды зиянды жәндіктер деп атайды? - Шыбындардың қандай зияны бар? (Олар микробтарды таратады.) - Шыбындар қалай көбейеді? (Олар жұмыртқалайды.) - Шыбындар қайда жұмыртқалайды? (Көңде, қоқыста.) - Шыбындардың қандай жауы бар? (Өрмекшілер, иненіктер.) - Шыбынның мұрны бар ма? (Жәндіктердің мұрындары жоқ; олар аяқтары мен мұрттары арқасында жанасады, иіс сезеді және дәмін сезінеді. Мұрттары - сенсор мүшесі. Ол температураны, ылғалдылық пен иісті сезінеді.) - Шыбынның қанша көзі бар? (Көздің

	ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өленді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек, - дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Күн мен түн" қимыл-	Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Еңбек: алаңды тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: үлкердге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту Еркін ойын: "Ыстық картоп". Ойынның мақсаты: доптың шеңбер бойымен жылдам өтуін қамтамасыз ету. Ойын барысы. Ойыншылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындыққа тұрады. Шеңбер бойымен жүру. Бір ойыншының қолында ыстық картоп добы бар. Белгі бойынша балалар допты бір бағытта шеңберге айналдырып, мүмкіндігінше жылдам жүргізушінің допты алып кетуіне жол бермеуге тырысады. Жүргізуші шеңбер бойымен қозғалады және оны беру кезінде допты алуға тырысады. Кім жетекші допты алады, ол шеңбердің артында тұрады. Ойын ережелері. Допты көрші ойыншыға беру,	жануарлары қай жерде тұрады? Үйде қандай үй жануарларын ұстауға болады? Балалар, сиыр немесе ешкіні үйде ұстай аласың ба? Неліктен? Балалар сұрақтарға жауап беруде өз ойларын тырысады. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін,	- Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп). Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы ?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың	екі түрі - қарапайым және күрделі: олар бір уақытта алдында, артында және астында көре алады.) - Шыбын қайда және қалай қыстайды? Еңбек: құмсалғышты тазалау. Мақсаты: еңбекқорлыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. "Кеглиді көзде", "Допты қуып жет" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсаты: балаларды мергендікке,ептілікке,белгілі бір бағытты көздей білуге үйрету. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту Мақсаты: қабырғаға доппен ойнау техникасын жетілдіру.

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: есту зейінін, кеңістікті бағдарлау, жүгіре білу қабілетін дамыту. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтап сызықты басып жүгіру. Мақсаты: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	ешкімді өткізбеу.	Қане, байқап көрейін. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. Еркін ойындар.	жемісі ?» (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен «Тазалық - денсаулық кепілі» тақырыбында әңгіме	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«16» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Балдырған» тобы

Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж. «Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025ж	17.06.2025ж	18.06.2025ж	19.06.2025ж	20.06.2025ж
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекет) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (таным іс-әрекеті) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (дене тәрбиесі) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". Мақсат-міндеттер: шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (дене тәрбиесі) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. (қарым-	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. (таныс іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың

	Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (дене тәрбиесі)	Жүзсем кешіп кememен. Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Соқыр теке" Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (дене тәрбиесі)	дағдыландыру. (дене тәрбиесі)	қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". Мақсат-міндеттер: балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. Сөйлеуді дамытуға ықпал ету. (дене тәрбиесі)	ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде, қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені.				

	1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.
Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы.	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ.	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар, Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы, Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.

	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. (шығармашылық іс-әрекеті) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" Мақсат-міндеттер: Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау	Су ханшайымымен саяхат. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (шығармашылық іс-әрекеті) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "С. Оспанов "Күн" (оқу)" Мақсат-міндеттер: Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнының түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақ жаңбыр" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру.	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (шығармашылық іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Су -өмір нәрі" Мақсат-міндеттер: Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұңғиық теңіз түбінде" Мақсат-міндеттер: Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру;	Жыл мезілдері (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/20). Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (таным іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет) Жапсыру «Күлімдейді күн маған». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Су - тіршілік көзі" Мақсат-міндеттер: Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту, күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді құрастыру қабілетін бекіту;	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) «Жуыну әні» https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (шығармашылық іс-әрекет) Аквариумдағы балықтар. (зерттеу, танымдық іс-әрекеті) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) Жапсырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше құрастыру; судың

	дағдыларын жетілдіру.	Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен жапсыру.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса - жауын сіркірейді,ірі	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді. (Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме!

	әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су)	туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге	бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсат-міндеттер: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсат-міндеттер:	тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса-тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы.	Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымды қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға"

	Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.	Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсат-міндеттер: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады	айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата) белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.

		"Кегльді қағып ал" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.		да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар!

	Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, тақ атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. (дене тәрбиесі)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Киіну дағдыларын қалыптастыру Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың киіну, аяқ киімді дұрыс кие білу, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту. Көркем сөз Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп , Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды жуу ережелерін бекіту. Тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: әдептілік ережелерін бекіту. Түскі асқа дайындық, дастархан жайу; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

Ұйқыдан тұру	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер" дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.	Біз не істегенімізді айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жабайы жануарлар туралы, олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен	"Не, қалай естіледі?" дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) Мақсат-міндеттер: балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады. Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б. "Табиғи қорық" сюжетті-	"Аңдардың әңгімесі" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". Мақсат-міндеттер: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	әрекет ету қабілетін қалыптастыру. Сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.	рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға қорық, "Қызыл кітап" туралы түсінік беру; қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері туралы түсініктерді бекіту; орман мамандары ормандар мен жануарларды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жануарларды құрметтеуге тәрбиелеу. Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмыстары кезінде табиғи қорық туралы суреттерді қарайды, Қазақстанның қорықтары туралы бейнематериалдар көреді. Балалар орманшы, аңшы, ағаш кесуші, мал дәрігері сияқты мамандардың не істеп жатқанын талқылауы керек. Табиғи қорық (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесетін тапсырма береді; ауру жануарларды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы жыртқыштарға оқ атады, олардың саны көбейді), ол қандай құралдарды пайдаланады.	
Бесін асқа дайыдық. Бесін	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.				

ас.	Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә, дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жансыз табиғат құбылыстары - судың буланууы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. Мақсат-міндеттер: балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір, түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны.

	керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар	оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды. Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. Мақсат-міндеттер: өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: екі аяқпен	құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. Мақсат-міндеттер: күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы	Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-	Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен

	белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. " Мақсат-міндеттер: төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.	сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады.	жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес					

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«23» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Балдырған» тобы

Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж. «Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025ж	24.06.2025ж	25.06.2025ж	26.06.2025ж	27.06.2025ж
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; балаларға қолайлы жағдай жасау.				
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене тәрбиесі) Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін	Марғаудың үйшігі И.Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. "Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды	Еркін ойын: "Керісінше айт!" (қарым-қатынас іс-әрекеті) Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- … (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Д.Ахметова "Тұрмыстық техника". Біздің үйде ешкім жоқта, Көмекшілер тұрмай тоқтап,	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсең, сонда іздегеніңді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер… Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасын; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасын; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасын. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады.

	балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.	сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттер: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)	Бөлмелерде жұмыс істейді, Бірақ мүлдем үндемейді. Кешке келсе ата-ана - Суытылған сүт пен айран. Көрсетілер жаңалықтар, Кілем үсті тазалықта. Жаттамақ жаттығуы. "Электр қауіпсіздік ережелері". (таным іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/2574/	Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Қ. Мырза Әли «Не үшін?» - Екі көзің не үшін керек? - Жақсыларды көру үшін! - Екі қолың не үшін керек? - Елге көмек беру үшін! - Құлақ деген не үшін керек? - Ақыл-кеңес тыңдау үшін! - Жүрек деген не үшін керек? - Жауларымнан қыңбау үшін! - Тіл мен жағың не үшін керек? - Ақиқатты айту үшін! - Ал аяғың?.. - Шетте жүрсем, Туған жерге қайту үшін! (қарым-қатынас іс-әрекеті)

	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Бойыңды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Деміңді ішке тез алда, Сол қолыңды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбұрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. 4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады).				

	5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу. 5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сүлгімен құрғатып сүрту; балалардың денсаулығын нығайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлықты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану мәдениетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жеңдерін түріп, бетін су шашпай жууға дағдыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу мүмкіндігін күшейту.
Таңғы ас	Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ,	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында,

	Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар Ө.Тұрманжанов (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров) (мәдени-гигиеналық дағдылар)		Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. (таным іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Абайла бағдаршам!" Мақсат-міндеттер: Балаларда бағдаршам туралы білімдерін толықтыру; жол белгілерін ажырата білу дағдысын қалыптастыру; алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру; балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Жапсыру «Бағдаршам». (шығармашылық іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын" Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Пайдалы азықтар: жемістер мен көкөністер" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс тәсілдерімен таныстыру; заттарды (жемістер мен көкөністерді) қағаз бетінде дәстүрден тыс тәсілмен салуға қызығушылықтарын арттыру; айналасындағыларға мейірімділік танытуға, жағымды қарым-қатынас құруға, дұрыс тамақтану	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигураларды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту. Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру. Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?», «Өртке қауіпті заттар» коллажы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Болады-болмайды» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шебер қолдар Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бүктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.

	(арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру. Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). (қарым-қатынас іс-әрекеті)	әдебіне тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.	байланысын құру қабілетін дамыту; құстарға ұқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Күндізгі серуен	Көлік түрлерін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз,	Қалақайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: дәрілік өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру барысында танымдық белсенділікті дамыту; табиғатты белсенді түрде қорғауға және қорғауға қабілеттілік пен ұмтылысты қалыптастыру. Бақылау барысы Қалақай әдемі көрінеді, ал ұсқынсыз әрекет етеді: ұстасаң, соғұрлым шағып алады. Ол қандай өсімдік? (Қалақай). Керемет	Құстарды бақылау: көкек. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл құстың атын білесіз бе? Ол көкек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды". Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға	Жыл құстарын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу. - Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп қурайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды. Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады. Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер

	касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т.б. сол сияқты. Көркем сөз «Трактершы» - Папа, мен де трактершы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет,- деп,- Оталғышты тарттым епте. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында	қырыққабат сорпасы, жұмыртқа қосылған қалақай пюресі қалақайдан дайындалады. Қалақай жапырақтары түрлі пайдалы тұздар мен дәрумендерге бай. Ұзақ уақыт бойы ресейлік дәрігерлер: «Біз шикі қалақайларды алып, оларды езіп, жаңа жараларға жағамыз - бұл жараларды тазартады және жазады» деп жазды. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар, сонымен қатар қанды тоқтата алады. Одан қағаз, шүберек және арқан жасалады. Шындығында, бұл өсімдіктің сабағында өте мықты талшықтар бар. Қалақай - көпжылдық шөп; біздің еліміздің бүкіл аумағында таралған. Көлеңкелі және ылғалды ормандарда, жол бойында өседі. Жапырақтары маусым - тамыз айларында жиналады. Табиғат аясында өзін ұстау ережелері: -емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; -өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды; -емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана	барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қиын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады. Көкек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады. Түкті шынжыр табандар, әсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабақтары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді. Көркем сөз Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда, Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Еңбек: көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер: көкөністерді күтуге үйрету. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: санамақты	тырысуға шақыру. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады? - Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыс материал, тамақ береді) - Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру. Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау. Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту. Ойын "Құстар дауысы" Қарға ұшар қарқылдап, Торғай ұшар шырылдап. Көгершін ұшар гуілдеп,	мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады.. Көркем сөз Қараторғай, қараторғай, Ұша түс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай. Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындай, Мінезі қорғасындай. Өзі кіп - кішкентай, Ол қараторғай. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі".

	педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Еңбек: үйдегі көліктерін жуу. Мақсат-міндеттер: ата-аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	жинау керек; -бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. Еңбек: экологиялық жолмен жұмыс: су қоймасы маңындағы қоқыстарды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету; топта жұмыс істеуге деген құштарлықты ояту. «Мысық пен тышқан» қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық"	қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады.	Қарлығаш ұшар шық-шыттап. Еңбек: арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту; еңбекке санылы қарауға үйрету. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс.	"Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту. Еңбек: гүл суару. Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету. Еркін ойын: "Құс пен мысық". Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машықтандыру. Балалардың дербес ойын әрекеті.

		- демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: жүгіру техникасын жетілдіру (табиғилық, жеңілдік, жігерлі итеру). Екі аяғымен жалаушаға дейін және артқа секіру. Қимылды ойын «Кім ең мерген?» Мақсат-міндеттер: тапқырлыққа, ентіліккіе, батылдыққа баулу.	"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойын: "Бақшада". Мақсат-міндеттер: сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; ойындағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.	Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру. "Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене тәрбиесі)	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Гигиеналық шаралар	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін

	жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту.	жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.	нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.	сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау.	қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)
Түскі ас	Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ең әдемі және тез жиналған үш төсекке жарыс ұйымдастыру. Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Гигиеналық дағдылар Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы. Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың.	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен	Гигиеналық дағдылар Балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты,

	Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Жуынсаң, тазасың. "Жұмбақ жасыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Зообаққа орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары, құстардың дене бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян, тиін т.б. кіші торға	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені…», «Балалар бастарына панама киді, өйткені…», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені…».	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек. "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлкен көңіл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және

	орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен, қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпақтарын айтады. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар,	Жапсыру «Жеміс-жидектер патшалығы». (шығармашылық іс-әрекеті) «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.	балаларға сабын көпіршіктерін үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбилер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті қуу әсіресе көңілді болады.

		шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.			
Серуенге дайындық	Балаларды киінудің ретімен таныстыру қажет; жылдың кез келген уақытында киім мен аяқ киім қазіргі уақытта ауа-райына сәйкес болуы керек және балалардың бастарына күн өтпеуіне немесе жеңіл бас киімдер кию.				
Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту	Құстарды бақылау (жалғасы) (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге	Құстарды бақылау (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме?	Құстарды бақылау: "Орман құстары". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды	Саябақтағы құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларыңда немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу.

	қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына, жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды,	болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа,ептілікке тәрбиелеу. Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш)	— Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсыңдар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсат-міндеттер: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан"	мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек? - Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын	Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.

	балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар. Үстел үсті ойыны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін,	Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол	мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір	тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету,	

	логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. (таным іс-әрекеті)	топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. "Допты қақпаға түсіру" жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"	Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".	Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.	Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«30» 06 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж «Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025ж	01.07.2025ж	02.07.2025ж	03.07.2025ж	04.07.2025ж
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	Балалардың терісін, сыртқы түрін қарау; ата-ананың сұрақтарына педагогтің жауаптары; балаларға қолайлы жағдай жасау; балалардың далаға киетін бас киімдері мен аяқ киімдері туралы ескерту.				
	"Менің ғажайып бұлтым" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сфераны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар шабындықта ыңғайланып	"Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). (қарым-қатынас іс-әрекеті, қоршаған ортамен танысу)	"Бұл не?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: логикалық ойлауды, есте сақтауды, тапқырлықты дамыту. Міндеттері: балаларға тірі және жансыз табиғат нысанын сипаттауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық	"Құстар" (аңдар, балықтар) дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жануарларды, құстарды, балықтарды топтастыру және атау қабілеттерін бекіту. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойын барысы. Балалар

	жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (қоршаған ортамен танысу) "Үкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр	«Артық суретті тап» дидактикалық ойын. (таным іс-әрекеті) "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыра білуді жетілдіру; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту; табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	ойлауды дамыту, ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші тірі немесе жансыз табиғат нысанын ойлап, оның белгілерін атай бастайды, ал балалар жалғастырады. Мысалы: Жұмыртқа - сопақ, ақ, үлкен, үсті қатты, қоректік, дүкеннен табуға болады, жеуге жарамды, одан балапандар шығады... (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) М. Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз. Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық!	шеңберге тұрады, жүргізуші құстың (балық, жануар, ағаш, гүлдер) атын атайды және допты көршісіне береді, ол келесі құсты атайды, т.с.с. Кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. (таным іс-әрекеті) «Ел жүрегі-Астана» (Сөзі:Қ. Әбілов. Әні: Т. Мұхаметжанов) (музыка) Ел жүрегі Астана, Жаңа қала, жас қала! Зәулім сәнді үйлері, Үлгі болған басқаға Қайырмасы: Е-е-ей! Астана, Астана! Ел тірегі-бас қала! Астана, Астана! Ел жүрегі-Астана! Алтын орда-Астана, Ғасыр үні-бастама. Есіл бойын ен жайлап, Көз тартады бас қала. Еркін ойын: "Күн мен түн". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі қимыл-қозғалысын үйрету. Ептілікке, шапшаңдыққа, төзімділікке тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)

		түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...			
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: ересектерге көмектесуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптерден тазарту. Мақсат-міндеттер: өз жұмысыңыздың нәтижесін көру, белсенділіктен қанағат алуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекеттерін жауапкершілікпен орындауға; топтағы жұмыстарды тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсат-міндеттер: балаларды жалпы игілікке жұмыс істеуге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлықты, ұқыптылықты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде ас құралдарын	Гигиеналық дағдылар Мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру;	Гигиеналық дағдылар Қажет болған жағдайда майлықты қолдану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу,

	қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)	дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.	қабілетін жетілдіру.	тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету.
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап, Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су деген — өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. (шығармашылық іс-әрекет)	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (дене тәрбиесі) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Су бетінде сурет салу. (шығармашылық іс-әрекет) Музыкадан ойын-жаттығу "Гүл Астана" Мақсат-міндеттер: Өткен материалды балаларға	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Күннің көзі жарқырайды" Мақсат-міндеттер: Балаларға күн туралы және оның тіршілік үшін маңызы жайында мағлұмат беру. Күн және күн жүйесі туралы білімдерін толықтыру.Табиғатты қорғауға, елін, жерін сүюге, ізденімпаздыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Задачи: адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Көркем шығарма оқып беру. Сөйлеуді дамытудан	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (шығармашылық іс-әрекет) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (шығармашылық іс-әрекет) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Алтын күн" Ермексазбен бейнелеу" Мақсат-міндеттер: Ермексазбен бейнелеу тәсілдерін үйренуді

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қайырлы таң, Алтын күн!" Мақсат-міндеттер: Балаларды көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу; балаларда воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; ойындар мен жаттығулар арқылы дене шынықтыруға қызығушылықтарын ояту.	естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; музыканы және музыкалық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу (Домбыра күніне орай) "Қазағымның қазынасы - домбыра" Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ халқының ұлттық аспабы домбыра туралы түсінік беру; күй тыңдай отырып, ұлттық танымын көтеру; ауыз әдебиет үлгісі мен нақыл-сөздерді қолдана отырып білімділігін шыңдау; түстерді таңдай отырып, домбыраға ою-орнектерді ұқыпты безендіру арқылы әдемілікті сезіне білу қабілетін дамыту; ұлттық өнерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.	дүниетанымдарын кеңейту, танымдық қызығушылықтарын арттыру. Сурет салудан ойын-жаттығу "Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт. Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың пуантилиз техникасымен таныстыруды жалғастыру; түстерді қабылдау дағдыларын қалыптастыру; ұсақ қол моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтау қабілеттерін жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; өз ойлары мен сезімдерін жеткізе білу біліктіліктерін, қиялдарын дамыту; эстетикалық талғамдарын, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	ойын-жаттығу «Күн мен Ай» ертегісін әңгімелеу Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегінің мазмұнын түсіндіру арқылы сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін, ойлау, еске сақтау қабілетін жетілдіру; ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін ажырата білуін, балалардың жыл бойы меңгерген білімдерін бекіту; достыққа, татулыққа, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу.	жалғастыру; ермексазды беткейге жағуды үйрету; домалақтау тәсілін пайдаланып картон қағазға бедерлеу тәсілін орындау дағдыларын үйретуді жалғастыру; ермексаздың көмегімен қолөнер жасауды соңына дейін жеткізуге үйретуді бекіту; сезіну, түйсіну сезімдерін, шығармашылық қиялын, өз күшіне сенуін дамыту; қолдың ұсақ маторикасын жақсарту; ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Күндізгі серуен	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене	Табиғаттағы жазғы өзгерістерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-	Күнді бақылау: "Күн - жылу мен жарық көзі". (зерттеу, танымдық,	Бақылау: "Орман сыйы - саңырауқұлақтар мен жидектер". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,

	тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа-райының жай-күйін атап өту - жылы, күн ашық, бәрі жасыл. Экологиялық міндет: тірі және жансыз табиғат арасындағы байланыс. Әңгімелесу. Қазір қай жыл мезгілі?Жаздың келгенін қайдан білдіңдер? Бүгінгі ауа-райы туралы не деуге болады? Түзету тапсырмасы: жаздың белгілерін атаңыз, сөздерді белсендіру: жылы, ыстық, күн шуағы Көркем сөз Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер – ана көкке бөленді. "Дауыста, атыңды айтамын" ойыны. Ойын барысы. Ойыншылар қол ұстасып дөңгелене шеңбер жасап орналасады. Көзі байлаулы бір ойыншы шеңбердің ортасында тұрады да, қолындағы таяғын шеңбер бойында тұрған ойыншылардың кез келгеніне ұсынып: «Дауыста, атыңды айтам», дейді. Таяқтың екінші ұшынан ұстаған ойыншы атын біліп қоймас үшін әдейі даусын бұзып шығарады. (Ойыншылар белгілі бір бағытпен үнемі қозғалыста болады.) Көзі	тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін	қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: табиғаттағы жазғы өзгерістер туралы білімдерін нақтылау; жаздың әртүрлі кезеңдерін салыстыру қабілетін дамыту; табиғаттағы өзара қатынастар туралы қарапайым тұжырымдар жасау қабілетін қалыптастыру, кері байланыс жасау. Балалардың назарын жазғы табиғаттың сұлулығына аударыңыз, қандай өзгерістер болғанын сұраңыз. (Күннің ұзақтығы өсті, қоршаған ортаның температурасы көтерілді, жәндіктер пайда болды, құстар келді, жапырақтары гүлдеді). Болжам - Күннің тұманды мұнардан көтерілуі ауа райының ыстық болуының нышаны. - Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. Мақал-мәтелдер 1. Жаз келді, Үйрек ұшып, қаз келді. 2. Қарға қаңқылдаса, Қысты шақырады. Қаз қаңқылдаса, Жазды шақырады Көркем сөз Жаз келді жарқырап, Мәз болды атырап. Жасылға боялып,	қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн туралы түсінік қалыптастыру, табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Өсімдіктердің, жануарлардың өсуі үшін не қажет? - Күн не береді? Күн - жердегі жарық, жылу және тіршілік көзі. Оның барлық жағы жарық пен жылуды таратады. Егер Күн суық болса, жер қараңғылыққа батып кетер еді. Суық пен қараңғылық өсімдіктер мен жануарлардың бәрін өлтірер еді Шар тәріздес Күн бізге жарқыраған дөңгелек болып көрінеді. Қыздырғыш зат жарық шығарады, яғни. жарқырайды. Міне, Күн де жарқырайды, оның нұры Жерге жетеді, сондықтан біз күндіз өте жылы және жеңіл жүреміз. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. - Бетіңізді күнге бұрған кезде өзіңізді қалай сезінесіз? - Оған тікелей қарауға бола ма?	еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту, саңырауқұлақтардың есімдерін есте сақтау - жеуге жарамды және улы. Әңгімелесу. Бүкіл бұтаны бұзбау үшін жидектерді қалай жинау керектігін түсіндіру. Саңырауқұлақтардың әдемі пішініне, олардың түсіне назар аудару. Саңырауқұлақтар салынған суреттерді қарау. Жеуге болатын саңырауқұлақтарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін назар аударту. Улы саңырауқұлаққа назар аудару - шыбын-шіркей (мухомор) Көркем сөз Саңырауқұлақ, саңырауқұлақ, Басында қалпағы бар. Ормандағы жәндіктерге, Жауын жауса пана болар. "Сиқырлы қап" дидактикалық ойыны. Балалар сипап-сезу арқылы, қаптың ішіндегі саңырауқұлақтарды тауып, атау керек. Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды тән белгілері бойынша тануға үйрету, тактильді сезімталдығын дамыту. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші әртүрлі саңырауқұлақтарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға

	байланған ойыншы бірінші таяқ ұсынған ойыншының атын дұрыс тапса, сол ойыншымен орын ауыстырады. Таба алмаса, таяғын екінші ойыншыға ұсынады, оны таба алмаса, келесіге ұсынады, осылайша үш ойыншының атын анықтай алмаса, ойыннан шығып қалады. Жұмбақ Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңіске. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмектесу, өсімдіктерге күтім жасау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (зерттеу іс-әрекеті) Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. Мақсат-міндеттер: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен	Жайлайды жапырақ Күлімдеп күн жырлап, Бұлақтар былдырлап. Жас талға құс қонып, Әндетті жыр-жырлап. "Жалпы атауын ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға заттарды жеке – жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешу арқылы тапқырлыққа, шапшандыққа баулу. Көрнекілік: жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздары. Тәрбиеші балаларға хатқалтанын ішіне салынған жемістер, ойыншықтар, оқу құралдары, үй жиһаздарының суреттері бар бірнеше сериялы дидактикалық материалдарды таратып береді. Еңбек: балалармен бірге алаңды ретке келтіру. Мақсат-міндеттер: балаларға өз жұмысын жоспарлауға, әрекеттер тізбегін сызуға, қажетті құралды таңдауға, өз жұмысының нәтижелерін бағалауға үйрету. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; жылдам жүгіре білуге дағдыландыру;	Екі тас қойыңыз. Бірі - күн сәулесінде, екіншісі - көлеңкеге, оны ағаш қораппен жауып, қараңғы болу үшін. Біраз уақыттан кейін тексеру. Қайсысы жылы: күннің көзінде тұрған тас па, әлде жәшіктің астындағы ма? Қорытынды. Күннің астында заттар көлеңкеге қарағанда тезірек қызады. Еңбек: кіші топ балаларына ауланы тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікті, балаларға көмектесуге деген ықыласты дамыту. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас	арналған жаттығулар. «Құмға салыңыз» - саңырауқұлақ пен жидекті құмға түрлі тығыннан салу. Қалыптармен және құммен ойындар. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренеңің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң

	Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Аз қимылды ойын: "Суық-ыстық". Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.	екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. Мақсат-міндеттер: спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. "Ұшты-ұшты" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың зейінін дамыту. Еркін ойындар.	салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. "Егер де... не болар еді?" ойыны. Мақсат-міндеттер: қарапайым себепті байланыстар мен қарым-қатынастарды таба білуге үйрету. Егер де күн болмаса, не болар еді? (Үнемі қараңғы, қорқынышты болады, гүлдер өспейді.) Егер де су болмаса, не болар еді? (Шөптер құрайды, қатты шөлдейміз.) Егер де ауа болмаса не болар еді? (Тыныс ала алмаймыз.) Еркін ойындар.	жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар. «Бұл бақытты –мекен» асфальтқа сурет салу байқауы. (шығармашылық іс-әрекет)
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар: Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмысты жалғастыру. Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, этикет ережелері.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жабдықтарды қолдану тәртібін пысықтау. Майлықты қолдану, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану тәртібін пысықтау. Қасықты дұрыс қолдану, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды пысықтау.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: әжетханадан кейін және қажет болғанда қолды жуу қабілетін дағдыландыру; тез және ұқыпты жуу қабілетін жетілдіру, жуу бөлмесінде тәртіпті сақтауға тәрбиелу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Алдағы түскі асқа назар аудару; үстелге отыру мәдениеті. Көркем сөз Қырыққабат пен картопты, Салғам үлкен қасыққа. Жасырынып қалыпты, Іздеп көрші асықпай. Көрінбейді қасықта, Бос қалыпты тәрелке. Қырыққабат пен картобым, Салды мені әлекке. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Төсек жинау қабілетін жетілдіру: жайманы түзетіңіз, төсек жапқышты жабыңыз. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ой қалыптастыру; дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті дамыту. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Түскі асқа дайындық, дастархан жаю; қызметшілермен әңгіме; балаларға мәзірмен таныстыру, оны жариялау; балалардың назарын үстелдердің эстетикалық дизайнына аудару. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді)	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. "Адам не істеді?" - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу.	"Болады-болмайды " дидактикалық ойыны. (Доппен) Мақсат-міндеттер: есте сақтауды, ойлауды, зейінді дамыту. Тәрбиеші бір сөйлем айтып, балаларға доп лақтырады, балалар допты қағып алып, сөйлемді аяқтау керек. Жазда қырау ... (болмайды). Қыста қар жауады ...	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі

	Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) (дене тәрбиесі) Аз қимылды ойын: "Мен қайда не істей аламын?" Мақсат-міндеттер: белгілі бір жағдайда қолданылатын етістіктерді сөйлеу барысында белсендіру. Ойын барысы. Педагог сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Жарыс ретінде ойнауға болады. - Сендер орманда не істей аласыңдар? (Серуендеу, саңырауқұлақтар, жидектер теру, аң аулау, құстардың әнін тыңдау, демалу.) - Олар ауруханада не істеп жатыр? - Өзенде не істей аласың? (дене тәрбиесі) "Суретші қай жерден қателесті?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың ой-өрісін дамыту, сурет бойынша сәйкессіздіктерді табуға машықтандыру. Барысы. Тәрбиеші суретшінің "Жаз" тақырыбында сурет салғанын айтады. Бала бәрін дұрыс салғанын тексеруді сұрайды. Бала көктемде болмайтын көріністерді тауып, оның қай маусымда болатынын айтады.	балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: "Табиғат нені тудырды?" Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. Ыбырай Алтынсариннің «Таза бұлақ» әңгімесін мәнерлеп оқу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) https://bilimkids.kz/control/courses/list/10414/ "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.	Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Алдымда әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Д. Ахметова «Шырша» Қалың-қалың орманда, Жасырынып тұрғанмын. Жап-жасыл болып, аппақ қыста, Жалғыз болып туғанмын. (Шырша) Көктемде бүршік жарады, Жазда жап-жасыл болып жайқалады, Ал, күзде сарғайып, түсіп қалады, Ол не? (Жапырақтар) "Көкек". Серікбай Оспанұлы. Ол - жыл құсы, Көктемде Кар еріп, жер кепкенде, Жылы жақтан қайтады, Өз атын өзі айтады. Еркін ойын: "Барлығына сыйлық". Мақсат-міндеттер: достар табу, дұрыс таңдау жасау, құрдастарымен ынтымақтастық, ұжымдық сезімдерді дамыту.	(болады). Жазда аяз ... (болмайды). Жазда тамшылар ... (болмайды). "Дөңгелекті лақтыру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды белгіленген бағытты көздей білуге ,ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Ойын барысы. Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,дөңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см. Балалар қатарға тұрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек. Балалар ойынды бірінен кейін бірі жалғастырып ойнай береді. (дене тәрбиесі) Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы». Мақсат-міндеттер: балалардың жақынға деген сүйіспеншілігін арттыру, үлкенді қадірлеуге тәрбиелеу; белсенді қарым-қатынастарды дамыту.	жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған жағдайда оларға көмектесу.				
Серуен	Аспанды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: аспанды бақылауды жалғастыру; көргенді бұрын байқалғанмен салыстыру, қорытынды жасау. Экологиялық міндет: жазғы аспанның сұлулығына тамсануға үйрету. Әңгімелесу. Жазда аспан әрқашан ашық және көк емес, оның үстінде бұлттар бар, кейде олар үлкен жаңбырлы бұлттарға жиналады. - Бүгін аспан қандай? Сіз не көріп тұрсыз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттарды немен салыстыруға болады? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оның жануарлар мен өсімдіктер әлеміндегі баламаларын табуға шақыру. Көркем сөз. Жұмбақ Төңірегі тең көрініп, Теген жатыр төңкеріліп, Жас та сиған, кәрі сиған, Астына оның бәрі сиған. (Аспан)	Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түндердің қысқа екенін көрсету. Күн өте ерте, биік шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балаларды жаздың сипаттамалық белгілерімен таныстыру, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Түзету міндеті: күннің бөліктерін атауға үйрету, өлең жаттауға жаттығу. Көркем сөз Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. (М.Әлімбай) Болжам 1. Күн көзін бұлт шалса, жаз	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру. Бақылау барысы Жұмбақ Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) Балабақша ауласына «сиқырлы сандықты» әртүрлі тастармен жасырыңыз. Картадан тастардың орналасуын белгілеңіз. Қорапты тапқаннан кейін бірнеше мақал-мәтелдер айту Дүниеде тас қатты, Тастан бас қатты. Жас арқалағаннан, Тас арқалаған жеңіл. Кішкентай тастан, Қауақтай бас жарылады. Домалаған тасқа мүк тұрмайды. Асыл тастан, ақыл - жастан. Педагог балалармен сандықтағы тастар туралы әңгімелеседі, сұрақтарға	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: желдің күшін анықтауға үйретуді жалғастыру; балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Өртесең де ерімейді, Не тот басып шірімейді, Өн бойына су сіңбейді, Ылғал тартып, ірімейді. (Тас) - Жел қалай қалыптасады? (Ауа жерден қызады, жоғары көтеріледі, ал салқын ауа төменге батады. Ауаның бұл қозғалысы- жел тудырады.) - Желдің қандай болады? (Күшті және әлсіз.) - Қатты желдер қалай аталады? (Дауыл, тайфун, торнадо.) - Бүгін жел бар ма? Бұл	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары, ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың

	Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Өткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Өткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды	жаңбырлы болады. 2. Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық болады. 3. Күн батарда көк жиек ашық болып, қызыл шапақ шашса, ауа-райы жылынады. Еңбек: қоқысты тазарту үшін ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге дағдыландыру; жұмысты соңына дейін жеткізе білуге баулу. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз	жауап беруді ұсынады. - Тас тапқандарың бар ма? Бұл қайда болды? Олар қандай еді? - Біздің балабақшаның аумағынан тастар таба аламыз ба? Зерттеу қызметі Балабақша аймағындағы тастарды табу: сұр, дөңгелек, үлкен және кіші. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды,	қаншалықты күшті? Зерттеу қызметі Компас пен флюгерді пайдаланып желдің бағытын анықтау. (Флюгер қайда бұрылды - сол жақтан жел, ал желдің бағыты компастың жебесімен анықталады). - Желдің күшін қалай анықтауға болады? (Қағаз және секундомермен). - Желдің қай жағынан соғып тұрғанын қалай анықтауға болады? (Компасты қолдану: егер солтүстіктен болса- суық, оңтүстіктен болса - жылы.) Еңбек: ауланы бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, істелген жұмыстан рахат алу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда	екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші

	меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.	затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: қимылдарды үстелсте білуді, есту зейінін дамыту. Еркін ойын: "Менің бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кім жылдам" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: жылдамдықты, ептілікті, қырағылықты дамыту. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Мақсат-міндеттер: ой шапшаңдығын дамыту. Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: «Көлшік – кішкентай, ал өзен- …(ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық-кішкентай.	өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. . Жеке жұмыс: доппен жаттығу. Мақсат-міндеттер: допты жоғарыға, жерге лақтырып, қағып алуға үйрету. Еркін ойындар.	болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналарға кеңес: "Баланы өзіне-өзі қызмет етуге тәрбиелеу".	Ата-аналармен әңгімелесу: "Жазда ашық ауада серуендеудің маңызы".	Сұрақ-жауаптар: "Баланың сұраныстары мен қажеттерін қалай ескересіз?"	Ата-аналарға кеңес: "Күн ваннасы деген не?"	Ата-аналар қеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

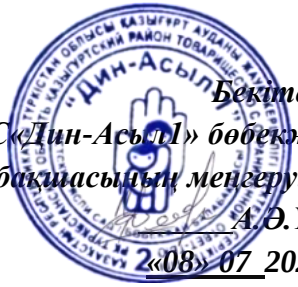

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Үсен
«08» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы

Топ: кіші «Балдырған» тобы

Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А

Балалардың жасы: 2 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж. «Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
		08.07.2025ж	09.07.2025ж	10.07.2025ж	11.07.2025ж
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
		"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	"Өз орныңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: есту және көру зейінін дамыту Н.Исахметов. "Әже" Әжем менің әлі де,	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. (таным іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету.	"Жеміс-жидектер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: Жеміс-жидектер туралы білімдерін бекіту. Балалардың жеміс-жидектердің

		Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. "Айна" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: зейіні мен қиялын дамыту; қимылдардың реттілігін есте сақтауға жаттықтыру. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда еркін орналасады және келесі тапсырмаларды орындайды: жүргізушінің артынан бір қимылды қайталау; жүргізушінің артынан бірқатар қозғалыстарды белгілі бір ретпен қайталау; құстың, жәндіктің қимылын қайталау. Үздік ойыншы жалпы дауыс беру арқылы анықталады және оған сыйлық немесе ұпай	Ұқсамайды кәріге, Шай қайнатып береді, Қажет болса бәріне. Базарға өзі барады, Бәрін сатып алады. Суды сырым әкелсе, Жүсіп отын жарады. Жұмсайды әжем мені де, Тауыққа жем беруге. Ауырады кей кезде, Аяғы да, белі де. Біз дәрісін табамыз. Қамқорлыққа аламыз. Әжемізді өзіміз Демде емдеп аламыз. "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру.	Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. "Суық-ыстық" аз қимылды ойыны. (дене тәрбиесі, қарым-қатынас әрекеті) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. (дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу.	атын атай алады ма? Бір бірінен ажырата алады ма, соны тексеру. Балалардың қолымен ұстап, ажырату көзбен көріп тану, иісінен ажырату қабілетін дамыту. Мына сөздерді қолдану. Піскен, піспеген, тұздалған, тұздалмаған, қысқа, дөңгелек, сопақ. "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады.

		беріледі.			
		Еңбек: гүлзардағы топырақты босату, суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: қажет болған жағдайда ағаштардың жан-жағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: оны не үшін жасау керектігін түсінуге баулу; тамырын зақымдамай, мұқият қопсытуға дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: өз алаңына қамқорлық жасауға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар доптарын жоғары көтеріп, екі қолды қайшылайды. 1.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын иыққа көтеріп, допты қояды. 2.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып жерде отырады, аяқ алшақ, доп ұстаған қолдары екі жанында. 3.1. Аяқтарын жинап, доп ұстаған қолдарымен құшақтайды. 3.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 4.1. Доптарын көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 4.2. Бастапқы қалыпқа келу (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне

		арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	көмектесу).
Таңғы асқа дайындық		Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.
Таңғы ас		Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		«Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Жан - жануарлардың дауласуы" қазақ халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларды қазақ халық ертегісімен таныстыру; үй	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Қолды жан-жаққа сөз" Мақсат-міндеттер: Балаларды сап түзеп жүргенде қолды жан-жаққа созып тік тұру; 2-2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары «Ханталапай», «Аударыспақ», «Сақина салу», «Алтыбақан», «Ақ серек-кәк серек», «Арқан тарту», «Тақия тастамақ», «Күш сынаспақ». Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Жидектер" Мақсат-міндеттер: Балаларды жидектердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын атауға үйрету, сыртқы түрінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату. Сурет салудан ойын-жаттығу "Әжемнің тосабы (бояуларды араластырып, жаңа түстер шығару жолымен)" Мақсат-міндеттер: Бояуларды араластыру арқылы ашық және қою

		жануарлары туралы білімдерін тиянақтау; ертегіні мұқият тыңдап, мазмұнын өз ойымен толық жеткізіп айтуға үйрету; сөздік қорын, тілін дамыту; жан-жануарларды күтіп-баптауға, қорғап, қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Астана нұры" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	дәлдеп лақтыру; балаларда заттар арасымен жүру; биіктіктен секіру дағдыларын дамыту; негізгі қимылдарды жетілдіру арқылы балалардың қимыл тәжірибелерін байыту.	жидектердің қайда және қалай өсетіні туралы білімдерін бекіту (бақта, орманда, жерде, бұтада, ағашта); есту қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауды тәрбиелеу. Мүсіндеу "Жидектер толған себет". (шығармашылық іс-әрекеті) Міндеттер: көлемі бірдей заттарды дөңгелектеп мүсіндеу техникасын жетілдіру; шығармашылық ойлау қабілетін дамыту.	қызыл түстерді шығаруды таныстыру; араластыру тәсілдерінің реттілігін бекіту; бояумен жұмыс жасау, түстерді дұрыс таңдау дағдыларын дамыту; зейіндерін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту; іс-тәжірибе көмегімен түрлі мәселерді шешімін табу, практикалық тәжірибе негізінде қорытынды жасау біліктіліктерін қалыптастыру; ізденімпаздылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Күндізгі серуен		Қарақатты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: бұтаны ағаштан ажырата білу қабілеттерін бекіту;	Күннің биіктігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен адамдардың	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен	Арамшөптерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту.

		балабақша аумағында өсетін жидек бұталарымен - қарақатпен таныстыру. Көркем сөз Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Қарақат жидектері кішкентай қара шарларға ұқсайды. Қарақат - әр түрлі жапырақтары бар көпжылдық бұта. Көктемде қарақат бұталарында кішкентай қоңырауға ұқсас гүлдер пайда болады. Бақшада қарақат басқа жидек дақылдарына қарағанда ерте гүлдейді. Қарақат жидектері шілде айында піседі. Дәмді, тәтті және қышқыл, шырынды. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Қарақат жидектері мен жапырақтары емдік қасиетке ие. Хош иісті қарақаттың жапырақтары маринадтарға және тұздалған қиярға, қызанақ, саңырауқұлақ және қырыққабатиарға қосады. Халық болжамы: Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады. Еңбек: ересектерге алаңда өсетін бұталарды күтуге көмектесу.	тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан гой ай, күнің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер:	алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл, Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Әңгіме. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы. Балалармен гүл егілген	Көркем сөз Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды, Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып, Арамшөпті жұламын. Әңгіме. Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. Зерттеу жұмысы Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. Еңбек: балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы

		Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегін құрметтеуге, бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Көкөністер дүкені". Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көкөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа	үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер:	алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Болжам. Гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға	арамшөптерді жұлу: балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсат-міндеттер: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындар.

		баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да жазуға болады.	беруге болады. Жаттығу ойындары: "Волейбол ойыны". Мақсат-міндеттер: бір-біріне доп беру, кері лақтыруды жаттықтыру. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

		бір-біріне көмектесу).	көмегі, бір-біріне көмектесу).		
Түскі асқа дайындық		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жуыну дағдыларын жетілдіру: көбік пайда болғанша қолыңызды көбіктендіру, жақсылап шаю, бетіңізді және қолыңызды сүлгімен құрғату, орамалды уақытында қолдану. Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Түскі ас		Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз.	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сақтағаннан тазалықты Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасаң Ауырмайсың ешқашан. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)

		(мәдени-гигиеналық дағдылар)			
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.		Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: төсек жинау қабілетін жетілдіру. Жайманы түзету, төсек жапқышты жабу. Көркем сөз Кешкі ас келді, Балалар үстелге жайғасты. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу. Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Аланға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды сыртқы келбетін бақылауға, өз уақытында тәртіпке келтіруге, ұқыптылыққа, тәуелсіздікке тәрбиелеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар: "Тазалық-денсалық кепілі". Мақсат-міндеттер: қолды жуу ережелерін бекіту; ойын-жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балаларды өзін-өзі бақылауға дағдыландыру. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Егін жинау аптасы" Мақсат-міндеттер: Күннің бөліктері туралы білімдерін бекіту. Бір аптадағы күндер	"Не естігеніңді айт" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: толық сөйлемдерді жауаптарда қолдануға үйрету; фразалық сөйлеуді дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру.	"Жұмбақтар шешу" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: белсенді сөздік құрамындағы зат есімдер қорын кеңейту. Міндеттері: балаларды ақылды болуға

		тізбегі туралы түсінік қалыптастыру. Есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін дамыту. 7 ішінде алға және артқа қарай санау қабілетін дамыту. Қоршаған ортаға деген қызығушылықты тәрбиелеу. "Кім тез жинайды?" ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.	Ойын барысы. Педагог балаларды көздерін жауып, мұқият тыңдап, қандай дыбыстарды естігендерін анықтауға шақырады (жаңбыр шуы, көлік сигналдары, құлап тұрған жапырақтың сыбдыры, өтіп бара жатқан адамдардың әңгімесі және т.б.). Балалар толық сөйлеммен жауап беруі керек. Ең көп естілген дыбыстарды атайтын адам жеңімпаз болады. Құрастырудан ойын-жаттығу "Карлсонға арналған тосап" Мақсат-міндеттер: Қажет емес бөліктерді өз күшіммен кесуді үйрету, шығармашылық және табиғи материалды түрлендіру қабілетін дамыту, «Жемістер мен жидектер» тақырыбы бойынша білімдерін кеңейту, сөздік қорын байыту және белсендіру, ұжымдық жұмысқа деген қызығушылықты тәрбиелеу.	Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсат-міндеттер: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай	үйрету, зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Балалар орындықта отыр. Педагог жәндіктер, жануарлар және т.б. туралы жұмбақтар жасайды. Дұрысын тапқан бала өзі жұмбақ жасырады. Жұмбақты тапқаны және болжағаны үшін ол бір жетон алады. Жетон көп болған бала жеңіске жетеді. Балалар өздерінің жұмбағын ойлап таба алады. "Аяқта, қос, жапсыр, ал" дидактикалық жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қылқаламды, қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсат-міндеттер: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру. Отан туралы мақал-мәтелдерді қайталау - Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. - Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. - Отан отбасынан басталады.

				қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған - қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады.	
Серуенге дайындық	Серуендеудің мақсаттары мен міндеттеріне байланысты педагог гигиеналық талаптарға сай қажетті сыртқы материалды, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келетін балалар қызметінің әр түрлі нұсқаулықтарын дайындайды. Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сай қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын-ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін). Балаларға ескерту: киіну бөлмесіндегі тәртіп ережелерін, киіну ретін, қажет болған.				
Серуен		Күндізгі жарықтың ұзақтығын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жаз күнінің өте ұзақ, ал түннің қысқа екенін көрсету; күн ерте шығады және ұзақ уақыт жарқырайды. Экологиялық міндет: балалардың жаз мезгіліне тән белгілері, қоршаған әлем туралы білімдерін бекіту. Әңгімелесу: жаздың басталуымен не байқадыңыз? Балаларға «таң», «күн батуы» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Жаздың соңғы күндерінде	Алма ағашын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. Көркем сөз Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені жаман ба? Балаларға сұрақтар	Шөп-шалаңды өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды алаңда өсетін шөп-шалаңды өсімдіктермен таныстыру; өсімдіктің дамуы мен өсуі жайлы көріністерді қалыптастыру; өсімдіктің жеке құрылымымен таныстыру (тамыр, жапырақ, гүл), олардың әр өсімдікте әр түрлі екендігін түсіндіру: шөп-шалаңды өсімдіктер гүлдейді. Мақал-мәтел: 1. Сусыз жердің шөбі аясыз. Ұлсыз ердің малы аясыз. 2. Тікеннен гүл,	Жәндіктерді бақылау (көбелек). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың көбелектің пайда болуы, өмір салты, оның мәні туралы білімдерін кеңейту. Бақылаудың барысы Көркем сөз «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Әңгімелесу. Педагог алуан түрлі-түсті көбелектердің қаншалықты әдемі, көңілді екенін байқауға кеңес береді: сары лемонграсс, қара қызыл есекжем, көк құстар, қырыққабат ақтары,

		тәуліктегі өзгерістеге назар аудару: күн қысқара, түн ұзара бастады. Түнде, кешке, таңертең күн салқындай бастады. Жұмбақ жасыру Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Еңбек: ойыншықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды орындау кезінде жауапкершілікті тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	- Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? - Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) - Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? - Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? - Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) - Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. Зерттеу жұмысы Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? Еңбек: алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. Мақсаты: табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Зahардан бал. Еңбек: ауланың жұлынып, кептірілген арам шөбін жинау. Мақсат-міндеттер: балаларды ауланың арам шөбін жұлуға , жұмысты өз еркімен ықыласты жасауға үйрету. "Не өседі, гүлденеді, толықсиды?" дидактикалық ойынды. Мақсаты: аталмыш жерде кең таралған өсімдіктер жайлы түсіндіру. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-	ирисценциялар және інжу-маржан. Көбелектердің, дене мүшелерінің пайда болуын қарастырыңыз, олардың не жейтінін біліңіз. Балаларды көбелектер қанаттарының мөлшері мен түсі бойынша ерекшеленеді деген тұжырымға жетелейді. Көбелектер қанаттарында өте әдемі өрнек бар - бұл табиғатта жасалған ең әдемі өрнек. Олардың екі жұп қанаттары бар. Бірақ, көбелектердің қанаттарынан ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны сүрту оңай, бірақ содан кейін көбелек ұша алмай қалады. Көбелектердің 6 аяғы бар, олардың көмегімен гүлдерге және олардың бойымен қозғалады. Көбелектер гүлден гүлге ұшады, сондықтан олар тозаңды алып жүреді. Тозаңданатын өсімдіктердің тұқымы көп болады. Тәрбиеші балаларға көбелек туралы жұмбақтар жасырады. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, Өз басын айдайды екен қиын жайға, Ұстасақ үгітіліп жоғалады, Дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Еңбек: балаларды қоқыс жинауға шақырыңыз (таяқшалар, бұтақтар, қағаз бөліктер). Мақсат-міндеттер: балаларды табиғатты құрметтеуге тәрбиелеу, балабақша ауласын тазартуға және қоршаған табиғатты аялауға тарту. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-

		бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. .	бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Бәйге" қимыл-қолғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тез жүгіруге, ептілікке үйрету. Жеке жұмыс: "Алма бағы" тақырыбында асфальтқа сурет салу. Жұмбақтар - Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. (Алма) - Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (Алма) - Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (Жеміс) Мақал-мәтел Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.	бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру. Өзіндік іс-әрекеті Балаларды құрастыру ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.	қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! (Д. Ахметова) Қимылды ойын: "Жылан", Мақсат-міндеттер: бір-бірінің қолдарынан ұстап жүгіруге, жүргізушінің қимылын дәл қайталауға, бұрылыстар жасауға, кедергілерден өтуге үйрету.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		Фото көрме: "Біз қандай жидекті жинап көрдік?".	Ата-анаға кеңес: "Аллергияның пайда болу себептері".	Хабарлама бұрышына: "Жидектен тосап жасаудың ең үздік рецептілері".	Ата-аналар кеңес: "Күн соққысынан қалай қорғануға болады?"

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«14» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025ж	15.07.2025ж	16.07.2025ж	17.07.2025ж	18.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік түсінікті	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп.	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен	Ойын барысы. Үй иесі бірден бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер:	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не

	тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).		көмектесу).	көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу,	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18,	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан

еркін әрекеті	келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін	нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.

			құрметтеуге тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жанұялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай,	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке)	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарыңа өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе

	бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап	Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Түруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіңе кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал	тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше	Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.

	береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым	дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке	Еркін ойындар.

		қатынастар).		биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.

			қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	тәрбиелеу.	
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі

	мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін,	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)

	ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де.	жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп	"Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір

			Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де», деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». (дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай.	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске

	болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге	белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады?	Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға	- Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тараттын ауруларды (тиф, оба - бүргемен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек;	алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі.

	тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек.	Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ	- парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші	Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«21» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж - 25.07.2025ж. «Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025ж	22.07.2025ж	23.07.2025ж	24.07.2025ж	25.07.2025ж
Күн тәртібі	**«Ұлы дала баласы»**	**Жүгіреміз, зырлаймыз**	**Спорттық ойындар күні**	**Менің көңілді добым**	**«Олимпиада алауы»**
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Табиғатта не болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: етістіктің сөйлеу барысында қолданылуын бекіту, сөйлемдегі	"Ұқсас - ұқсас емес" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды салыстыруға үйрету; олардың айырмашылық белгілерін табу; ұқсастықтар, элементтерді	"Қолымда не бар?" дидактикалқы ойыны. Мақсат-міндеттер: мынадай ұғымдарды пысықтау: ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші, оң-сол; кеңістік	"Жетіспейтін сөзді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: апта күндері туралы білімдерін бекіту. Материал. Доп. Ойын барысы. Үй иесі бірден	«Олимпиада алауы» Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. (дене шынықтыру)

	сөздердің келісімі. Барасы. Тәрбиеші допты балаға лақтырып, сұрақ қояды, ал допты қайтарған бала сұраққа жауап беруі керек. Ойынды тақырып бойынша ойнаған жөн. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Соқыр теке" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтауға үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу, бір-бірлеріне кедергі жасамау, дабылға жылдам назар аудару. Ойын үйде де, далада да ойнала береді.. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаган кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды.	сипаттама бойынша тану. Міндеттері: балаларға зейінділікке үйрету. Есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Мысалы: бір бала болжам жасайды, ал қалған балалар болжауды жалғастыру керек: "Екі қоңыз жорғалап жүрді. Бірі қара нүктелермен қызыл, екіншісі қара ... ". (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі	түсінікті пысықтау, қимылды, түсіну сезімдерін дамыту. Керекті материалдар. Табиғи материалдар: ұсақ тастар, жаңғақтар, таяқшалар. Ойынның мазмұны. Бала қолын артына ұстайды. Тәрбиеші оның қолына үлкендігі түрліше, бірақ тегі бірдей екі затты, мысалй, үлкен және кіші тасты ұстатады. Балал қолына қарамастан, оң қолында үлкен тас, сол қолында-кіші тас бар екенін айтуға тиіс. Балалар оның жауабының дұрыстығын тексереді. Енді тәрбиеші екінші баланың қолына жуандығы бірдей, ұзындығы әр түрлі екі таяқша немесе жуандығы әр түрлі, ұзындығы бірдый екі қарандаш ұстатады. Топ алдына шақырылған әрбір бала бір-біріне ұсақ 2-3 жаттығу орындайды. Ешқандай қателік жібермеген балалар жеңімпаздар болып есептеледі. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен)	бастап, допты ойыншылардың біріне лақтырады: - Күн күндіз жарқырайды, ал ай. ... ... - Таңертең мен балабақшаға келіп, үйге оралдым. ... ... - Егер кеше жұма болса, бүгін. ... ... - Егер дүйсенбі, сейсенбі болса, бейсенбі. ... ... Сол сияқты сіз жыл мезгілдері, айлар туралы ойын жүргізе аласыз. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Бес тас" қазақтың ұлттық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың зейіні мен ептілігін дамыту. Ойынның барысы. Ойнаушылар ең алдымен, кім-кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады да, тағы да лақтырып, алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп	«Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру) Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). (дене шынықтыру) Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. "Пішіні бірдей затты тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттар нысаны туралы ойды нақтылау. Ойын барысы. Тәрбиеші шеңбердің суретін көтереді, ал балалар мүмкіндігінше бірдей пішіндегі заттарды атауы керек. "Жұптық эстафета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ережелер бойынша ойнауды, жылдам жүгіруді, жұппен секіруді үйрену. Өзара қолдау мен достыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды" Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту,

	Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді. Ол: Қараңғыда көзім жоқ, Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас, Қала бермек көзім боп, — деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала трған ойнаушылар қашып жүріп. (дене шынықтыру)	объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б. (дене шынықтыру)	ойнауға шақырады да ойнағысы келген немесе ойынға тартылған балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Балаларға бір-бір доп таратып бергеннен кейін, тәрбиеші оларға допты қақпадан өткізуді ұсынады. бала допты домалатып, қуып келеді де сызыққа жеткеннен кейін кері оралады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Ойнаушы топтардың ауысуына болады; 2-3 рет ойнаған балаға тәрбиеші енді дем алуды, басқалардың қалай өткізетінін көруді ұсынады. Қақпаны ірі құрылыс материалынан жасауға немесе оның орнына балалардың орындығын пайдалануға болады. Олардың аяғының арасынан балалар доп өткізеді. (дене шынықтыру)	тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. Бірінші кезек алған ойыншы бестас ойынының шартын бұзып алғанға дейін ойнайды. Одан кейін екінші кезектегі, ол тоқтаған соң, үшінші кезектегі ойыншы ойнайды. Ойын осылай жалғаса береді. Тастарды қаршып қағып алу кезінде басқа тастарды қозғалтуға болмайды және қақпа тасты түсіріп алмауы керек. Ойыншы ойынның шартын бұзғанға дейін ойнай береді. Тек ойынның шарты бұзылған жағдайда ғана келесі ойыншы кезек алады. Ал келесі кезек келгенде ойнаушылардың қай-қайсысы болсын, ойынды өзінің бұрынғы тоқтаған жерінен жалғастырады. (дене шынықтыру)	ауызша командаға реакция және мінез-құлықты реттеу. Барысы: балалар қатарда тұр. Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді. Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек. Соңында мүлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.
	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: тәртіпті сақтауға, бірлесіп жұмыс істеуге машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, істі соңына дейін жеткізуге үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына	Еңбек: гүлзардағы жерді тазарту және қазу. Мақсат-міндеттер: еңбек тапсырмасын жауапкершілікпен орындауда баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу	Еңбек: ағаш кесуге қатысу. Мақсат-міндеттер: ересектермен бірлесіп жұмыс жасаудың нәтижесін көруге тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, еңбекте саналылықты танутуға тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға

	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	тәрбиелеу.	машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалауармен жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар жалауларын оң жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.3. Балалар жалауларын сол жаққа сермеп, "желбіре" деген сөзді айтады. 1.2. Бастапқы қалып. 1.4. Бастапқы қалып (жаттығу 4-5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып - аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 2.1. Қолдарын жоғары көтеріп, жалауларын сермеп "жаса" деген сөзді айтады. 2.2. Бастапқы қалып (жаттығу 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып - аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Жалауды көкірек тұсында ұстап, бір орында тұрып секіру. 3.2. Бастапқы қалып (жаттығу 3 рет қайталанады). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану құралдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. Көркем сөз Кел балалар, келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр сені асың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, ережелерге деген тұрақты қызығушылық және балалардың танымдық, сөйлеу белсенділігі дамыту Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын. Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Майлықты дұрыс қолдану, қолды дұрыс жуу шеберлігін жаттықтыру, тамақ ішкеннен кейін аузыңызды шаю шеберлігін арттыру. Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тамақтану мәдениетін жетілдіру. Ауызды тамақ ішкеннен кейін шаюды дағдыландыру, ұқыпты тамақтану қабілетін жүзеге асыру. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп, Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	қолдану мәдениетін жетілдіру. Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту. Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Таңғы ас	Көркем сөз Ыдыс толы тамағым, Тамағыма қарадым. Тауысып ап асымды, Бүгінгі күн жарадым. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мақсат-міндеттер: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. ***Көркем сөз*** Нан – ардақты адал ас, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. Ө.Тұрманжанов			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу: Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі	Санамақтар жаттау. https://bilimkids.kz/kk/videos/18, https://bilimkids.kz/kk/videos/1 https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk (қарым-қатынас іс-әрекеті)	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салу, мүсіндеу «Менің көңілді добым». (шығармашылық іс-әрекет)	Жапсырудан ойын-жаттығу "Көңілді хоровод" Мақсат-міндеттер: Балаларға қағаздан гармошка сықты бүктелген қағаздан бірнеше бірдей пішінді кесуге үйрету (адамдардың силуэті), фигураларды бір композицияда орналастыру қабілетін дамыту. Бізді қоршаған әлем туралы

	"Кел достарым, келіңдер" Мақсат-міндеттер: Балаларды түрлі жылдамдықпен - баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5-2 мин тоқтаусыз жүгіру; қосалқы қадаммен арқан бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; көлбеу басқышпен өрмелеп гимнастикалық қабырғаға өтіп, сатыдан ұстай отырып қайта түсу дағдыларын дамыту.	жуу, тазалықты сақтау және басқа) https://bilimkids.kz/kk/videos/11 (қарым-қатынас іс-әрекеті, мәдени-гигиеналық дағдылар) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу): Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Б.Майлин "Жау-жау, жаңбыр"" Мақсат-міндеттер: Балаларға жыл мезгілдеріндегі табиғат құбылыстары туралы мағлұмат беру; өлең жолдарын түсініп, мәнерлеп жатқа айтуды үйрету; байланыстыра сөйлеуге, тілдік қорларын молайту; табиғатты сүюге, оны қорғауға тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ақжелкен" Мақсат-міндеттер: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Сурет салудан ойын-жаттығу "Ғарыш әлемі (балауыз мелдармен сурет салу)" Мақсат-міндеттер: Түрлі әдістермен ғарышты бейнелеуге үйретуді жалғастыру; акварель мен балауыз мелдармен қолданудың практикалық дағдыларын жетілдіру; көру қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу. Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Көкөніс егетін адам" Мақсат-міндеттер: Көкөніс өсірушілердің жұмысы туралы ойларын қалыптастыру, көкөністерді дайындау және сақтау туралы білімді бекіту және нақтылау; көкөністердің денсаулыққа пайдасы туралы білімді кеңейту; еңбек адамдарына және олардың кәсіптеріне танымдық қызығушылықты дамыту, байланыстырып сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды дамыту; адамдардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу.	Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Көңілді жаз" Мақсат-міндеттер: Балаларды хабарлы сөйлемді қолдана отырып, сурет мазмұнына қарай әңгіме құрауға үйрету; айтылған ойды тыңдауға және ұғынуға, әңгімеге араласуға, сұрақ қоюға және сұраққа жауап беруге деген білігін дамыту, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз еліне сүйіспеншілігін арттыру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.	білімдерін байыту: материктер, әр түрлі халықтар, достық туралы білімдерін жетілдіру. Ұқыптылыққа, табандылққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				

	4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем. Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза	Құмырсқаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалар және құмырсқа илеуімен балаларды таныстыруды жалғастыру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. Бақылау кезінде құмырсқалардың үлкен жануялармен өмір сүретініне көңіл аудару, сүйір үйлерді салады - бір тал шөптер, қылқан жапырақ, тағы басқа материалдардан (балапан құрттарды асырайды), (минутына 100 шынжыр табандары) зиянды шыбын-шіркейлерді құрта отырып, пайда әкеледі.Ауа райын құмырсқа илеуі арқылы болжауға болатын балаларға көрсету: егер барлық жолдары ашық және еркін жүрсе, онда жақсы ауа райының нысанын білдіреді.Балаларға құмырсқа илеуін қоруы керек болатыны жөнінде қорытынды жасау. Жұмбақ: Екі басы жұдырықтай, Ортасы қылдырықтай. (Құмырсқа) Бір балуан өзі күшті, қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру; ңңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. Балаларға жолды жөндеу жұмыстары жайында баяндау: асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады - каток, жүк машиналары және т.б. Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Жұмбақтар 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш	Заттардың көлеңкесін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың күн мен ауаға байланысты құбылыс, көлеңкенің пайда болуы, туралы білімдерін бекіту. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. Жұмбақ Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен мүдірсем, ол да мүдіреді. (Көлеңке) Қимылды ойын: «Қақпашы». Мақсат-міндеттер: жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту.	Қанқызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жәндіктер (қанқыз) туралы білімдерін жетілдіру; байқампаздыққа, зияткерлікке тәрбиелеу. - Балалар біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Бүгін біз тағы бір жәндікпен танысамыз. Ол үшін сендер қолдарыңды созып, алақандарыңды тосып тұрсаңдар, ол жәндік сендердің алақандарына өзі қонады. (Балалар көздерін жұмып, қолдарын созып тұрады, тәрбиеші олардың қолына кішкентай қанқызды қояды.) – Балалар, көздеріңді ашыңдаршы, сендердің алақандарыңа қандай жәндік қонды. Сендер бұл жәндікті көрген жерлерің бар ма, қайдан көрдіңдер? Балалар көздерін ашқан кезде қанқызын көріп, таңғалады, қуанады, бір – біріне көрсетіп, қуаныштарын бөліседі. - Қанқызының артында қанша қара нүкте бар? Қандай саңырауқұлақты қанқызымен салыстыруға болады? Неліктен қакнқызын дәрігер Айболит деп атайды? Қанқызы зиянды жәндіктерді жейді. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жәндіктерді сипаттама бойынша тану қабілетін бекіту немесе басқа жәндікті сипаттау. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне

	бола бастайды? (жаңбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсат-міндеттер: балаларға және олардың тәрбиешілеріне көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысын, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші	төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен де ол. (Құмырсқа) Көркем сөз «Құмырсқа мен Мұрат» С. Оспанов Таңнан кешке құмырсқа Жалықпайды жұмысқа. Ерінбейді Мұрат тек Тұруға кіл бұрышқа. Тыйымдар Құмырсқаның илеуін бұзсаң, үй ішіне кесапаты тиеді. "Қажетті дыбысы бар жануарды, жәндікті ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: фонематикалық естуді, тез ойлауды дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші атында А, К әріптері бар жәндіктер ойлап табуды ұсынады. Еңбек: "Құмырсқа илеуі үшін қоршаулар". Мақсат-міндеттер: құмырсқа илеуін балаларға қамқорлыққа алуға тәрбиелеу; жануарларды күту талабын жетілдіру, еңбек дағдыларын жетілдіру. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру.	Бұрынғы бұрғымен бұрап-бұрап бұрғылады. Қатты қаппен мықтылып қаптап қойғанмын. Мақал-мәтел Жан қиналмай Жұмыс бітпес. Талап қылмай Мұратқа жетпес. Көркем сөз "Жолың болсын!" Н. Айтов Атам шықса сапарға - Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға - Жолың болсын, - дейді атам. - Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. "Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, жылдамдыққа, иілгіштікке машықтандыру. Эстафетаны беру, колоннаға тұру,екі топқа бөліне білуді бекіту.Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту,гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. Еңбек: көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Мақсат-міндеттер: көкөністерді егуге жерді	Еңбек: жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Мақсат-міндеттер: қолмен еңбекке баулу; жұмыстың үнемді орындауға, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті,ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар,	мүмкіндік туғызу. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды жинастыру. Мақсат-міндеттер: құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Еркін ойындар.

	болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсат-міндеттер: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болмаған нәрсені кім көбірек байқайды?» Табиғатта маусымды құбылыстар туралы ұсынысты бекіту; елестету, ықыласты жетілдіру. Тапсырма. Қант шақпағын қою. Минуттан соң ештеңе қалмайды. Қорытынды. Құмырсқалар тәттіні жақсы көреді. Өзіндік іс-әрекеті. Игерілген норма мен ережелерді орындауға балаларды ойын барысындағы қарым қатынастарға икемдеу (тәртіп мәдениеті, достық сезім, ұжымдық қарым қатынастар).	дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру. "Неге?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сұраққа дұрыс жауап беруді үйлестіруді бекіту,қоршаған әлем туралы білімдерін тереңдету және кеңейту. Балалардың дербес іс-әрекеті. Балалар ойынының мазмұны мен тақырыбын байыту және дамыту.Өз пікірін қорғай білуді жетілдіру,құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде білдіруді дамыту, рөлдерді бөлу қызметін,ойыншықтарды, міндеттерді бөлісуді дамыту.	Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Жануарды тамақтандыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: аталған жануарлар,жәндіктер,құстар қалай, немен тамақтанатыны туралы балалардың білімдерін бекіту. Жарысқа қатысу ықыласын, сұраққа тез жауап бере білуін дамыту. Эксперимент. Таңертең және түсте көлеңке биіктігін өлшеу. Қорытынды. Күн аспанда жылжығандықтан көлеңке биіктігі өзгереді. Еркін ойандар.	
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін бекіту.	Мақсат-міндеттер: үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелерін пысықтау.	Мақсат-міндеттер: дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Мақсат-міндеттер: дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды тәрбиелеу.	Мақсат-міндеттер: өз сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер:өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту.	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Тағам дағдылары: оны дұрыс пайдалану

	Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедуралары. Көркем сөз Тамақтану әдебін, Жатқа біздер білеміз. Дастарханға отырып, Жеңімізді түреміз. Ас атасы ақ нанды, Қадірлейміз шашпаймыз. Тамақтану үстінде, Асықпаймыз, саспаймыз. Сүлгімен де орынды, Пайдалана аламыз. Шанышқы мен қасықты, Қалай ұстайм қараңыз. Тамақтану тәртібін, Ұстанатын баламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қасықты дұрыс қолдануды бекіту, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды тәрбиелеу. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балаларда мәдениетті: гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруға, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар, (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсат-міндеттер: төсекте жатып, гимнастикалық жаттығуларды өздігінен жасауға машықтандыру. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар: Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіріңіз: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл	Гигиеналық дағдылар Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері Көркем сөз Тамақтың алды-артында,	Гигиеналық дағдылар Дұрыс тамақтануға шақыру, жағымды эмоционалды жағдайды сақтау және сөздік қорын байыту; мәдени-гигиеналық дағдыларды дамыту; аспаздың жұмысына құрметпен қарауды	Гигиеналық дағдылар Өзінің сыртқы келбетін қадағалап, жолдастарының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдыру. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіру. Көркем сөз Микробтар қаскүнем,

	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	тәрбиелеу. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кім көп біледі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есте сақтау қабілетін, тапқырлық қасиетін дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші қолына стакан ұстап, оны не үшін қолдануға болатынын сұрайды. Кім көп әрекеттерді атаса, сол жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; төзімділікті дамыту. Ойын барысы. Балалар екі командаға бөлінеді, әр топ арқанның ұшынан	"Дорбада не бар екенін тап?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: сипап сезінетін белгілерді сипаттау. Ойын барысы. Тәрбиеші көкөністер мен жемістерді дорбаға салады. Бала қолында болған нәрсені сипап сезінуі керек және бұл туралы жұмбақ жасау керек, сонда балалар жүргізушінің қолында не бар екенін болжай алады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық әрекеттерді үйлестіруді дамыту; кеңістікті бағдарлауды үйрету. Ойын барысы. Мысық пен тышқанды таңдағаннан кейін, қалған ойыншылар шеңберге	"Күнді ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: күннің бөліктері туралы түсініктерді бекіту (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге дейін) Материалдар: күннің бөліктері бейнеленген карточкалар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалармен бірге күннің неше бөліктен тұратындығын біледі, олардың аттарын атап, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретпен орналастыруды ұсынады (таңертең, түстен кейін, кешке, түнге). Тәрбиеші күн құруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар күннің қалған бөлігін тізімдейді және сәйкес	"Табиғат және адам" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу. Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп	"Орманшы" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: кейбір ағаштар мен бұталардың, олардың құрамдас бөліктерінің (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы еске түсіру және бекіту. Ойын барысы. Бір «орманшы» таңдалады, қалған балалар оның көмекшілері. Олар оған жаңа екпелер үшін тұқым жинауға көмектесуге келді. «Орманшы» айтады: «Менің орманымда өсіп жатқан көптеген ... (қайың, үйеңкі, терек), тұқым алып берейік». Ол ағашты атамай-ақ сипаттай алады. Балалар тұқымдарды іздейді, оларды жинайды және «орманшыға» көрсетеді. Көбірек тұқым жинап, жаңылыспаған жеңімпаз болады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгірістен ұзындыққа секіруге, қолдың өткір толқынымен, теңгерімді сақтай отырып, серпілген аяғымен серпілдіріп жаттығу.

	ұстап, өздеріне мүмкіндігінше қатты тартады. Сызықтан асып түскен топжеңеді. (дене шынықтыру) «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. (дене шынықтыру)	тұрып, қолдарын біріктіреді. Мысық шеңбердің артында, тышқан оның ішінде. Мысық басқа ойыншылар күзететін тышқанға өтуге тырысады: олар мысықтың төменгі жағынан өтіп кетуіне жол бермейді, қолдарын төмен түсіреді; жабық қолдарынан көтеріп, оның секіруіне жол бермеуге тырысады. Ойын мысық тышқанды ұстап алғанға дейін жалғасады. (дене шынықтыру) Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Біз де" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ойынға деген қызығушылығын дамыту. Бұл ойынды кең бөлмелерде ойнауға болады. Ойынға қатысатын балалар қаз қатар отырады. Ойын бастаушы жұрт алдына шығып, әңгіме айта бастайды. Ойынның шарты төмендегідей болады. Ойын бастаушы балалардың қосылып айтылуына болатын сөз айтса, олар «біз де» деп жауап бірге жауап беруі керек те, қосылуға болмайтын сөз айтса, үндемеулері керек. «Біз де» сөзін айтып қалса, онда айып тартатын болады. Ән салып, не тақпақ айтып, не би билеп береді. Ойын бастаушы: мен көлге барамын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: онан үйрек ұстап аламын. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: үйректің жарымын күшігіме беремін. Балалар: біз де. Ойын бастаушы: күшігім жейді. Осы кезде біреу; «біз де»,	жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. (дене шынықтыру) Еркін ойын: "Менің бұлтым". Мақсат-міндеттер: қиялды, зейінді, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тыныштalып,	Ептілікке, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Алаңның ортасында бір-бірінен 70-100 см қашықтықта екі сызық жасалады, бұл арық. Алаңның бір жағында ешкілер үйі орналасқан. Ойыншылардың барлығы ешкі - біреуі қасқыр. Ешкі үйде, қасқыр шұңқырда. Тәрбиешінің «ешкі, шалғынға» деген белгісі бойынша ешкілер сайдың қарама-қарсы жағына, арықтан секіріп жүгіреді (қасқыр ешкілерге тимейді), «ешкілер, үйге қайт» деген белгі бойынша олар арықтан секіріп үйге жүгіреді. Қасқыр арықтан шықпай ешкілерді қолымен ұстап ұстап алады. Ұсталғандар арықтың соңына қарай шегінді. 2-3 жүгіруден кейін барлық ұсталғандар үйге қайтарылады. Ұсталмағандардың арасынан тағы бір қасқыр тағайындалады. Ереже: шұңқырдан секіру. (дене шынықтыру) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары».

			деп қалса, ойын тоқтайды. Әлгі қателескен бала айып тартады. Бұдан соң ойын қайта басталады. (дене шынықтыру) Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (дене шынықтыру)	көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту. (таным іс-әрекеті)	(дене шынықтыру)
Серуендеуге дайындық.	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Күнді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру; күннің қозғалысымен шығуын қадағалауды жалғастыру, күннің ұзаруымен жылынуын белгілеу күн ұзын, күннің көзі ұзақ тұрады, жоғары көтерілсе ыстық болып, онан сайын ысиды. Күнің төгілуі, ылғалдар -өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың пайда	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту;желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады,жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу; ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегімен таныстыруды жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін,	Әңгімелесу. "Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жәндіктерден қорғау туралы білімді қалыптастыру; өз денсаулығына деген саналы көзқарас; зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Сұрақтар мен жауаптар - Егер адамдар, жануарлар мен өсімдіктер жәндіктерден қорғалмаса не болар еді? - Жәндіктер бірнеше ай ішінде Жердегі барлық	Кішкентай балаларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру,еске алу.Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру.Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Мақал-мәтел 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды.

	болуымен байланысты орната білу. Жұмбақ: Жұрттың бәрі оны сүйеді, Бірақ қарағысы келмейді. (Күн) Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: гүлді күту. Мақсат-міндеттер: алаңдағы өсетін өсімдіктерді өз бетінше қорғауға үйрету. Гүлге ұқыпты қарауға және сүюге тәрбиелеу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Осындай бола ма, болмай ма?". Мақсаты: сұраққа жауап беруге және жауабын түсіндіруге үйрету. - Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? Эксперимент. Қараңғы және жарық жерде өсіп тұрған өсімдіктерді қадағалау, күнге тартылатын өсімдіктер қозғалысына көңіл бөлу. Қорытынды: Өсімдіктер өсу үшін жарық қажет. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны.	салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. Жұмбақ Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел) Көркем сөз Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! Еңбек: үй өсімдігін отырғызу. Мақсат-міндеттер: үй өсімдігін отырғызуға қатысу; жұмыс аяқталған соң, жұмыс орнын өз бетінше жинауға дағдыландыру. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та,	Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсат-міндеттер: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу.	азық-түлік дүкендерін жойып жіберуі мүмкін. Жәндіктер тарататын ауруларды (тиф, оба - бүрге мен бит арқылы тарайды; безгек - безгек масасы арқылы тарайды; орман кенелері өте қауіпті; шыбындар - ішек инфекцияларын таратушылар; аралар және басқа жәндіктер аллергия тудырады) ... - Өзіңді жәндіктерден қалай қорғауға болады? Ата-анаң үйде не істеп жүр? Жәндіктерден қорғаудың кейбір ережелерін есте сақтау қажет: - масалар көп болатын ашық жерде сіз арнайы масалардың торының астында ұйықтай аласыз; - пәтерлерде және үйлерде осындай торларды терезелерге қоюға болады; - серуенге ұзын шалбар мен ұзын жеңді көйлек киіңіз. - қолды, бетті және дененің басқа ашық жерлерін масаға қарсы жақпа жағу керек немесе масаларға қарсы дәрі шашу керек; - парфюмерия, одеколон, лак және басқа хош иістер жәндіктерді тартады. Егер мұндай иіс сізден немесе жақын жердегі ересек адамнан шықса, жәндіктер	2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны алады. Көркем сөз "Іні" Е. Өтетілеуұлы "Бір ісіме қапа ма" Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек: ойыншықтарды жөндеу. Мақсат-міндеттер: ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады.

	Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер "Ойлан, асықпа". Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қол ұстасып жүру" қимылды ойын-жаттығуы. Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) . Ұжымдық сезімге тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп	міндетті түрде айналасында болады; - жәндіктер көп жерде жалаңаяқ жүгіргенде абай болу керек; - сіз кене көп болған кезде орманда ашық киіммен жүре алмайсыз. Кене тістеп, сорып алмайтындай етіп бүкіл денені қорғау керек; - жәндік шаққан жерді қасымау керек, себебі жараға инфекция түсуі мүмкін; - асқазан-ішек жолдарының ауруларына себеп болатын шыбыннан тамақ жауып тұру керек. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады. Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды, ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады.	Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, бір (және екінші) аяқпен секіруге дағдыландыру. Еркін ойындар.

	Жабдығы: ақ сүйек. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: күштілікке,ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсат-міндеттер: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	Шақырылған адам "күзетшіні қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. "Күзетші" оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер "күзетші" оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Алдыңдағы кешкі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А. Ә.Усен
«28» 07 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж. «Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025ж	29.07.2025ж	30.07.2025ж	31.07.2025ж	01.08.2025ж
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Табиғат және адам». Мақсат-міндеттер: балалардың адам не жасайтыны, табиғат адамға не беретіні туралы білімдерін жүйелеу.	Дидактикалық ойын «Үш затты ата». Мақсат-міндеттер: балаларды заттарды топтастыруға үйрету. Ойын барысы. Бір нысанда қандай заттарды атауға	Қимылды ойын «Аш қасқыр» (қазақтың ұлттық ойыны) Мақсат-міндеттер: балалардың жүгіру дағдыларын жетілдіру. «Аш қасқыр» — кең жазықта ойналатын халықтың ең көне	Қимылды ойын «Допты ұста» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Ойын барысы. Бұл ойынды үш адам ойнайды.. Екі ойыншы бір-біріне қарама-қарсы 3-4 м	Қимылды ойын «Доп кімге бұйырса» Мақсат-міндеттер: зейінді, ептілікті, сигналға жылдам жауап беруді дамыту. Ойын барысы. Балалар ойын алаңында жүреді немесе

	Ойын барысы. «Адам не істеді?» - тәрбиеші сұрақ қойып, бір затты ойыншылардың біріне береді (немесе допты лақтырады). Бала жауап беріп, допты немесе затты жақын тұрған балаға береді. Осылай шеңбер бойымен бір-біріне затты немесе допты береді. Шеңберді аяқтағаннан кейін тәрбиеші жаңа сұрақ қояды: «Табиғат нені тудырды?». Ойын шеңбер бойымен жалғасады; жауап бере алмаған бала шеңберден шығып, оны өткізіп жібереді, бірақ егер ол сөзді ойлап тауып, атаса, оны қайтадан ойынға қосады. (таным іс-әрекеті) Қимылды ойын «Алмұртты қақ» Мақсат-міндеттер: тепе-теңдік сақтау, допты лақтыру дағдысы. Ойынға қатысушылар 2 топқа бөлінеді. Біріншісі - «алмұрт», балалар орындықта тұрады, Екінші топтың ойыншылары «лақтырушылар», әрқайсысы бір-бір доп алады және орындықтан 5-6м қашықтықта сапқа тұрады. Белгі бойынша «Лақтырушылар» кезек-кезек	болады: гүлдер, құстар және т.б. «Гүлдер!» - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады.Ол жауап береді: «Түймедақ, раушан, жүгері гүлі». (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекеті) Еркін ойын «Күн мен түн». Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке,	ойындарының бірі. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Алдымен ойынға жиылған жастар орталарынан біреуін «аш қасқыр» деп белгілейді. Сонан соң алаңның бір шетінен шеңбер сызып, оны қасқырдың апаны деп атайды. Осының бәрін орындап болған соң, ойыншылар өздеріне басқарушы етіп бір ойыншыны тағайындайды. (дене шынықтыру) "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру,	қашықтықта орналасқан допты өз араларына лақтырады.. Үшіншісі олардың арасында тұрып, допты ұстап алуға немесе ең болмағанда қолын допқа тигізуге тырысады. Егер бұл сәтті болса, ол допты лақтырған адаммен ауысады. Тәрбиеші лақтырар алдында балаларды доппен қимыл жасауға шақырады: допты жоғары лақтыр,төмен түсіру, оны ұстап алу т.б.). (дене шынықтыру) "Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	жүгіреді. Тәрбиеші қолына допты алып, біреуінің атын атайды және допты жоғары лақтырады. Аты аталған бала допты ұстап алып, балалардың біреуінің атын атап, допты қайта лақтыруы керек. Допты тым жоғары емес, аты аталған баланың бағытымен лақтыру керек. (дене шынықтыру) «Достық» саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер. Қолды ұсақ моторикасын, ойлау, сөйлеу, еске сақтауды дамыту. Педагог балаларға тақпақты оқып отырып, саусақтарды қимылдатып көрсетеді. Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сендермен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (саусақтарды шынашақтан бастап бір-біріне тигізу) Санауды қайта бастаймыз! Бір, екі, үш, төрт, бес! Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, домалатамыз). Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбірейді жалауша, Достықта біздің күшіміз. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.

	допты лақтырып, «алмұртты» құлатуға тырысады. Ойын 5-6 рет ойналады, құлаған барлық алмұрт саны есептеледі. Алмұртты көп қаққан топ жеңеді. (дене шынықтыру)	жылдамдыққа баулу. Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір - бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі топ та жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады.	отыру т.б. (дене тәрбиесі)		Оларды атап шақырар, Әрқайсының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасау, оларға қамқорлық жасауға бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге дағдыландыру; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болған жағдайда суару. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім, қамқорлық жасай білуге; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу;				

	3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Пышақпен нанға май жағу қабілетін нығайту.	Гигиеналық дағдылар Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Майлықты қолдануды үйрену, нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	Гигиеналық дағдылар Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.
Таңғы ас	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында,	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге,	Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде,	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ,	Көркем сөз Ірімшікті кеміріп, Тышқан отыр керіліп. Мысық сүтті ішіп -ап,

	Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Бет жұмайды ерініп. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Әдептілік – әдемілік" туралы көркем шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». (қарым-қатынас іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Гүлдей жайқалайық, өсейік" Мақсат-міндеттер: Балаларды доптан аттап бір жанымен жүру; жылдамдыққа, кегльдер арасымен жүре отырып, жүрумен алмастыра отырып 100-120 м қашықтыққа жүгіру; 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, оң қолмен лақтыру дағдыларын дамыту; сап түзеуден үш қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу	Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік көріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру, «Досыма сыйлық». (шығармашылық іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу '"Үш торай" орыс халық ертегісі" Мақсат-міндеттер: Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру, кейіпкерлердің мінез-құлықтарымен таныстыру; жағымды, жағымсыз жақтарын ажырата білуге үйрету; тілін, сөздік қорларын дамыту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Ай сәулем" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сурет салудан ойын-жаттығу "Күшікке арналған үйшік" Мақсат-міндеттер: Трафареттің көмегімен көпқабатты үйдің суретін салуды үйретуді жалғастыру; техникалық дағдыларын дамыту: трафарет және қарындашпен (қара) суреттің нобайын салуды меңгерту; композиция сезімдерін дамыту суреттің элементтерін парақ бетіне үйлесімді орналастыруды, бейнені қоршаған өмірден алған әсерлерінің негізі элементтерімен толықтыруды үйрету; өз туған қалаларына, үйлеріне деген сүйіспеншілік пен	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,шарларға сурет салу, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ құрастыру. (шығармашылық іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Гөзел Құлжабаева «Гүлдер таласы» ертегісі." Мақсат-міндеттер: Балалардың гүлдер туралы білімдерін кеңейту, бақша гүлдерін жабайы, орман гүлдерінен ажырата білуге үйрету ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру; сөздік қорын молайту, тіл байлығын дамыту, есте	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Ғажайып гүлдер" Мақсат-міндеттер: Гүлдер туралы білімдерін кеңейту, оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру. қоршаған ортаны, табиғатты сүйіп аялай білуге тәрбиелеу. Табиғи материалдардан құрастыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекеті) Мүсіндеуден ойын-жаттығу ""Құмырадағы гүл" тақырыптық пластилинография." Мақсат-міндеттер: Құмырадағы гүл көркем бейнесін ермексазбен бейнелеу техникасын қолдануды үйренуді бекіту; тегістеу, ермексаздардың түстерін араластырып, тегіс беткейге (қатты қағазға) жағу тәсілдерін бекіту; кескішпен жұмыс істеуді үйренуді бекіту (жапырақтың сызықтарын салу); қатты қағаздың бетіндегі вазаға бейненің сыртына шығармай гүлдер композициясын жинауды

	дағдыларын дамытуды жалғастыру; жұптасып тұрып шайбаны бір-біріне сырғанату іскерліктерін жетілдіру.	жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Музыка мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; музыканы және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту. Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. (шығармашылық іс-әрекеті)	құрмет сезімдерін тәрбиелеу.	сақтау қабілетін, ұсақ қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін дамыту; ертегіні оқыта отырып балаларды достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; табиғатқа, гүлдерге сүйіспеншілікпен қарауға оларды қамқорлауға тәрбиелеу.	үйретуді жақсарту; ермексазды мұқият пайдалануға, материалды үнемедеуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту. - Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі	Теректің қыл-қыбырларын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ағаштар туралы білімдерін бекіту; әр түрлі ағаш түрлерін ажырата білуге үйрету; өсімдік тіршілігіне қызығушылықты арттыру. Ақ үлпектерден тұратын ағаштарға назар аударыңыз. Бұл қандай өсімдік? Ақ мақта мата сияқты, бұтақтардан іліп, ауада ұшып, жерде жатады - бұл теректің үлпектері.	Табиғат әсемдігін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және	Гүлдерді бақылау(сарыгүл, космея, жолбарыстық лалагүл). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: Мәдениетті өсетіндермен жабайы өсетіндерді салыстыру. Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында	Наркесгүлді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктермен танысуды жалғастыру. - Бұл гүлдер қалай аталады? - Бұл гүлдер кішкентай, тостағаншасы және 5 біріктірілген жапырақшалардан тұратын королла, бүршіктері қызғылт, ал ашылмаған гүлдері сары орталы ашық көк, олар ылғал мен жарықты жақсы көреді. Нәркес - ерте көктемде гүлдейтін шөптесін, пиязшық өсімдіктердің бірі. Қазақстанда нәркестің көбіне сары, ақ түстері кездеседі. Нәркес жұпар иісінің арқасында «басын айналдыру, есеңгірету» деген атауға

	болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау; құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және	Көктемнің аяғы мен жаздың басында бұтақтардан ұшып, үлпілдек ауадан зиянды заттарды ұстайды, басқа өсімдіктердің тозаңдары, шаң мен кір және жерге түседі. Қазіргі уақытта көптеген адамдар мұрыннан су ағып, жөтеледі: бұл теректің үлпектеріне аллергия дейді. Бұл дұрыс емес, адамдар лас ауа мен тозаңға аллергиясы бар. Тәжірибе «Температураға байланысты топырақтың жағдайы» Мақсат-міндеттер: топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау. Тәжірибе барысы. Шуақты күні жерді зерттеп көру, қолмен ұстап көргізу: жылы (күн оны қыздырды), құрғақ (қолында ұсақталады), түсі (ашық қоңыр), жерді суару (жаңбыр жауған сияқты); оны қайтадан ұстату, зерттеу. Жер қарайды, ылғалданды, балалар саусақтарының ұштарымен басады - ол жабысқақ болып, бір-біріне жабысады. Суық су топырақты салқындатты. Еңбек: ағаштардың топырағын қопсыту. Мақсат-міндеттер: ағаштарды күтуге үйрету. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай	өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Көркем сөз Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (Жеміс-жидек) "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы"	гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл түбірі ашылады, кешке жабылады; түстердің молшылығы және алуан түрлілігін меңгерту. Мәдени және жабайы өсетін гүлдердің ұқсас белгілерін байқап, тәрбиешінің басқаруымен балалар мынадай қорытынды жасауы мүмкін: гүлдің мәдени формасы ірі, бақта өсетін гүлдер түстері жағынан әр түрлі, себебі оларды адамдар күтіп, баптайды. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,с онша жинау. Жұмбақ Құлпырса, қадірлейді, аялайды, Қураса, сыпырғышқа жарамайды. (Гүл) Мақал-мәтел Күнсіз гүл өспес, күтусіз ұл өспес. Көркем сөз «Көктем келді гүл алып» Ө. Тұрманжанов Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген.	ие болған. Наркесгүл наурыз, сәуір айларында шешектейді, гүл жарады. Гүлдеу күндері 20-25 күнге дейін созылады. Гүлдері жай күлтелі және гүлпарлы болып екіге бөлінеді. Наркесгүл – пиязшық гүлдердің ішіндегі ең ерте гүлдейтін өте әсем гүл. Ол бір түбінен бірнеше гүл ашады. Басқа пиязшық гүлдер бір түбінен бір ғана гүл шоғын жарса, олардың арасында тұрған наркесгүл бір түбінен үш не төрт сабақ гүл шоғымен көзге түседі. Осыған қарап, қазақ оны «көп басты гүл», «көп сабақты гүл» деп те атайды. Түсіне қарап «құбылгүл», «түстігүл» деп те ат қойған. Биіктігі 30-40 см аралығында болады. Үйде, бақшада, аулада, гүлзарларда көптеп өсіруге болады. Хош иісті гүл, оны үйде өсіргенде ғажайып хош иіс таратып тұрады. «Ағаш» дидактикалық ойыны - ойын әрекеттері, жүргізуші жыл мезгілін атайды, балалар ағашты, жыл мезгілін әр түрлі етіп бейнелейді. Еңбек әрекеті: құм жәшігіндегі құмды қопсыту. Мақсат-міндеттер: балаларды, өздеріне тиісті ойындарды ойнау үшін, қолайлы жағдайларды жасауға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай

	көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Балалардың дербес әрекеті. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	ажырат». Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. Қимылды ойын «Аңшы мен қояндар». Мақсат-міндеттер: балаларды қоян болып секіруге, аңшыдан қорғануға үйрету. Ойын мазмұны. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта	сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда	Гүлді көріп сүйінген. Қимылды ойын «Аю және ара» Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Еңбек : топты әсемдеу үшін гүлдерді жинаймыз. Әсемдікті сезіне білуге, гүлдерді түбірсіз жұлуға, бірлесіп еңбектенуге тәрбиелеу. "Қандай гүл екенін ойлап тап ?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: өздерінің еріктері бойынша ойын түрлерін таңдау.Ойын ойнау кезінде белсенділік таныта білуге тәрбиелеу.	жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады. Қимылды ойын «Түс және аралар» - жүгіру жаттығулары, белгі бойынша әрекет ету, сөздерге сәйкес қимылдар жасау.

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова.	қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда қос аяқтап, секіріп жүреді. Тәрбиеші: « Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.	қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық

	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармағыңызбен және ортаңғы саусақтарыңызбен ұстаңыз, сұқ саусағыңызбен үстіңгі жағынан ұстаңыз; қолдың шанышқысының орнын өзгертпестен, тек қолды сәл бұрап әр түрлі тағам түрлерін жеу керек.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Үстелдегі тағамға назар аудару; үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыс; этикет ережелері.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.
Түскі ас	Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тамақтың алды-артында, Қолыңды, бала, жуып жүр. Ас ішуді "рақметпен" Аяқтау туралы біліп жүр. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				

Ұйқыдан тұру	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Асқа назар аудару. Жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени-гигиеналық дағдыларды жүйелі түрде жүзеге асыруға деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген оң көзқарасты тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Қай өсімдік?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Педагог себеттен өсімдіктерді алып, балаларға көрсетеді. Ойын барысы. Мында дәрілік өсімдіктер бар. Мен сендерге бір өсімдікті көрсетемін, ал сендер бұл туралы білетіндеріңнің бәрін айтуың керек. - Ол өсетін жерді ата (батпақ, шалғындық, сай). Мысалы, түймедақ (гүл) жазда, жолжелкен (тек аяғы жоқ жапырақтары жиналады) көктемде және жаздың басында, қалақай көктемде, ол жай өсіп келе жатқанда жиналады (2-3 баланың әңгімелері) Қимылды ойын: "Кім артық?" Мақсат-міндеттер: жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. Ойын шарты: балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту. Балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Ойын барысы. Балалар гүлдердің көп таңдауы бар дүкенге келеді. 1 нұсқа. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі-түсті жапырақшалары бар табақ бар. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша да, пішіні бойынша да сәйкес келетін гүл табады. Сюжетті-рөлді ойын "Супермаркет". Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойын жоспарын құрдастарымен үйлестіруге үйрету,	Үстел-үсті ойыны: "Өсімдіктер, жануарлар" (лото). Мақсат-міндеттер: ойын біздің планетамыздың жануарлар мен өсімдіктер әлемімен таныстырады, ой-өрісін кеңейтеді, заттардың жалпы ерекшелігін бөліп көрсетуге және оларды белгілері бойынша топтауға үйретеді. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, бақылау, зейін, есте сақтау дамиды, қолдың ұсақ моторикасы жетілдіріледі. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.	"Қарап ал да, есіне сақта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды көрген суреттерді есіне сақтап,көз алдына елестете отырып әрқайсысын ретімен атап шығуға жаттықтыру. Ойын барысы. Үстелде төрт-бес өсімдік қояды. Педагог естеріне сақтап алуды ұсынады. Педагог балаларды көздерін жұмуға шақырады және өсімдіктердің бірін алып тастайды. Балалар көздерін ашып, қай өсімдік жоқ екенін табу керек. Ойын 4-5 рет ойналады. Әр уақытта үстелдегі өсімдіктердің санын көбейтуге болады. "Гүлдерді күтеміз" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.);

	тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	ойын барысында рөлдерді ауыстыру. Балаларды қоршаған өмір туралы білімдерін ойындарда кеңірек қолдануға шақыру, диалогтік сөйлеуді дамыту. Ойын әрекеттері үлгісі: супермаркетке келу; қажетті тауарларды сатып алу; менеджерлердің кеңестері; сату туралы хабарландырулар; сатып алу үшін төлем; тауарларды орау; супермаркет директорымен немесе әкімшісімен жанжалды жағдайларды шешу.	Көрнекіліктер:бақ пен бақшаның,жеміс пен көкөністердің суреті. Ойын шарты:бақ пен бақша салынған	дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді. Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Ауладағы өсімдіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді сипаттауға, олардың арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды атап өтуге үйрету; тірі және жансыз табиғат арасындағы байланысты көруге үйрету; пейзаждың сұлулығына тамсану қабілетін дамыту.	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды жазда жайқалған гүлдермен таныстыру; балаларға олардың қалай аталатынын есте сақтауға көмектесу; түсін анықтау қабілетін бекіту. Әңгімелесу. Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (жаз)	Жазда гүлдерді бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер?	Гүлзарларға экскурсия. Түймедақ гүлін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балалардың қоршаған әлемге қызығушылығын арттыру, балалардың белгілі бір гүл - түймедақ туралы білімдерін жүйелеу. -Балалар айтыңдаршы, балабақша әдемі ме?	Бақылау «Әсем гүлдерді вазаға салуға болады» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді өсімдіктердің сұлулығын, оны сақтап қалуға деген ұмтылысын қабылдай отырып, қуана білуге тәрбиелеу; адамдарға деген мейірімді қатынас және оларды қуантуға деген ұмтылыс; бөлмені гүлдермен безендіруді үйрену. Педагог балаларды гүлзарға алып келеді және оларды гүлдерге

	- Күннің жылып, созылуына байланысты өсімдіктерде қандай өзгерістер болды? (Аула жасылданып, әдемі болды, барлық жерде жасыл шөптер бар, қайың мен терек гүлдейді). - Өсімдіктердің сыртқы түрі қалай өзгерді? (Жаңа бұтақтар, жапырақтар, гүл бүршіктері пайда болды, бұл әсіресе шөптесін өсімдіктерде айқын көрінеді). - Жапырақтардың пішініндегі, олардың түсі мен көлеміндегі айырмашылықтарды табыңдар. (Мысалы: ирис жапырағы қайыңнан немесе үйеңкі жапырағынан едәуір үлкен, дегенмен, ирис өсімдігінің өзі ағаштармен салыстырғанда өте аз.) Болжам: қайыңнан көптеген шырындар ағып жатса – жаз жаңбырлы болады; желсіз орман шу шығарса – жаңбыр болады. Тәжірибе: "Күн заттарды кептіреді". Мақсат-міндеттер: күннің заттарды жылыту қабілетін ашу. Материал: қуыршақ киімдері, доп, су құйғыш. Тәжірибе барысы: қуыршақ киімдерін күн шуақты жерде іліп қою, оның қаншалықты тез кебетінін қадағалау;	- Жазда бізді не қатты қуантады? Жылдың осы мезгіліндегі ең әдемі, түрлі-түсті және алуан түрлі табиғат қандай? -Қанша жарқын әдемі гүлдер бар екенін қараңдар! (гүлзарлардағы гүлдерге назар аудару) Көркем сөз Гүлім, гүлім, өсе бер, Әдемі боп, асыл боп. Күндей жайнап кете бер, Қызыл, сары, жасыл боп. - Ата-аналар әрқайсымызға есім берді: Адлет, Мансур, Адия, Алия. Адамдар шатаспас үшін, гүлдерге де, табиғат аттар мен есімдер берді. Гүлдердің пішіндері мен түстері әртүрлі. - Біздің гүлзарға мұқият қараңдар. Онда өсетін гүлдерді танисыңдар ма? Тәрбиеші балалардың назарын түймедаққа аударады. - Бұл гүлдер түймедақ деп аталады. Олардың есімдерін бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау) - Айтыңдаршы, балалар, олар қандай түсті? (балалардың жауаптары) - Енді балалар, біз басқа гүлдерге барамыз. Олар бархатцы деп аталады. (түстері мен пішініне назар аударту). Ал мынау	- Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бұршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,-	(балалардың жауаптары) - Ал балабақша аумағын қазір, жаз мезгілінде не ерекше безендіреді? (балалардың жауаптары) - Дәл солай, гүлдер. Бүгін балабақшаға экскурсия жасап, гүлдер әлемінің әсемдігі мен алуан түрлілігіне сүйсінейік.Біздің гүлдер бар жерлеріміз қалай аталады? - Дәл солай, гүлзарлар. Біздің балабақша әр түрлі гүлдер салынған әдемі гүлзарлармен безендірілген. Сендерге көптеген гүлдер таныс, кейбірі туралы мен бүгін айтып беремін. - Балалар, гүлдер - бақыттың, мейірімділіктің, сұлулықтың белгісі. Сондықтан, көбінесе адамға жақсылық жасағысы келгенде, олар оған гүл береді. Сондықтан мен бүгін сыйлық жасағым келеді. Оларды тамашалап, мұқият қараңдар, оларға қол тигізе аласыңдар, хош иісін тіскеуге болады, бірақ мұндай сұлулықты бұзбау керек, сонда біз өз әсерлерімізді суреттерде көрсетеміз.	тамсануға шақырады. Біраз кідірістен кейін ол гүлге қарағандағы сезімдері туралы айтады. Содан кейін ол балалардан гүлдер ұнайды ма, гүлдер неге әдемі, кім өзін бақытты сезінетінін сұрайды. Содан кейін адамдарға қуаныш сыйлайтын, осындай сұлулықты сақтап, қорғау керек дейді. - Гүлдер ауланы безендіреді, бірақ егер бірнеше өсімдіктерді кесіп, оларды вазаға салса, онда олар бөлмені де безендіреді. Кішкентай гүл шоғын балабақша қызметкерлерінің біреуне сыйға тартуға болады - гүлдер ұсынылған кезде бәрі өте риза болады. Балалар тәрбиешіге екі шағын гүл шоқтарын кесуге көмектеседі, оның бірі топ бөлмесіне, екіншісі сыйлық ретінде. Топта педагог балалармен бірге гүл шоғы ерекше әдемі болатын жер іздейді. Вазаны қайда қоюға болатынын балалардан кеңес сұрайды: топтық бөлмеде, киім ауыстыратын бөлмеде, ішке жатын бөлме; үстелге, сөреге немесе шкафқа? Содан кейін барлығы тағы кімге гүл шоғын беру керектігін бірге талқылайды. Педагог балалармен бірге гүл шоғын береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа,

	құмды жәшікке сулаңыз және серуендеу кезінде оның кебуін қадағалау. Балабақша ғимаратына күн және көлеңкелі жақтарына қолды тигізу. Қорытынды: күн заттарды жылытады. "Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді белгілі бір белгі бойынша топтастыруға үйрету, балаларды өсімдіктерді белгілері бойынша тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Әрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіңдер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді бастайды. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады. Бірінші болып ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске	календула гүлі. Бұл гүлдер емдік болып саналады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау, және олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Мына гүлдер, балалар Петуния деп аталады. Осы есімді бірге қайталайық. (хормен және жеке қайталау). Олар қандай түсті, кім бізге айтып береді? (балалардың жауаптары) - Енді келесі Флокс деп аталатын гүлге барайық. (мұғалім балаларды гүлдің хош иісін сезінуге шақырады). - Балалар, сендер өсу үшін не істейсіңдер? (тамақ жейміз). Гүлдер де өседі. Қалай ойлайсыңдар, олар не ішеді? (гүлдер су «ішеді»). - Әрине, балалар, гүлдерге ылғал - су керек. Адамдар оларды су құйғыштармен суарады. - Енді гүлге мұқият қарап, оның не екенін айтайық. Тәрбиеші сабақты, жапырақтарды, гүлдерді көрсетеді (гүлшоғыры, ортасы, балалармен бірге олардың түстерін анықтайды). - Енді біз суарғыштан барлық гүлдерді суарайық. Еңбек әрекеті: гүлдердің	дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	(Балалар гүлдерге тамсанады, кейбіреулері қол тигізеді, зерттейді, иіскейді) - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жаз айларын ата. - Қандай ай? - Неге гүлзарлардағы гүлдер орман гүлдеріне қарағанда үлкен, әдемі болып өседі? Балалар: гүлзарлардағы гүлдерге қамқорлық жасайды, ормандағы гүлдері өзі өседі.. - Иә, дәл солай, гүлдер үлкен болу үшін, оларды күту керек. Мұны қалай істегенімізді еске түсірейік. Балалар: жерді қазу, тұқым себу немесе көшет отырғызу, жер құрғағанда суару, топырақты қопсыту, арамшөптерден арылту. Көркем сөз Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. -Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме?	зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табынымдағы қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.

	жетеді. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Д. Ахметова. Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. Балалардың дербес әрекеті. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	тұқымдарын қағаз қалташаларына жинау. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: белгі	- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Қимылды ойын: "Тығылмақ". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. Еңбек: гүл суару, арамшөптерді жинау. Мақсат-міндеттер: гүлдерді күтуге, табиғатты қорғауға,	-Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? -Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. -Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. -Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды.	

		бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту.Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру.	гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	Еңбек: гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". Мақсат-міндеттер: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Балалармен бірге гүлзарға серуендеу. Онда пайда болған гүлдерді қарастыру. Балаларға гүлдер біздің жеріміздің сәні, оларды жұлуға болмайтынын айту, сонымен қатар олар көптеген жәндіктердің қорек көзі екенін түсіндіру.				

тәжірибеші:

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
А.Ә.Усен
«04» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж. «Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025ж	05.08.2025ж	06.08.2025ж	07.08.2025ж	08.08.2025ж
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Саққұлақ" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту қабілетін дамыту, белсенді сөздікті толықтыру, фразалық сөйлеуін дамыту. Қажетті құралдар: қалқа (тасалап тұратын нәрсе), қоңырау, сылдырмақ, дабыл т. б.	"Зоологиялық фриздер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы аңдар мен үй жануарлары құстардың дене	"Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ата" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу, белсенділігін арттыру. Ойынның барысы.	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Педагог бір жағдайды атайды және допты балаға лақтырады. Бала аталған жағдай орын алған жағдайда допты ұстап алуы керек, егер олай болмаса, онда допты ұстап алудың қажеті жоқ. 1. Әкем жұмысқа кетті.	"Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.

	Ойын барысы. Тәрбиеші қалқаның артында тұрып, кезек бойынша жоғарыда аталған заттармен дыбыс шығарып және балалардан дыбыстың қандай заттан шыққанын табуын ұсынады. Дыбыстар бала оларды табу үшін, анық және кезектесіп шығуы керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың	бітіміне қарап зообаққа орналастыру оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Көрнекіліктер: жабайы аңдар мен үй жануарлары, Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торлауға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлкен торға, қоян,тиін кіші торға орналастыруы қажет. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлкен,қоян кіші сондықтан үлкен торға пілді,қоянды кіші торға орналастыр. (таным іс-әрекеті) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті) "Тату, барлығы бірге" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: алаңның қарама қарсы жағына тепе-теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. (дене тәрбиесі)	Ойыншылар екі топқа бөлініп, әр түрлі табиғат көрінісі салынған бір-бір үлкен картадан алады. Жүргізушінің белгісі бойынша балалар жануарлар бейнеленген үлестірмелі карточкаларды үлкен картадағы салынған сурет мазмұнына қарай бос тор көздерге орналастырады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс атаса, сол жеңіске жетеді. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Қимылды ойын: "Қу түлкі". Мақсат-міндеттер: сигналдан кейін жылдам жауап беру қабілетін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар көздерін жұмып шеңберге тұрады. Тәрбиеші өтіп, біреуге тиіседі. Балалар көздерін ашып үш рет айтады: «Қу түлкі, сен қайдасың?». Осыдан кейін «түлкі» ортаға жүгіріп шығады: «Мен мұндамын!». Барлығы қашады, ал ол оларды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандар шетке жылжиды. (дене тәрбиесі	2. Пойыз аспаннан ұшып өтеді. 3. Мысық тамақ ішкісі келеді 4. Адам ұя салады. 5. Пошташы хат әкелді. 6. Қоян мектепке барды. 7. Тұздалған алма. 8. Бегемот ағашқа өрмелеп шықты. 9. Резеңке малақай. 10. Үй серуенге шықты. 11. Шыны аяқ киім. 12. Қайың ағашында жаңғақ өскен. 13. Қасқыр орманда жүреді. 14. Қасқыр ағашта отыр. 15) Кәстрөлде тостаған қайнап жатыр. Қимылды ойын «Аю мен аралар». Мақсат-міндеттер: сигнал бойынша әрекет ету, баспалдақпен дұрыс көтерілу, кейіпкерлердің іс-әрекетіне еліктеу қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар екі топқа бөлінеді - «аралар» және «аюлар». Сигнал бойынша «аралар» ызындап, шабындыққа бал жинау үшін ұшады. «Ара» ұшып кете салысымен, «аюлар» ұяға (құрсауға) көтеріліп, бал жейді. «Аюлар!» белгісі бойынша «Аралар» ұшып, орманға қашып үлгермегендерді	Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған -жеңімпаз атанады. (дене тәрбиесі) Қимылды ойын «Аққу-қаздар» Ойнаушылардың ішінен қасқыр мен бақташы таңдалып алынады. Балалардың қалғаны қаз болады. Алаңның бір жағы бойына сызық сызылады, оның сыртында қаздар жүреді. Ол олардың жататын орны. Алаңның шетінен орын сызып белгіленеді, ол — қасқырдың үңгірі. Бақташы қаздарды жайылуға шалғынға айдап шығады. Қаздар шалғында жүреді, ұшады. Содан кейін бақташы былай дейді: — Қаздар, қаздар! Қаздар тоқтайды да жауап береді:

	барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. (дене тәрбиесі)			шағып алады. Тістелген «аю» бал жинау үшін шықпайды. (дене тәрбиесі)	— Га, га, га Бақташы — Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа? Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп суын іше кет. Қаздар: Сіздің жерге түсеміз, Түсіп суын ішеміз. Бақташы: — Болсын онда жол жайлы! Қаздар: — Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып сұр қасқыр, Тау бөктерлеп жүр қасқыр! Бақташы: — Олай болса қалаған, Жақтарыңа бар аман! (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды сыпыру. Мақсат-міндеттер: ересектерге саналы түрде көмектесуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аумақты тазартуда сыпырушыға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту; еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: гүлдерге күтім жасауда жұмысты соңынана дейін тиянақты атқаруға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балалармен бірге гүлзарларды бақылау, жел сынған гүлдердің бұтақтарын кесу, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген қамқорлық қатынасты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: кіші топқа ойыншықтарды жинауға көмектесу және оларды топқа апару. Мақсат-міндеттер: кішіге қамқор болуға, еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады).				

	2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тік тұрып, қолды белге қою; 1 - алға еңкею, қолдарды екі аяқтың ұшына тигізу; 2 - бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.)

Таңғы ас	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. Көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) ЫДыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа бөлу; бөлінген дәндерді санау; Табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Епті бол!" Мақсат-міндеттер: Балаларды 4 м арақашықтықтан қапшықты тік нысанаға иықтан асырып, сол қолмен лақтыру; балаларда қысқа секіртпемен қос аяқтап	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Нанның суретін салу, ермексаздан мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Ыбырай Алтынсарин "Бір уыс мақта"" Мақсат-міндеттер: Балаларды әңгімені оқығанда мұқият тыңдап, сұрақтарға толық жауап беруге, байланыстырып	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау. (шығармашылық іс-әрекет) Наубайхана жұмысымен таныстыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу ""Өнер Ханшайымына" арналған натюрморт" Мақсат-міндеттер: Балаларды суретте үлкен, орташа, және кішкентай аюлардан композиция құрап, ертегі кейпін бейнелеуді үйрету;	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Майя арасы" Мақсат-міндеттер: Балалардың жәндіктер туралы білімдерін кеңейту және бекіту, жәндіктердің атауларын, сыртқы белгілерін, олардың құрылымын бекіту;.көру және есту қабілеттерін	«Жемістер мен көкөністер» фестивалі; (шығармашылық іс-әрекет) Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; (қарым-қатынас іс-әрекеті) Жапсыру «Менің дәмді достарым»; (шығармашылық іс-әрекет) «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. Құрастырудан ойын-жаттығу "Сиқырлы орман." Мақсат-міндеттер: Үлгі бойынша құрастуруды үйрету, шығармашылық қиялын дамыту, «жоғары-төмен» және «үлкен-кіші» ұғымдарын ажырата білу қабілетін бекіту, табиғатқа құрметпен қарауға және оның сұлулығын сақтауға тәрбиелеу.

	секіру; арқаға қапшық қойып төрт тағандап еңбектеу дағдыларын жетілдіру; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сөйлеуге үйрету; сөздік қорларын, тіл байлықтарын жетілдіру; диалог түріндегі сөздерді айта білуге дағдыландыру; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту. Музыкадан ойын-жаттығу ""Қызыл телпек және қасқыр" шығармасы" Мақсат-міндеттер: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың музыкаға қызығушылығын, қабілетін арттыру. Музыкалық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	сурет салу үлгілерін (дөңгелек және сопақ пішінді) бекіту; оларды контурдан шығармай, пропорцияны сақтай отырып, «түрту» тәсілімен бояуды меңгерту; қағаз бетінде бағдарлау біліктіліктерін бекіту; қиялдарын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	дамыту, тақырып бойынша балалардың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жәндіктерге жақсы көзқарас қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Күндізгі серуен	Тірі затты бақылау – бақаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: бақа туралы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. - Бақаның қандай? Оның терісі қандай? - Оның басында не бар? Бақалардың неше аяғы бар? - Алдыңғы және артқы аяқтардың айырмашылығы неде? - Бақаның құйрығы бар ма?	Инелікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: инеліктің пайда болуы туралы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне мұқият және ұқыпты қатынасты дамыту. Көркем сөз Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. Педагог балаларға жұмбақ	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларды құстармен таныстыруды жалғастыру, олардың үйлерінің аттарын есте сақтау. Бақылау барысы Жазда құстар көп болатынына назар аудару, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында	Қоңызды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: қоңызбен, оның өмір салтымен, тіршілік жағдайымен таныстыру. Бақылау барысы Қоңыздардың қалай жорғалайтынын қарастыру, олардың кейбіреулері ұшады. Қазақстанда 20 мыңнан аса түрлері кездеседі. Денелерінің ұзындығы 0,3	Сәбіз бен қызылшаны бақшада бақылау (зерттеу, танымдық, коммуникативтік іс-әрекет) Мақсаттар: көкөністерді өз бетінше салыстыру дағдыларын дамыту, толық талдау жасау қабілеттерін қалыптастыру; Көкөністердің өзіндік ерекшеліктері туралы түсініктерді бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау; Адам еңбегіне саналы қарым-қатынас тәрбиелеу. Бақшада қандай көкөністер өсті? (Қызылша, сәбіз.)

	Дененің қандай ерекшеліктері оған суда жүзуге көмектеседі? Неліктен оның саусақтарында өрім бар? Неліктен оның көзі томпиған және олар оның басында орналасқан? -Бақаның терісі жұмсақ, жасыл түсті, оның тісі бар, олардың қосмекенділерге жататынын айқындау қажет, яғни ол суда да , құрғақта да өмір сүреді, бірақ уақыттың басым көпшілігін суда өткізеді - жүзеді, жерде секіреді, тамақтану барысында ол тілін бірнеше сантиметрге жібереді. Тілі сұйық кілегейімен жабылған, оған шыбын, масалар жабысады, құрттармен және шынжыр табандармен қоректенеді. Артқы аяқтары, алдыңғы аяқтарынан әлдеқайда ұзындау, сондықтан ол жүре алмайды, ол секіреді. Балаларға бақаның пайда әкелетінін атап өту: зиян келтіруші- шыбын-шіркейлерді жейді. Бақаның пайда әкелетінін, құрт құмырсқаларды жейтінін, өсімдік жапырақтарын және сабағын жейтінін атап өту керек. Мақал-мәтел Бақа батпағына Балық көліне.	жасырады, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. 1. Жүрген ізің байқалмаған, Жүдеу қызым қайқаңдаған. (Инелік) 2.Төрт қанаты бар, Инедей денесі бар, Үлкен бақырайған көздері бар Бұл не екенін кім табар? (Инелік) - Неліктен инелік үлкен көзді және мұртшалары қысқа? - Инелік қай жерде тұрады? Ол не аулайды? - Ол не жейді? Иненіктің жауы бар ма? - Инелік туралы қандай тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? -Инелік төрт торлы қанатты, іші ұзын жіңішке. Инелік тез, ептілікпен және жалтарып ұшады, ал оның руль тәрізді созылған денесі оған ұшуда қалаған бағытын сақтауға көмектеседі. Иненіктің үлкен көздері бар, олар оған жем іздеуге көмектеседі, ал мұртшалары қысқа, көрінбейді. Олар өз өмірінде үлкен рөл атқармайды. Инелік - жыртқыш жәндік. Ол шіркейлер, масалар, қоңыздармен қоректенеді, оларды табанды лаптар ұстайды. Күзде иненіктер құрғақ жапырақтардың	құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру қиын: олар өз ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, құстар мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын байқау маңызды. Үлкен топ балаларының назарын жәндіктерді ұстап, қарлығаштар қаншалықты жылдам ұшатындығына аудару. Қарлығаштардың ұясын көрсетіп, олардың ұяға, балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін айту. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіреді, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектеседі. Дидактикалық ойын «Дауысынан таны» Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. Тәрбиеші құстарды атайды, балалар дауысын салады. Еңбек: ауланы сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге жауапкершілікке тәрбиелеу. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды	мм-ден 155 мм-ге дейін. Екі жұп қанаттарының бір жұбы мүйізденіп, қанат жүйкелері жойылып, қатты элитра деп аталатын үстіңгі қатты қанатқа айналған. Ол, негізінен, қорғаныш қызметін атқарады. Қанатының екінші жұбы жарғақты, біріншісінен ұзындау, тыныштық қалыпта ұзынынан және көлденеңінен бүктеліп үстіңгі қанаттарының астына жиналып орналасады. Ұшар алдында үстіңгі қанаттары көтеріледі де, астынан екінші жұп жарғақты қанаттары жазылып шығады. Жұмбақ Үшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады, Мұны ойлап көріңіз Шешімін кім табады? (Қоңыз) Көркем сөз Қоңыз, қоңыз, қоңызым, Өрмелеген қоңызым. Қыбыр – қыбыр жүріспен, Қоңыздар қырға шығады. Қоңыз шықты ағашқа, Артында оның баласы. Күн шапағын шашады, Қоңыз үйге қайтады. Дидактикалық ойын «Сипаттама бойынша тап»	Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Жер бетінде жапырақтары өсті, ал жер астында — түйнектері.) Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның күтімі.) Сәбіздің қандай ерекшеліктері бар? (Сәбіз — ұзынша пішінді, қызғылт сары түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Қызылшаның қандай ерекшеліктері бар? (Қызылша — домалақ пішінді, қызыл түсті көкөніс, жасыл жапырағы бар.) Бұл көкөністерден не жасауға болады? (Салаттар, борщ.) Қызылша мен сәбіз қандай пайда әкеледі? (Оларда дәрумендер көп.) Зерттеу жұмысы: Сәбіз бен қызылшаның тұқымдарын анықтау (түсі, көлемі). Топта тұқымға отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алу. Бақылау екі топ арасында сайыс түрінде ұйымдастырылуы мүмкін: әр топ өз көкөнісін қорғайды, оның жақсы жақтарын көрсетеді. Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсат-міндеттер: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. *"Үшінші артық" қимыл-қозғалыс

	Көркем сөз «Бақа» С. Оспанов -Білесің бе, бақаны, Бақа деп неге атады? -Өйткені олар әрдайым, «Бақ-бақ» десіп жатады. Қимылды ойын: «Бақалар». Алаң бойынша алға секіре, төрттағандап қозғалуға үйрету, орыннан ұзындығына секіре білуге үйрету. Секірулерді табиғилық, жеңілдік және жаттығуларды орындауды дәлдік дегеніне жете жетілдіру. Еңбек: құм салғыштан шашылған құмды учаскеден жинастыру. Мақсаты: учаскеде құмды өз ынтасымен жинастыруға үйрету; тазалыққа және ретке келтіру әдеттін қалыптастыру. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар"	астында жасырынып, немесе ескі шіріген ағаштардың қабығындағы тесігіне тығылып, көктемге дейін ұйықтайды. Дидактикалық ойын «Жұмбақтарға шешулер» «(құрт-құмырсқалар) Мақсаты: жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Еңбек: гүлдерді суару. Мақсаты: қоршаған әлемге құрметпен қарауға тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: "Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң	бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар	- тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға үйрету. Еңбек: ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату. (танымдық іс-әрекет) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң	ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. "Асық тігіп ойнау" Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Алшы» ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл ептілігін дамыту. Балаларға ұлттық ойындарды ойнауды үйрету, ережені сақтап, бір-бірін құрметтеуге тәрбиелеу. *Қазақ халқының ұлттық ойындары. «Бес тас» ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың қимыл шапшаңдығы мен ептілігін дамыту, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Ойын бес кішкентай домалақ тас немесе бес асықпен ойналады. Еркін ойын: "Құмдағы суреттер". Құмның беті тегіс және ылғалды болуы керек және оған таяқшамен немесе бұтақпен бір нәрсе салуды тапсырыңыз. "Суретшіге" тек бір минут ішінде қателіктерін түзетуге рұқсат етіледі. Бұнда әріптер мен сандарды да

	алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Дидактикалық ойындар «Кім бұл тап?» Мақсаты: сипатты белгілері бойынша учаскеде қоректенетін , құрт құмырсқаларды, құстарды, өсімдіктерді бейнелеп айтуға үйрету; заттың белгісі мен әрекетін білдіретін сөз құрамын ұлғайту.	жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: "Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Қимылды ойын «Секіруге үлгер», «Батпақтағы бақа». Мақсаты: жүгіру, секіруді үйретуді жалғастыру.	"қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады. Ойынның шартын біраз өзгертуге болады: екі бала, өз қалаулары бойынша, ойыншыларды "қақпа" және "қасқырлар" тобына келісіп таңдайды. Қимылды ойын: «Көңілді торғай» Мақсаты: ойын мәтініне сәйкес қимылдарды қалай жасауға болатындығын үйрету.	атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Қимылды ойын «Қоңыздар». Мақсаты: шашырап жүгіруді, сигнал бойынша бағытты өзгертуді үйрету.	жазуға болады.
Серуеннен	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер:				

оралу	- учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Ас құралдарын дұрыс қолдану дағдыларын бекіту Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Гигиеналық дағдылар Балаларда өзіне-өзі қызмет ету мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында,	Гигиеналық дағдылар Ұқыпты тамақтануға тәрбиелеу, үстелде тыныш отыруды, дұрыс қалыптастыру. Көркем сөз Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын.	Гигиеналық дағдылар Балаларды дастархан басында өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға,, басқа балаларға кедергі жасамауға үйрету. Көркем сөз Үйрек берді тамақты, Балапанға га-га-га деп,	Гигиеналық дағдылар Балаларды өздігінен сүлгісін табуға, беті, қолын мұқият құрғатып, сүлгіні орнына ілуге тәрбиелеу. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық.

		Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Мысық жүрді соңынан , Марғауының мяу-мяу деп. Тамақтанды бәрі де, Тұрып-ап таң сәріден. Тек кішкентай балақай, Түк жемеді әлі де, Ассыз болмайды күнің, Ботқа жеші, кел күнім. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	(мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.	Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). Гимнастика элементтерімен баяу көтерілу. Ауа процедураларын қатайту (контрастты). Аяқ массажы. Мақсаты: төсекте жатып гимнастикалық жаттығуларды қалай жасауға болатындығын үйрету. Резеңке төсеніштермен және ағаш жолмен жүре отырып, аяқты уқалауды үйрету. Гимнастиканы дұрыс және синхронды түрде орындау. Гимнастикалық жаттығуларға сай өлеңдер жаттау. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау.	"Менің сүйікті ертегім" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының	Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсат-міндеттер: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін	Рөлдік ойын: "Қонақ күту". Мақсат-міндеттер: мәдени дағдыларды бекіту, балаларға үй шаруашылығының кейбір білімдері туралы хабарлау (бөлмені жинау, дастарқан жаю). Ойын материалы. Қуыршақ тағамдары, ойдан шығарылған тағамдар, оларды алмастыратын

	Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды сипаттама бойынша жануарларды тануға үйрету; балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамыту. Барысы. - Қорқақ, ұзын құлақ, сұр немесе ақ. (Қоян.) - Қоңыр, ұя, ыңғайсыз. (Аю.) - Сұр, ашулы, аш. (Қасқыр.) - Қу. (Түлкі.)	Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің суреттері. 1) Ойын шарты: сурет бойынша ертегілердің аттары мен мазмұнын айту. 2) Шарты: педагог балаларға қазақтың халық ертегілерінде кездесетін кейіпкерлерді атайды. Мысалы: хан, уәзір, қарға, кірпі, т.б. Аталған кейіпкерлерді біріктіре отырып, жаңа ер - тегі мазмұнын құрастырып айтуды ұсынады. Балалар ертегі құрастырады. Ең қызықты ертегі ойлап тапқан бала жүргізуші болып, ойынды жалғастырады. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Аз қимылды ойын: "Қозы". Мақсат-міндеттер: балаларда есту, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар екі топқа бөлінеді («қозылар») және бір-біріне қарама-қарсы отырады. Екі басшы («шопандар») таңдалады. Бірінші топтың жетекшісі екінші топтың жетекшісіне келіп: «Мен бір қозыны алуға келдім», - дейді. Екінші жүргізуші («Шопан») жауап береді: «Таңда». Бірінші жүргізуші балалардың бірін таңдайды, көздерін жұмады. Қарсы топтағы бала: «бе-е-е» деп	түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнатуү Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Сандар әлемі" Мақсат-міндеттер: "Көп", "аз", "тең" сөздерін қолданып, заттар тобын салыстыру қабілетін нығайту; 9 саны туралы білімдерін қалыптастыру, екі кіші саннан сан құру; 9 санын тану және бейнелеу дағдыларын дамыту; алға және артқа қарай санау қабілеттерін қалыптастыру; жолдастарын тыңдай білуге тәрбиелеу. Артикуляциялық жаттығу. "Сағат" - тілді ақырын, оңға, солға жылжыту керек. Санау, содан кейін 15-20 рет қайталау керек. "Саңырауқұлақ" - ауызды кең ашып және тілді кең ашып,	дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсат-міндеттер: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-	заттар; дастархан жайылған үстелдер, шай ыдыстары, вазалар, шай, пирогтар. Ойын барысы. Педагог ойынды әр түрлі әдіспен жүргізе алады. Балалар өз тобында ойдан шығарылған жағдайда ойнай алады немесе басқа топтан қонақтар шақыра алады. Осыдан кейін барлық ойын әрекеттері қонақтарды қабылдауға және оларға қамқорлық жасауға дайындық шеңберінде өрбиді. Педагог балаларға қонақтар келгенге дейін иелері пәтерді жинап, оны гүлдермен безендіріп, дастарқан жайып, тұрмыстық техниканы дұрыс орналастыру керектігін айтады. Содан кейін қонақтарды қалай қарсы алу керектігін, оларды қалай құрметтейтінін айтып түсіндіреді Содан кейін педагог балаларды өз бетінше ойын жоспарын құруға шақырады, онда не, қалай және қалай болады. Ойын нұсқаларының бірі келесідей болуы мүмкін. "Сүйікті ертегілер" үстел-үсті ойыны. Мақсаты: балаларға сөйлемдерді, мәтіндерді дұрыс құруға, таныс мәтінді қайталауға, зейінін, бақылауын, есте сақтауын үйрету. Қалаған ертегіні мазмұндау. Мақсаты: есте сақтау, елестету, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру; ертегілер әлемінде деген сүйіспеншілікті арттыру.

		айтуы керек. Егер бала көзін жұмып, айқайлап тұрған дауысы арқылы танылса, онда ол дауысты берген баланы өз командасына алады, егер ол танымаса, онда ол ұтылады және өзі қарсылас командаға кетеді. Содан кейін екінші топтың көшбасшысы ойынды жалғастырады. Ол ұқсас тапсырма береді (дауыспен таниды), ойын жалғасады. Ойынның соңында көп ойыншы бар топ жеңеді. (дене тәрбиесі) Оригами: "Қоян". Мақсаты: гүлдердің, түрлі аңдардың, құстардың пішіндерін қағаздан бүктеуге мүмкіндік беру. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дамытушы ойыны. Мақсаты: таныс ертегілер мен әңгімелердің мазмұнын пысықтау; балалардың кейіпкердейдің сөздерін жатқа білуге деген құштарлығын арттыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту.	төменгі иекті басып, тілді таңдайға ұстау. Жеке жұмыс: жануарларды мүсіндеу. Мақсаты: ой-қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту.	әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. "Сөздерге дыбыстық талдау жаттығуы. Мақсаты: балалардың фонематикалық есту, ойлау, зейін, сөйлеу қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: түрлі объектілердің көрнекі суреттері, дыбыстық талдауға фишкалар.	
Серуенге	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру.				

дайындық	Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1.Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.				
Серуен	Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: көкөністерге салыстырмалы талдау жүргізуге үйрету; көкөністердің сипаттамалық ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту, олардың өсуіне қажетті жағдайларды атау. Бақылаудың барысы. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Бақшада қандай көкөністер өскен? (Қызылша, сәбіз.) - Көктеммен салыстырғанда өсімдіктерге не болды? (Шыңдар жерде, түйнектер жерде өскен.) - Өсімдіктердің өсуіне не көмектесті? (Күн, ылғал, адамның кетуі.) - Сәбізге тән қандай қасиеттер бар? (Сәбіз - бұл төбесі жасыл түсті, ұзындығы сарғыш түсті көкөніс.) - Қызылшаның өзіне тән	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. "Ағаштар мен бұталарды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: ағаштар туралы білімдерін бекіту; маңызды белгілерді бөлуге үйрету (тамыр, дің, бұтақтар,	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Ауладағы өсімдіктерді, ағаштар мен бұталарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балаларды айнала	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғат құбылыстарын бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың қиялы мен ойын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққын ойыншықтармен ойнату. Топырақты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: топырақ қабаты - шымтезекпен таныстыру. Бақылау барысы Біздің айналамызда көптеген батпақтар бар, ал батпақтар шымтезекке бай. Шымтезек - тыңайтқыш және жанармай. Ол қатты қызған кезде тез жанады. Шымтезек ылғалды, тұтқыр, қараңғы және ылғалмен қанықкан кезде ауыр

	белгілері қандай? (Қызылша - дөңгелек пішінді, қызыл түске боялған және төбесі жасыл түсті көкөніс.) - Мына көкөністерден не дайындауға болады? (Салаттар, борщ.) - Қызылша мен сәбіздің пайдасы қандай? (Оларда көптеген дәрумендер бар.) Зерттеу қызметі. Сәбіз бен қызылшаның тұқымын анықтаңыз (түсі, мөлшері). Топқа отырғызу үшін қызылша мен сәбізді қазып алыңыз. Еңбек: бақшада егін жинау. Мақсат-міндеттер: көкөністерді қазуды үйрету; топта жұмыс істеуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған	жапырақтар). Көркем сөз: "Орманшы", М. Әлімбаев. Орманшы менің нағашым, Лайлатпайды тұнығын, Омырауында үлкен дүрбісі. Ауырлатпайды ауасын. Аралап орман арасын, Көрсең де қашан, қай түні, Түспейді аттан бұл кісі. Айтатын сөзі әйгілі: Шырылдатып шыбығын, -Қалың ну-халық саулығы! Аңыратпайды ағашын. Көк орман-Отан байлығы! Әңгімелесу. Ағаш дегеніміз не? (Тамыры, бір діңі және жапырағы бар өсімдік). - Дұрыс! Бұта дегеніміз не? (Тамыры, сабағы мен жапырағы көп өсімдік). Тәрбиеші өсімдік бөліктерінің схемаларын (ағаш) қояды. Оларда не бейнеленген? (Ағаш пен бұта). - Осы схемаларға сәйкес ағаштар мен бұталардың бір-біріне ұқсастығын және айырмашылығын көруге болады. - Ағаштар мен бұталардың ұқсастығы неде? (Ағаштар мен бұталардың тамырлары мен жапырақтары бар. -Ал, ағаш пен бұтаның айырмашылығы неде? (Ағаштың бір діңі, бұтаның сабағы көп).	молайту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. Еңбек: алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбек	қоршаған ортамен, таныстыруды жалғастыру. Табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыру. Балабақша ауласында өсіп тұрған ағаштар мен бұталар туралы балалардың білімдерін молайту. Бақылау барысы Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын, шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Ағаштардың шөптердің, гүлдердің, бұталардың әрқайсысының орны әр бөлек. Олардың өздеріне тән қасиеттері бар. Ағаштар ең қажетті оттегін бөліп, ауаны тазартады. Өмірде тұрмысқа қажетті көптеген заттар жасалады. Өсімдіктердің ішінде шөптерге, гүлдерге, бұталарға тоқталсақ, олардың түрі біздің елімізде өте көп. Олардың емдік қасиеттері ертеден белгілі. Осындай өсімдіктер біздің балабақша ауласында да кездеседі. Балаларға сұрақтар • Біздің балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?	болады. Бұл судың жақсы өтуіне жол бермейді, сондықтан дымқыл шымтезекпен жүрсеңіз, аяқ киіміңізге жабысып қалады. Сондықтан мұндай жолдармен жүру қажет емес. Шымтезек тыңайтқыш ретінде бақшаға және ағаштардың астына қосылады. Алаңқайдың қай жерлері тез кебетіні жөнінде балаларға түсінік беру: құмды жер ме, әлде сазды жер ме. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді, ал құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі соны бақылату, соны көре білу. Болжам -Сәуірдің суы болса, көк көп болар, -Жайылымда сәуірде су болса-мая-мая шөп болар. Мақал-мәтел -Мал баққандыкі, жер баптағандыкі. Қимылды ойындар «Қара және ақ» Мақсат-міндеттер: берілген кеңістіктегі сигнал бойынша жалтарушыларды қуып жету қабілеттерін бекіту. «Қояндар мен иттер». Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру қабілетін бекіту. Еңбек:топырақты құнарландыру. Мақсат-міндеттер: балаларды өсімдіктерді дұрыс және ұқыпты құнарландыруға үйрету; белгілі мөлшерде нәрлі ерітінділерді құю. Еңбек ету біліктіліктерін тәрбиелеу. Тәжірибе «Топырақтағы ауаны анықтау»

	баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Көкөністерді ата" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: көкөністердің аттарын бекіту және допты ұстау. Жеке жұмыс Жүгіру техникасын жетілдіру (жеңілдік, жылдамдық, тізе бүгу). Мақсат-міндеттер: қимылдарды үйлестіруді дамыту. Еркін ойындар.	Педагог балаларға кесілген суреттерді - ағаш пен бұтаның схемаларын береді. -Ағаштың барлық бөліктерін ретімен орналастырайық. - Ағаштың тамыры қайда жасырынады? Бұта? (Жерде). -Түбірден кейін қай бөлік шығады? (Діңі). Діңнен кейін? (Сабақ). Сабақтан? (Жапырақтары). Еңбек: ағаштардың діңгектерін (жерін, топырағын) қопсыту. Мақсаты: қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық.	нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. Халық болжамы: •өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн	• Қандай гүлдер өседі? • Қандай бұталар бар? • Ағаштар мен бұталардың қандай айырмашылықтары бар? Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді	Бақшадағы саз бен топырақтың қасиетін анықтау. (саз бен топырақтың бір-бір кесегін суға салу;топырақта көпіршіктер пайда болады, ал сазда ештеңе болмайды) Қорытынды. Саз қатты тас сияқты онда ауа аз, ал топырақ тығыз емес, сондықтан өсімдік өсу үшін онда ауа бар.

		Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының (педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Жеке жұмыс. Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту. Мақал-мәтелдер: Ағаш та ылғалды жерде көгереді. "Кім ағашқа бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: берілген белгі бойынша тез жүкіруге жаттықтыру, мақсатқа жетуге деген ынталарын арттыру.	ыстық болады; •өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; •бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жаттығу ойындары: қимылдарын дамыту. Мақсат-міндеттер: допты оң және сол қолмен 10 реттен үздіксіз жерге соғу. Мақал-мәтелдер: • Гүл-араға, бал-балаға. • Дана көптен, дәрі шөптен. • Құнарлы шөп, қосымша сүт. Еркін ойын.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Баламен серуендеу кезінде қауіпсіздік туралы ұмытпаңыз, күнде қызып кетпеңіз				

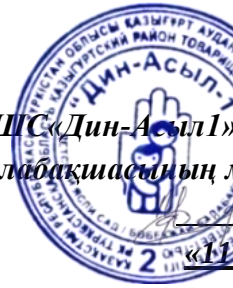

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____ А.Ә.Үсен
«11» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж. «Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025ж	12.08.2025ж	13.08.2025ж	14ү	
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Дидактикалық ойын «Қателесіп қалма?». Мақсат-міндеттер: жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,	Дидактикалық ойын «Осы өлеңдер есіңде ме?» Мақсат-міндеттер: балалардың сөйлеу тілін	"Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың құбылыстар	Ұлттық ойын «Бес тас» Мақсат-міндеттер: ойыншылардың бұлшық еттерін ширатып, дамытып қана	Дидактикалық ойын «Гүл шоғын құрастыр». Мақсат-міндеттер: бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді

	балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. Ойынның мазмұны: Тәрбиеші күннің түрлі мезгілі туралы білімдерін бекіте отырып, балалармен әңгіме жүргізеді. Балалар таңертең, күндіз, кешкісін, түнде не істейтіндерін еске түсіреді. Сонан кейін тәрбиеші ойын ойнауды ұсынады: Балалар, қане былай істейік. Мен күннің бір мезгілін атаймын, ал сендер сол кезде не істейтініңді еске түсіресіңдер. Мәселен, мен «таңертең» деп айтамын. Сендер қандай іс-қимылдарынды атайсындар? Балалар еске түсіреді: Оянамыз, амандасамыз, жуынамыз, тіс тазалаймыз, таранамыз. Дұрыс,- дейді тәрбиеші. – Бірақ ойын кезінде мен текше берген бала ғана жауап береді және тек бір әрекетті ғана айтады. Әрекетті атаған соң ол текшені өзге ойыншыға береді. Тәрбиеші күннің түрлі уақытын айтады, ал балалар жауап береді. (таным іс-әрекеті) "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға таныс өлеңдерден үзінділер оқиды. Балалар жетіспейтін сөздер айту керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Қимылды ойын «Түрлі-түсті көліктер» Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын дамыту. Балалар бөлменің қабырғасының жаңында тұрады. Олар -гараждағы көліктер. Әр ойнаушы қолдарына жалау немесе картоннан жасалған түрлі-түсті диск ұстап жүреді.Тәрбиеші бөлменің ортасында тұрып, ойынаушыларға қарап тұрады, оның қолында 1 жалауша /2 немесе 3 бірге/, біреуін көтерген кезде сол түсті көліктердің жүрісін, дауысын келтіріп жүреді. Тәрбиеші жалауын түсірген кезде, көліктер тоқтап, бұрылып, гаражға барады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Ұсыныс: тәрбиешіде қызыл түсті жалау болуы мүмкін.	туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек. Қимылды ойын: «Етек - етек» Мақсат-міндеттер: топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстаңдар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге,	қоймай, ептілікке, қырағылыққа, тез шешім қабылдауға, санауға, топтауға үйрету. «Бес тас» ойынының шарттары: Бестас ойыны 5 адам топ құрап ойнайды. Ойынға 5 домалақ тас немесе асық пайдаланылады. Ойынның мазмұны: Ойнаушылар ең алдымен, кім - кімнен кейін ойнайтынын өздері анықтайды. Ол үшін ойыншылар кезекпен бес тасты тобымен жоғары лақтырып, қолдың сыртымен тосып алады осы тәсілді бес рет қайталайды соңында алақанмен қаршып ұстайды. Қаршып ұстау дегеніміз –тасты қолды еңкейте жоғарыдан төмен қарай қағып алу. Лақтырылған бес тасты қолдың сыртымен тосып алу және қаршып алу кезінде бірнеше тас жерге түсіп кетуі мүмкін. Кім көп тас қаршып алса, сол бірінші ойнау кезегіне ие болады. (дене тәрбиесі) "Иірмекіл" Асығың түссе алшыдан – Несібе күт аңшыдан. Биік ұшып бүркітің, Құс іледі қаршығаң. Асығың түссе тәйкеден – Жоғарылар мәртебең. Алдына қара салдырмай, Атың келер бәйгеден.	дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның барысы. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету. Ойынның барысы. Тәрбиеші балалармен орманға, баққа, шағын далаға «экскурсия» жүргізіледі. Онда балаларды түрлі гүлдермен таныстырады. Бағбанның, көбелектің, Дәрігер Айболиттің суреттері қойылды. Бағбан бақтан, көбелек шағын даладан, ал Дәрігер Айболит орманнан гүл жинауды (өйткені олардың дәрілік қасиеттері бар) өтінеді. Гүлдердің суреттері араластырылады да, балаларға үлестіріліп беріледі. Олар кейіпкерлерге кезекпен келіп өз гүлдерін ұсынады. Тәрбиеші мен балалар сыйлықтарға баға береді. "Хан талапай" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу. Ойынға қызығушылығын арттыру. Ойынның шарты: Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ

	Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. (дене тәрбиесі)	Байқаусызда ол жалауды көтереді- белгі бойынша барлық көліктер тоқталуы қажет. (дене тәрбиесі)	Ана сөзін екі еткен. (дене тәрбиесі)	Асығың түссе бүгінен – Көш түзелер жүгімен. Нұрлы ертеңің туралы Түс көресің түнімен. Асығың түссе шігінен – Қуаныш болар шынымен. Жақсы көрер жандарың Қарсы алады гүлімен. Асығың түссе омпадан – Жасайсың сен оң қадам. Аталарың асықпен Ертеңді өстіп болжаған! (К. Құнпиияұлы)	арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады. Керекті құралдар: асықтар. (дене тәрбиесі)
	Еңбек: алаңды тазарту. Мақсат-міндеттер: еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды жинау. Мақсат-міндеттер: ұжымдық еңбекке баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: күркелер мен жолдарды сумен себу. Мақсат-міндеттер: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануғамашықтандыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: ойын алаңын сыпыру. Мақсат-міндеттер: ұжымдық жұмыста тәртіпті сақтауға машықтандыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктер мен жапырақтарды қолөнер мен гербарийлерге жинауү Мақсат-міндеттер: өсімдіктердің әртүрлілігі туралы білімдерін бекіту; еңбекке саналылықпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде				

	1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдениетті қалыптастыру: гигиеналық өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді	Гигиеналық дағдылар Тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану	Гигиеналық дағдылар Қасықты дұрыс қолдануды үйрету, Дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау,

	ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Кел, балалар келіңдер, Асты дәмді көріңдер. Міне кесе, міне қасық, Тосып тұр, сені асың. Нан қосып же тоясың, Тәбетің де оянсын, Тойып алған балақай, Асыр салып ойнасын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	дағдылары, дұрыс отыруға үйрету дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды үйрету. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Түс уақыты келгенде, Дастарханға жайғастық. Тамақ ішу әдебін, Ішімізден ойластық. Аяғымыз орнында, Сөйлемейміз бәріміз. Тамақ ішіп болған соң, Жинасамыз тағы біз. Тамақтану тәртібін, Есте сақтап алыңыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді , үлкендерге алғыс айтуды үйрету Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); (шығармашылық іс-әрекет) - ұжымдық шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып жапсыру, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; (шығармашылық іс-әрекет) - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); (қарым-қатынас іс-әрекеті) Шығармашылық шеберханасы: сурет салудың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. (шығармашылық іс-әрекет) Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу	«Саясында бау-бақтың...» Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Қызықты дала ойындары" Мақсат-міндеттер: Балалардың салауатты өмір салтын, ойындарға деген қызығушылықтарын қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативті қабілеттерін, есте сақтау қабілетін, балалардың қиялын дамытуға ықпал ету; ептілік, икемділік,	Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; Асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру. (шығармашылық іс-әрекет) Ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. (дене тәрбиесі) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу «Жеке тәжірибеден шығармашылық әңгіме құрастыру» тақырыбы «Мен жазда қалай демалдым» Мақсат-міндеттер: Тірек суреттерді қолдана	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу. Түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Мамандықтар туралы еркін тақырыпта сурет салу, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет) Жапсырудан ойын-жаттығу "Балабақшаға жаз келді" Мақсат-міндеттер: Балаларға әр түрлі техникалар мен материалдарды қолдана отырып, қағаз және қағаз майлықтардан жаз тақырыбына композиция жасауға үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Шыдамдылыққа, табандылыққа және еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	"Шеңберге бірге тұрайық" Мақсат-міндеттер: Балаларды кегльдер арасымен жүре отырып, 40 см қашықтықта қойылған жіптерден аттап жүру; бағытсыз ирелеңдеп жүгіру; жіптің бойымен басына қапшықты қойып, бір жақ жанымен қырындап адымдап жүру дағдыларын дамыту; педагогтың тапсырмаларын орындай отырып, жүру және жүгіру кезінде сапта тұрып бір қатардан үш қатар құру іскерліктерін жетілдіру.	Төкен Айдарханов "Жанашыр" Мақсат-міндеттер: Балаларды шығарма мазмұнының мағынасына байланысты интонациямен мазмұндауға үйрету; кейіпкерлерге және олардың іс- әрекеттеріне өз ойын айта білу; өз ойын айта білу, басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; өзгеге жанашырлық танытып, қамқор болуға, адамгершілікке тәрбиелеу. Музыкадан ойын-жаттығу "Қасиетті домбыра" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыка жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, музыкалық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	жылдамдық қасиеттерін жақсарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Сиқырлы жіп орамдары" Мақсат-міндеттер: Балаларды сурет салудың дәстүрден тыс - сиқырлы жіп және жіптік аппликация техникасымен таныстыруды үйрету; образды көру мен қабылдау дағдысын қалыптастыру; саусақ моторикасын жақсарту, қол бұлшықеттерін нығайту; есте сақтауды жаттықтыру, зейіндерін тұрақтандыру; қиялдарын, көру қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу.	отырып, балаларды жеке тәжірибесінен әңгімелер құрастыруға үйрету, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестіру қабілетін байланыстра сөйлеу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып				

	таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. Тәрбиеші әңгімесі - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар, Алды биік, арты жар. /Құмырсқа/. Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту.	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ит туралы білімдерін бекіту, оның сипаттамалары, қоршаған ортаға бейімделу жолдары; қолға үйретілгендер үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу. Көркем сөз Күшігім менің үріп тұр, Бір нәрсені сезіп тұр. Есікті ашып қарасам, Атам, әжем келіп тұр. Педагог балаларға сұрақтар қояды. - Неліктен ит үй жануары дейді? - Ит қандай? - Ол не жейді? - Иттердің қандай тұқымдарын білесіз? - Иттің баласын қалай атайды? - Иттер адамдарға қандай пайда әкеледі? - Иттер қыста қалай дайындалады? Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі. Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін	Күнбағысты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: күнбағыспен таныстыру, оның құрылымын бөлшектеу, пайдасы туралы әңгімелеу, дәрілік өсімдіктерге деген құрметті тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру Күнді аңдып шалқалап, Гүлмен жапқан қалқалап, Бақшада өскен теректің Дәндерінен май тамар, Шағып жеген нәр табар. (Күнбағыс) -Жұмбақта қандай гүл туралы айтылған? Неге күнбағысты күнмен салыстырылады? Өсімдік бөліктерін атау. Күнбағыстың тұқымын қарау – шағулары (дәнін қорғайтын қабығы қалың, ақ дән жерден өсіп шығады). «Жердің алтын жемісі» деп неге айтатынын түсіндіріп берулерін сұрау. Дидактикалық ойын: «Не, қай жерде өседі?» Мақсат-міндеттер: балалардың ормандар мен шалғындардағы	Ересектердің жұмысын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: үлкендердің еңбегі туралы білімдерін кеңейту. Олардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Аула сыпырушыға жазда қандай еңбек құралдары керек? (күрек,сыпырғыш, шелек) - Ол жазда қандай жұмыс істейді? (жолдағы түскен жапырақтарды, қоқсықтарды тазалайды) - Аула сыпырушының еңбегі қажет пе? (Балабақша ауласы таза болуы үшін керек). Дидактикалық ойын: «Кімге, не керек?» Мақсат-міндеттер: балаларға адамдарға жұмыс құралдары қажет екенін түсіндіру, өздігінен жұмыс істеуге деген құштарлықты қалыптастыру. Еңбек: ауланы сыпыру, тазалау. Мақсат-міндеттер: аула сыпырушыға тротуарды тазалауға көмектесу. Қимыл қозғалыс ойындары «Аю апанында» Мақсат-міндеттер: бірін бірі итермей жүгіре алуға жаттықтыру. Шығарылатын материалдар: Күрекшелер,сыпырғыштар,шаналар. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны.

	кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: - Мамыр айын халықта қалай атайды? (шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе	Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындау тәртібіне баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады.	аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. ИТ – адамның досы. Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Еңбек: қайың ағашының жанын тазарту. Мақсат-міндеттер: балалардың өз еркімен еңбек етуге үйрету, еңбекке деген құлшынысын ояту. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды.	өсімдіктер туралы білімдерін бекіту. Еңбек: табиғи материал жинау. Мақсат-міндеттер: еңбек дағдыларын қалыптастыру. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек ойыны кең алаңда өткізіледі. Ойыншылар саны мен жас шамасына қарай екі топқа бөлінеді де, арасы 15-20 метрдей жерде қол ұстасып қарама-қарсы тізбек құрып тұрады. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек береді. Олар барлығы қосылып, төмендегі өлеңді айтады: Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді.	Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз

	еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Тығылмақ". Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.	Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Қимылды ойын «Асық ату» Мақсат-міндеттер: балаларға асық атуға, дұрыс сөйлеуге, дұрыс ойнауға үйрету. Ептілікке баули отырып, ұлттық тәрбие беру. Ережесі. Балалар асықты бір қатар бойына тігіп, соны өз сақаларымен дәлдеп атады. Кім көп асық атып алады сол бала жеңімпаз атанады. Ойынды 3-4 рет қайталау. Жеке жұмыс: қимылдарды дамыту. Мақсат-міндеттер: секіру кезінде жақсы ұшу және жұмсақ қону дағдыларын бекіту.	Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Шолпан атты қыз керек,- дейді. "Шолпан" деген сөздің орнына басқа бір баланың немесе қыздың атын қойып айта береді. Қарсы топтан шақырылған қыз не бала жүгіріп келген бойы тізіліп тұрған топтың әлсіз жерінен үзіп өтуге тиісті. Егер үзе алмаса, сол топта қалып қояды. Ал үзсе, өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына алып қайтады. Ойыншылар түгел шақырылып болған соң, екі жақтың ойыншылары саналады. Қай топтың саны көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі. Дене тәрбиесі бойынша жеке жұмыс: орнынан секіру. Мақсат-міндеттер: секіру қабілетін дамыту, жылдамдықпен күш біріктіру. Еркін ойын.	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойын.
Серуеннен оралу	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі. Көркем сөз Су ағызып шүмектен,

	Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту:	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау кезінде және	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақ қабылдау және гигиеналық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару;	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі.

	ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	гигиеналық рәсімдерді жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Күні бойы қызыққа, Батамызда қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	процедураларды жүргізу кезінде өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркем сөз Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.	тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.	Көркем сөз Су ағызып шүмектен, Беті қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты, Тазалатып тұрамын!
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Ұйқыдан тұру	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу (музыка ақырын ойнайды). Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртіндеп ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Жеуге жарамды - жеуге жарамсыз" дидактикалық ойыны. Жүргізуші бір уақытта әртүрлі заттарды атай отырып, ойын қатысушыларына доп лақтырады. Егер аталған зат	Ұлттық ойын: "Сақина жасыру". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған	"Резеңке" аула ойыны. Мақсаты: балалардың секіру қабілеттерін жетілдіру; жылдамдыққа, күштілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Бұл ойынды қыздар да, ер балалар да ойнайды. Резеңке таспаны үштен, немесе сіз	"Көрші" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды зейінділікке, ұйымшылдыққа, шығармашылыққа тәрбиелеу. Көрші ойынын үлкен бөлмеде, көгалды таза	"Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс.

	жеуге жарамды болса, допты ұстап алу керек, ал керісінше болса, соққы беру керек. Аула ойыны: "Шатасу". Көшбасшы таңдалады және қалған ойыншыларға теріс қарап тұрады. Қалған ойыншылар шеңберге тұрып, қол ұстасып тұрады. Осыдан кейін олар қолдарын үзбей, мүмкіндігінше шатасуға тырысады. Ойыншылар жеткілікті түрде шатасқан кезде, бұл туралы көшьасшыға хабарлайды. Көшбасшы шатасып қалған ойыншыларды ашуға тырысады. Алғашқы шешілген ойыншы келесі турда көшбасшы болады. "Домалақ ақаш" қозғалмалы қазақ халық ойыны. Мақсаты: балаларда ептілікті дамыту, допты нысанаға дәл тигізе білуді жетілдіру. Алаңда кішкене шұңқыр қазылған. Оның қасында қолында таяғы (сойылын) ұстаған ойыншы, ал екіншісі допты таяқшамен (сойылмен) тесікке айдайды. Шұңқырдың "күзетшісі" оны шұңқырдан аулақ ұстауға тырысады. Ойын доп тесікке қарай домалағанша жалғасады. Осыдан кейін рөлдер өзгереді.	ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді. "Мен бес атау білемін" аула ойыны. Мақсаты: балалардың ойлау, жаңғырту, сөйлеу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу; сөздік қорын байыту. Екі ойыншы бір-біріне допты «Мен», «мен білемін», «бес», «есімдер», «ұлдар» сөздерімен лақтырады (қыздар, қалалардың аттары, жануарлар, гүлдер және т.б.). Сол уақытта допқа ие болған ойыншы қолайлы есімдерді айта бастайды: «Алижан», ал екінші ойыншы: «бір»; «Алібек» - «екі»; «Мансур» - «үш»; «Еламан» - «төрт»; «Мақсат» - «бес». Ал ойын қайта басталады.	екі-екіден ойнай аласыз; бұл жағдайда, егер ойыншы секіру кезінде қателік жіберсе, оның серіктесі оған көмектесе алады. Сіз резеңке таспаны бір заттың үстіне, мысалы, екі орындыққа тарту арқылы жалғыз ойнай аласыз. Ойнау үшін сізге серпімді әдеттегі зығыр мата қажет, ұзындығы шамамен екі метр. Ұштарын байлап қою керек. «Аяқтарды алшақтатып» тұрған екі ойыншы тобық биіктігінде серпімді созады, үшіншісі секіреді. Ойында әртүрлі фигуралар қолданылады, олардың барлығы қайталануы керек. Қате жіберген адам өз орнын серпімді ұстаушымен ауыстырады. Ұлттық ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуді, жалтарып жүгіре білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгелене тұрады. Бір баланың көзі байланып қойылады. Балалар: - Бота, бұзау, қозы, лақ Қайда кеткен құлыншақ Соқыртеке бақ-бақ Мені ізден тап-тап Деп тақпақтайды. Содан кейін Соқыр теке (баланың көзі байлаулы)	ауада өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір адам ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, "Көршіңмен татусың ба?" —деп сұрайды. Егер сұрақ қойған жұптың біреуі "Көршіммен аразбын" десе, онда сұрақ қоюшы адам оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан ілгерідегідей "Көршіңмен татусың ба?" деп сұрап, ойынды соза береді. Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған серігін жібергісі келмеді онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгімеден, поэмадан үзінді айтып береді. Осылай етіп, ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де	Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. "Қарама-қарсы сөз" дидактикалық ойыны (жұптар айтысы). Мақсаты: балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құра білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорды молайту; ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы; доп немесе; немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынада сөздерді жұптарын айту үшін, "айтысты" жариялайық. Кімге қарай қамшының сабын екі балаға көрсетемін. Сол балалардың бірі айтысты бастап, қарсы тұрған -

			балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «Соқыр теке» ролін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.	өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. "Қындық-сандық" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балалардың күш-жігерін, шапшаңбығын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Ойын далада, көгалды жерде (спорт залда) өтеді. Ойынға жас өспірім ер балалар қатынасады. Қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Әр топтың өз бастықтары тағайындалады. Олар ойынның дүрыс өтуін бақылайды. Ортаға екі топтан бір-бір ойыншы шақырылады. Олар бір-біріне арқаларын беріп тұрысады да, бір-бірін қолдарының қырымен айқастыра ұстасады. Ойын жүргізушінің берген белгісімен олар бірін-бірі арқалап жерден көтеріп әкетуге тырысады. Олай істеу оп-оңай емес, ойын жүргізуші белгі бергенде, олар тізелерін бүгіп жартылай отырған қалыпқа түседі. Қайсысы көтеріп әкетсе, жеңіске сол жетеді. Көбірек жеңіске жеткен топ жеңімпаз атанады.	қарама-қарсы мағынада сөзді қайтару керек. Егер білмеген балалар болса, оларға білген бала көмегі беріп, айтысты жалғастырады. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.

Серуенге дайындық	Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Желді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: жел туралы түсініктерді тиянақтау; іздемпаздыққа баулу. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? Дидактикалық ойын: «Желдей соқ» Мақсаты: дауыстың мықтылығын, мұрын арқылы тыныс алу, у дыбысының айтылуымен ауыз арқылы дем шығару қабілеттерін пысықтау. Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін	Бақылау: "Гүлденген бұта гүлдерін сақтау". (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін, сыйластықтарын дамыту. Бақылау. Біреу гүлді жұлып алып, оны лақтырды. - Солай істеуге бола ма ? Неліктен? - Қандай гүлдер ұзаққа созылады: жұлынған ба, әлде өсіруге қалдырылған гүлдер ме? Табылған гүлді үстелге қойып, серуендеудің соңында қарап көрейік. - Гүлге не болды? Қурап, ал гүлзардағы гүл өсіп тұр. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Көркем сөз Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап.	Бақшадағы көкөністерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: танымдық белсенділікті арттыру, бақылауларға деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (қияр) Ашулы қонақ бұл анық, Тоңып шешсе, жыладық. (Пияз) - Біздің бақшада қандай көкөністер өседі? - Сіз бақшадағы тәрбиешілермен бірге қандай жұмыс жасадыңыз? -Бағда ересектер не істеп жатыр? Танымдық және зерттеушілік іс-шаралар: көкөніс бақшасын арамшөптермен тазарту кезінде біз әрдайым кішкене бөлігін дақылдармен қалдырдық. Біз не көрдік	Ағаштарды бақылау(қайың, терек, үйеңкі) Жеміс ағаштарымен салыстыру(алма). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Бақылау Бөлімшеде өсіп тұрған ағаштарды ажыратуға және атын атауға үйрету(жапырағы,түбірі, тұқымы бойынша); жазда ашық жасылды бұтақтардың көбейгеніне көңіл аудару керек, көлеңке түседі, сондықтан ыстық күндерде орманда салқын; Ағашты ұрығымен салыстыруға үйрету(мысалы, алма бағымен), бала бақшаның территориясында өсіп тұрған, айырмашылығын атасақ жемісі бар. Бұтақтың иілуіне қарай,ағаштағы жапырақтар бояуы мен түрлерінің әр түрлілігін салыстыру кезінде көрсету керек.Туған өлкесінің табиғатына сүйіспеншілік	Ауа-райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Ауа -райына жүйелі түрде қадағалау жасау; маусымның сипатты белгісіне көңіл аударып және біріктіру; барлық жан жануарлардың белсенді өміріне, өсімдіктердің өсуіне және жарығына, жылудың төгілуіне байланысты орнату. Маусым -жаз басы, алмалар гүлдеп болады, күннің төгілуі,ылғалдар - өсімдіктің толқынды өсуімен, құрт-құмырсқалардың, құстардың келуімен байланысты; 22-маусым ең ұзақ күн, ең қысқа түн екенін атап өткен жөн. Шілде - ең ыстық уақыт; күндізгі күннің ыстығы түн суығына ие болады да, жиі күн күркіреу, жаңбыр болады. Тамыз - күні ыстық, түні суық, температура азаяды. Суыту алғашқы қатуға әкеледі. Балаларға жаз табиғатының өзгерісі жөніндегі білімін нығайту. Жаңылтпаш Жаңбыр жауып келеді қар аралас, Бір топ қатын келеді шал аралас. Тауға қайың бітеді тал аралас, Бір топ сиыр келеді тана аралас. Көркем сөз «Жазғы шілде» І. Жансүгіров

	дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, қаздар жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. Еңбек: гүлдерге су құю. Мақсаты: тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: күрек, су, шелек.	Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еңбек: алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: қолғап, тырнауыш. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға"допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар	(шөп көп). Өсімдіктерге не болды? (арықтау және нашар өсу) Дидактикалық ойын: «Мейірлене айт» Мақсаты: сөйлеу барысында кішірейтетін - ықылас қосымшасы бар сөздерді қолдану. Аула ойыны «Тығылмақ» Ойынның шарты: Тәрбиеші санамақ арқылы жүргізуші сайлап алады. Жүргізуші тәрбиешінің қасында немесе белгіленген жерде көзін жұмып тұрады, ал басқа балалар тығылады. Жүргізуші: « 1-2-3-4, іздеуге шықтым». Тауып алған баланың атын атайды. Осылай 3-4 баланы тапқан соң басқа баланы сайлайды. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға баулу; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек.	танытуға тәрбиелеу. Жұмбақтар Жазда жатсаң – көлеңкесіне алады, Қыста жақсаң – жаның рахат табады. (Ағаш) Жазда тұрып жоғары, күзде жерге қонады. (Жапырақ) Мақал-мәтел Бұтаға паналаған торғай да аман қалады. Көркем сөз «Көбейсін жасыл көшелер» М. Зайтов Үйеңкі терек қарағай… Бойлай өсті күн сүйіп. Көшемізде жағалай Еңбек: ұқсатып жасау үшін мақта, бұтақ, түбірлерді жинау Мақсаты: өз бетінше бұтақ, түбірлерді ұқсатып жасау үшін әдетке айналдыруды жалғастыру. Жинақталған материалдарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Дидактикалық ойын «Жапырағы бойынша ағашты таны» Мақсаты: ағаш туралы білімін нығайту, жапырағы бойынша оларды тануға және ажыратуға үйрету. Эксперимент. Екі өсімдікті қадағалау: біріншісін тыңайтқышпен	Ой, балалар, балалар, Шілдем,шілдем, шілде – айым, Шырқап торғай күн сайын, Жапырақтар жалпайды. Ой, балалар, балалар, Ойналық та, күлелік, Үйретіп тай мінелік. Қимылды ойын «Тату, барлығы бірге» Алаңның қарама қарсы жағына тепе теңдікті сақтай отырып, бір жолға қозғалуға балаларды үйрету; бір жылдамдықпен бірін бірі қуып жетпей, жүгіруді үйретіп дамыту. Еңбек: құмның үстіне құм себу және суару. Мақсаты: еңбекке қатысу , еңбекке баулу; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Керісінше айт» Балалардың сөздік қорына антоним сөздерін енгізу (жылы- суық, ыстық-суық, жарық -қараңғы және т.б.); айналаны қоршаған ортаны терең түсіне білу.

		жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	"Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек.	тамақтандыру, екіншісін суғару. Қорытынды. Өсімдіктер өсу үшін тыңайтқыш қажет. "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кейбір ата-аналар балаларына терезе талдында ойнауға рұқсат береді. Олар терезенің сыртындағы әлем балаға тартымды, оның алуан түрлілігімен қызықты деп санайды және бұл қалай болса да оны біраз уақытқа алдандырады, ата-ананы баламен тікелей қарым-қатынастан босатады. Бұл мүмкін емес! Бала терезе ойыны ойын-сауық орны емес екенін білуі және түсінуі керек.				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А. Ә.Усен
«18» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж. «Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025ж	19.08.2025ж	20.08.2025ж	21.08.2025ж	22.08.2025ж
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	"Не жедім, тауып ал" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: анализатор арқылы затты табу. Ойын әрекеті. Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.	Дидактикалық ойын ««Экологиялық пирамида». Мақсат-міндеттер: балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, эколргиялық пирамида құрастыруға үйрету.	Ойын «Не ұшады?» Мақсат-міндеттер: балалардың есту қабілетін дамыту. Ойын ережелері. Тәрбиеші балалармен шеңберге тұрады. Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын тірі және жансыз	Қимылды ойын «Тап және үндеме» Мақсат-міндеттер: балаларда сигнал бойынша әрекет ету, кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту. Ойын ережелері. Педагог ойынды бастайды. Ол	Дидактикалық ойын "Менің ғажайып бұлтым" Мақсат-міндеттер: қиялды, эмоционалдық сферaны, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы: балалар

	Шарты. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Ойын барысы.Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.	Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу. Ойынның ережелері. «Экологиялық пирамида» құрудың тәртібі. 6 текше қолданылады. Олардың төрт жағында суреттер бейнеленген, бесіншісі мен алтыншысында- «экологиялық пирамида деген жазу бар. Ойынның барысы. Тәрбиеші балаларға текшенің тірі және өлі табиғат бейнеленген беттерін көрсетеді. Бірінші беті – күн, жер, дәндер, тышқан, жылан, қаршыға. Екінші бетте – күн, жер, гүл, көбелек, шымшық, жапалақ. Үшінші беті – күн, жер, шөп, орман, қоян, қасқыр, түлкілер. Төртінші беті – күн, су тоғаны және балдырлар, су жәндіктері, бақа мен балық, кірпі. Пирамида құрастырылғаннан кейін тәрбиеші балаларға әр сатының өз маңызы бар екенін айтады. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	заттарды атайды. Зат атағанда тәрбиеші қолын жоғары көтереді. Мысалы, тәрбиеші: «қарға ұшады, үстел ұшады, ұшақ ұшады» және т.с.с. Балалар «ұшатын» зат болса, қолдарын көтереді, «ұшпайтын» болса қолдарын төмгн түсіріп тұрады. Жүргізуші рөліне балалар да тағайындалады. Ойын алдымен баяу қарқын, содан кейін жылдам ойнатылады. (таным іс-әрекеті) "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.	балаларға ойыншық көрсетеді, балалар оны есінде сақтайды. Педагог барлығын қабырғаға қарап отыруға шақырады, ол ойыншықты тез жасырады және балаларға ойыншықты кім бірінші болып тапса, дауыстап айтпау керектігін, үнсіз саусақпен көрсету керектігін ескертеді. «Іздейміз!» командасы бойынша балалар орнынан тұрып, іздейді. (дене тәрбиесі) Адырбек Сопыбеков «Сурет салдым» Суретін мен бір адамның, Салайын деп қалам алдым. Дөңгелентіп басын салдым, Екі сызып қасын салдым. Міне, мынау мұрын болды, Құлақ одан бұрын болды. Аузын сап ем жаңа енді, Күлімсіреп шыға келді. Ең соңынан көзін болдым, Айнымаған өзім болдым.	шабындықта ыңғайланып жайғасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалып отырғандарын елестету. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айтып беруді ұсынады. (шығармашылық іс-әрекет) Қимылды ойын "Үкі" Мақсат-міндеттер: белгі бойынша әрекет етуге тәрбиелеу Ойын барысы: Ойын барысы. Барлық ойншылар құстар, бір бала - үкі. «Күн» белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. «Түн» деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан «күн» белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. (дене тәрбиесі)

			(таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)		
	Еңбек: аумақты тазарту. Мақсаты: ақсақалдарға көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: балаларды гүлзарды жинауға тарту. Мақсаты: гүл бақшасындағы еңбекпен таныстырып, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. Мақсаты: өз жұмысының нәтижесін көруге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: учаседегі ұжымдық еңбек. Мақсаты: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: егілген өсімдіктерге күтім жасау (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту). Мақсаты: өсімдіктерді күтуге деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - оңға адым жасап, қолдарын жанына жіберу; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа да қайталанады және 5 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол белде 1 - оңға еңкейіп, сол қолын басына қою; 2 - бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, арқанды алға ұстау 1 - арқанмен бірге оңға бұрылу, 2 - бастапқы қалып; 3 - солға бұрылу, 4 - бастапқы қалып; 4 рет қайталау 4. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде 1 - 2 - отырып, қолдарын алға созу; 3 - 4 - бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: дене тік, қол белде. 1 - 4 - дейін санау арқылы оң жаққа секіру, 5-8 санау арқылы сол жаққа секіру, 9-12 - екі аяқпен секіру, кідіріс жасап, жаттығуды 2-3 рет қайталау. (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай,	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне

	балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Гигиеналық дағдылар Балаларда мәдени-гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Гигиеналық дағдылар Балаларға дұрыс білім беру, үстел басында өзін дұрыс ұстау, тамақтану кезінде сөйлемеу, басқа балалардың мазасын алмау.	Гигиеналық дағдылар Өзіңіздің сыртқы келбетіңізді қадағалап, жолдастарыңыздың сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді еске салып, оларға көмектесуге ниет білдіруді дағдыға айналдырыңыз. Тігісте жыртылған киімді тігу қабілетін жетілдіріңіз.	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың.	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен.	Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (І.Жансүгіров))	Көркем сөз Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін.	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар .
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын	«Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат»	«Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан мүсіндеу, суретін салу; (шығармашылық іс-әрекет) Сурет салудан ойын-жаттығу "«Менің сүйікті күшігім» (губкамен бояу)" Мақсат-міндеттер: Үлпілдек жануарларды (күшік)	«Өнерлі өрге жүзер» Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу;	«Ел іші – өнер кеніші» Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру;

	кейіпкер бейнесіне жапсыру7 (шығармашылық іс-әрекет) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Көңіліміз тамаша!" Мақсат-міндеттер: Балаларды гимнастикалық қабырғаның басына дейін сатыдан аттамай өрмелеп, басқа аралыққа ауысып төменге түсу; балаларда бір аяқтан екінші аяққа алға айналдыра отырып және қос аяқтап ыршып секіру дағдыларын дамыту; аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, табанның ішкі жағымен, тізені жоғары көтеріп, ұсақ және алшақ адымдап жүру; жұптасып бір қатармен жүгіру; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	сүйікті ертегілерді айтқызу; (қарым-қатынас іс-әрекет) - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын (қарым-қатынас іс-әрекет) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Музыкадан ойын-жаттығу ""Торғай" әні" Мақсат-міндеттер: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	дәстүрден тыс «губкамен бояу» техникасымен сурет салуды үйрету; балаларды күшіктің бейнесін өз бетімен қағаз бетінде орналастыра бере білуге, оның сыртқы кейпінің негізгі ерекшеліктерін бере білу біліктіліктерін қалыптастыру; гуашьпен дәстүрден тыс техникамен сурет салуды жетілдіру; қиялдарын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекет) Ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Ақтөстің Сандар әлеміне саяхаты" Мақсат-міндеттер: Сандарды заттар санымен байланыстыру қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. 10 саны туралы түсініктерін қалыптастыру.Басқа сандар арасында санды табу дағдысын қалыптастыру. Алға және артқа қарай 10-ға дейінгі санау қабілетін	Тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу. (қарым-қатынас іс-әрекет) Бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. (шығармашылық іс-әрекет) Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Үй жануарлары" Мақсат-міндеттер: Балалардың үй жануарлары туралы ойларын жүйелеу, балаларды үй жануарлары мен олардың балаларымен таныстыруды жалғастыру: жануарлардың әдеттері, тамақтану ерекшеліктері, өмір сүру жағдайлары, адамдарға пайдасы; танымдық белсенділікті, талдау қабілетін, байланыстырып сөйлеуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті, жанашырлық, көмек көрсету қабілеттерін дамыту.	-рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою. (қарым-қатынас іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекет) Құрастырудан ойын-жаттығу "Аквариумдағы балықтар" Мақсат-міндеттер: Табиғи материалдан балықтың бейнесін жасауға үйрету; шығармашылықты және ұқыптылықты дамыту, ұжымда достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.

			дамыту.		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Күннің көзін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларға күн туралы мағлұмат беру. Білімдерін жетілдіру. Балалар аспанда жарқырап тұрған не? Ол неге ұқсайды? Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! "Күн - түн" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн"- десе,	Жәндіктерді бақылау (көбелектер). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: көбелектердің тіршілігі жайындағы білімді толықтыру; бақылау арқылы жаңа ақпараттарды алуға баулу. Күн сайын жәндіктер көбейіп келеді: масалар, көбелектер, қоңыздар. Көбелектердің бірнеше түрін (капустница) ажырата білуге үйрету. Көбелектердің қанаттарында өте әдемі өрнек бар - ол ең әдемі табиғатпен жаратылғандардың арасында. Көбелектердің қанаттарын ұстауға болмайды, өйткені олар нәзік тозаңмен жабылған, оны өшіру оңай, бірақ содан кейін көбелек	Ересектердің бақшадағы еңбегін бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балаларда көктемде топырақты дайындап, көкөніс егу науқаны басталатыны жайында түсінігін қалыптастыру. Тынымсыз еңбек ету нәтижесінде адамдар көкөністі өсіріп күтуде мол өнім алу мүмкіндігіне ие болатынын, балаларға түсіндіру. Қимылды ойын «Арқан тартыс» Мақсаты: күш-жігерді дамыту,қарсыласын өз жағына тартуда шыдамдылық таныту. Еңбек: гүлзарға гүл отырғызу Мақсаты: гүл отырғызатын орынды таңдап алып оны	Жәндіктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру;балалардың жәндіктердің алуан түрлілігі туралы білімдерін кеңейтуді; жәндіктерді айқын белгілері бойынша ажыратуға және атауға үйрету: түсі, мөлшері, өзіндік ерекшелігі дене бөліктері, қозғалыс режимі Экологиялық міндет: жәндіктерге қамқор болуға тәрбиелеу. Әңгімелесу-тәжірибе. Қоңызды қарастыру: басы, мұрты, аяқтары, қанаттары. Ол қанаттарын	Бақылау: "Балықтар қалай жүзеді?" (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың судағы балықтардың қозғалуының бейімделушілік ерекшеліктері туралы ойларын нақтылаңыз (балықтар әр түрлі бағытта оңай, тез жүзеді, олардың әрдайым арқасы бар) жоғарыдан, қарын төменнен, сондықтан созылған және тайғақ дене, сүйір бас, жүзбе жүзуге көмектеседі; балықтар әр түрлі бағытта оңай бұрылады - оларға құйрығы көмектеседі; ауру балықтар баяу, теңселіп, бүйірлеріне құлайды, мұндай балықтарды емдеу керек). Бақылау кезінде педагог ойыншық балықты балықтың денесінің бөліктерін балалармен жақсырақ тексеруге, оның қимылын көрсетуге қолдана алады. Жұмбақ жасырады 1) Суда оның өмірі, суда оның қорегі 2) Аузы бар, ізі жоқ, терісі бар, жүні

	балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн"- десе, балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. Еңбек: ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: сыпырғыш, шелек, қалақша. "Соқыр теке" қазақ ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлап, бір орында айналуды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені"қолымен түртіп қойып, одан айнала	ұша алмайды. Балаларға көбелектер жұмыртқалайтынын түсіндіру, содан кейін өсімдіктердің жапырақтарын жейтін осы жұмыртқалардан құрттар шығады. Кейінірек құрттар іштен бөлінген жіппен оралып, қуыршаққа айналады, ал қуыршақтардан көбелектер қайта пайда болады. Жұмбақ Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек) Тәрбиеші жәндіктерді сипаттайды, балалар болжайды. "Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: суреттейтін әңгіме құруға, зейінді, келісімді сөйлеуді дамытуға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табуға дағдыландыру. Еңбек: ойыншықтарды жуу (өңдеуге жарайтын), төсенішке кептіру. Мақсаты: жұмысқа деген оң көзқарасты, тапсырмаларды жауапкершілікпен тәрбиелеу. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге	суару. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды үйрету.(еңбек құралдарын қолдану, жұмыс орнын таза ,ұқыпты ұстау). "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: санамақты қолданып, жүргізушіні тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен бірін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың бірі болып, ойынды жүргізу мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді!	қалай көтеретінін және қалай ашатынын байқаймыз, жәндік қозғалады, ұшады және отырады.Тірі тіршілік иелерінің жанында өздерін сабырлы ұстау керек екенін ескертеді. Қоңыз бен қырықаяқты аулауды ұсынады, картон парағына құм қабатын құйюды ұсынады - жәндіктер жүгірсін. Қоңыз бен қырықаяқ құмда қандай іздер қалдыратынын салыстыру. Тәжірибеден кейін жәндіктер босатылады. Көркем сөз 1. Ұзын құйрық инелік, Инелікке тимелік. Верталетты жасады, Инеліктен ұйреніп. 2. Гулден сорып бал жинап, Терлеп жанын кинады. Және өзіне жиғанын, Адамдарға сыйлады. "Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін	жоқ. 3) Құйрығы жерге тимейді Жотасы күнге күймейді. 4) Аяғы жоқ жүрмейді, қанаты жоқ ұшпайды Жер бетінде өмір сүре алмайды. 5) Суда өседі, өнеді Сыртқа шықса өледі Бақылау: "Бізде қандай балықтар бар?" Мақсаты: балаларға әр түрлі балық түрлерін салыстыруға - олардың құрылымы мен мінез-құлқына қарай, айырмашылық белгілерін табуға және оларды сөйлеу кезінде дұрыс көрсетуге үйрету.Бақылау кезінде педагог сұрақтар қояды: «Аквариумдағы балықтар бірдей ме, әлде әр түрлі ме? Олардың айырмашылығы неде? Қандай балықтар үлкен және қайсысы кішкентай? Олардың түсі бірдей ме? Олар қайда жүзеді? Сұрақтар аквариум балықтарының түрлік құрамына байланысты әр түрлі болуы мүмкін. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. Мақсаты: балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып

	қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.	"Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады. Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама «Бауда не өседі,бақшада не өседі?» Мақсаты: өсімдікті өсу орнына байланысты топтастыру. Балалардың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамыту. Өзіндік іс-әрекет: ойыншық пен рөлдерді бөлісуде мәдениетті түрде келіспеушілік тұстарын білдіріп, өз ойын іске асыра білу.	нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады.	тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Ұйқыдан кейінгі демалыс: ояту гимнастикасы.	Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы.	Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру.	Дәретханадан кейін және кейін қажет болған жағдайда қолды жуу қабілетін нығайту.	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға , қол орамалды уақытында қолдануға тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Су-өмір жүрегі Денсаулық тірегі. Шөлдесең , қанасың. Жуынсаң, тазасың. Дидактикалық ойын "Жұмбақ жасыр" Мақсаты: балаларды құстарды сипаттау арқылы , құстар туралы жұмбақтар ойлап табуға жаттықтыру.	Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Көркем сөз Жуамын, Жуамын, Тісімді ысқылап, Жуамын, Жуамын, Қалмасын тісте қақ. Жуамын, Жуамын, Тес жегі болмасын. Жуамын, Жуамын, Түрлі иіс қалмасын. Тіс жуды балаңыз, Анашым, қараңыз.	Көркем сөз Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде.	Көркем сөз Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жаныңды.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштықты сақтау. Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа).				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары,				

	тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Гигиеналық дағдылар Өзін үстел үстінде дұрыс ұстай білу қабілетін бекіту; жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз.	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың.	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастырыңыз: ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Жылы сумен қолымды, Тазалап мен жуамын. Қолыма алып сабынды, Алақанды жуамын.	Гигиеналық дағдылар Үстел басында тыныш отыру әдетін қалыптастыру Көркем сөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын!	Гигиеналық дағдылар "Тазалық-денсалық кепілі" қолды жуу ережелерін бекіту; ойын - жарыстар; тәрбиешінің тазалық туралы әңгімесі; балалардың өзін-өзі бақылауы. Көркем сөз Тиін жаңғақ жарады, Ешкі шөп жеп барады. Құстар дәнді шоқиды, Ұлу отыр қоқиып. Сүйекті жеп күшігім, Ара балды сорады. Жемге тойған бұзауым, Қамаулы тұр қорада. Ботқа жеймін дейсің бе? Қазір жасап беремін. Сүт ботқасын көп жесең, Жылдам өсіп кетесің.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Хан "алшы"" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды ойшылдыққа, тапқырлыққа, дәлдікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қол моторикасын, дене тепе-теңдігін жетілдіру. Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық - "хан" асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады.	"Орамал тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, тапқырлыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап каетеді.Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді.Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең,тақпақ айтып	Тақия тастамақ" қазақ ұлттық ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа, зейінділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші	"Күш сынаспақ" қазақ ұлттық ойыны. Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады.2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқстырады.Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2-ші қашан білектен тартысып сынасуға да болады.Бірақ	Қимылды ойын: "Соқыр теке". Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойынға керекті құралдар: көз байлайтын орамал. Ойынның шарты. Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін

	Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк,шік,тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. (дене тәрбиесі) Тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату. (қарым-қатынас іс-әрекет, таным іс-әрекет, шығармашылық іс-әрекет) «Театр» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балалармен бірге театр қандай орын екенін, оның адам өмірінде қандай маңызы барын ойын барысында анықтау; артист, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюмер, суретші, бет әрлеуші сияқты мамандары жайында түсініктерін тиянақтау; бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас құру дағдыларын қалыптастыру; мәдени орындағы тәртіп ережелерін пысықтау; мәнерлеп сөйлеуін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру) Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсаты: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (дене тәрбиесі)	белгіснен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Бұл ойынның тағы бір нұсқасы бар. Тақияны өзінде екенін сезген бала тақияны тастаған жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына келіп отыруға тырысады. Егер бала жүргізушіні ұстай алмаса айыбын өтейді. Ал, қуып жетіп алса, ойынға жүргізуші сол бала болады. (дене тәрбиесі)	баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады. (дене тәрбиесі) Қимылды ұлттық ойын: "Арқан тарту". Мақсаты: ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнай білуді жетілдіру. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене тәрбиесі)	ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (дене тәрбиесі)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау 1. Алдағы іс-шараға арналған тапсырма: топты шығар алдында тәртіпке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді кию алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару – тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды.			

Серуен	Тотықұсты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: құстардың сыртқы түрін қарастыру; жабайы табиғатта таралуы мен өмір салтын білу Жұмбақ жасыру Айтамын бір жұмбақты сізге нұсқап, Басына бөрік киер, құндыз ұстап. (Тотықұс) – Кәне, біздің табиғат бұрышындағы тоты құсқа назар аударайық... Назарларын тотықұсқа аударады. Балалардан тотықұс туралы білетіндерін сұрау. Балалардың жауаптарын тындап болған соң, тотықұс туралы ақпарат беру. Тотықұс-құйрығы қысқа,түрлі түсті құс. Ол Африка, Америка және Австралияда тіршілік етеді. Адамдар оны қолға үйретіп, торда ұстайды. Сөйлейтін тотықұстар да бар.Олар сенің айтқаныңды қайталайды Тотықұстың қанаттарын, тұмсығын, аяқтарын көрсетіп,олардың атқаратын қызметімен таныстыру. Мысалы, қанаттары ұшу үшін,тұсмсығы қорегін шоқып жеу үшін,аяқтары	Мысықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: мысық үй жануарлары, сүтқоректілер және белгілі бір ерекшеліктерге ие екендігі туралы білімдерін бекіту;жануарларға деген ізгілік сезімдерін тәрбиелеу Бақылау барысы Педагог балалардан жұмбақ сұрайды, жауап беруді ұсынады сұрақтарға. Жұмбақ Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. (Мысық) Көркем сөз Сағат сегіз таянды Тарғыл мысық оянды. Жатпайды ол ерініп, Мысық бойын жазады. Созылады керіліп, Аяқ-қолын созады. Дағдысы оның солай-ды Елден бұрын тұрады. Беті-қолын жуады, Жумайды-ау – жалайды. (М. Әлімбаев) - Неліктен мысық үй жануары, үй мысықтары неге ұқсайды? Мысықтар не жейді? Мысықтардың балалары қалай аталады? Сіз мысықтардың қандай	Итті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: иттің пайда болуы туралы түсінік қалыптастыру; үй жануарына күтім жасау қажеттілігін тәрбиелеу Бақылау. Ит қандай? Ол қайда тұрады? Ол не жейді? Итке кім қарайды? Ит - адамның адал досы. Қазірдің өзінде иттер үйімізді күзетіп, достық ниетінен таймай келеді. Олар бізге адал, ал біз оларға дос бола алып жүрміз бе? Ит туралы не білеміз? Ит иесін көргенде қуанады, құйрығын бұлғаңдатып, артқы аяғына тұрады. Адам итті жібінен ұстап далаға қыдыртады. Даладан келгеннен кейін аяқтарын жуады. Ауырып қалса мал дәрігеріне көрсетеді. Ит ет, балық, құс етін және құрғақ жем жейді. Иттің сүйікті тамағы, ол сүйек. Мысық пен ит бір – бірімен дос емес. Жұмбақ жасыру. Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті - қолын жуады. (Мысық) Лағымның құлағы селтиіп	Балықтарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты: балалардың балықтар туралы түсініктерін кеңейту, бақылау жүргізе білуді дамыту, талдау, қорытынды жасауға үйрету. -Ненің бейнесін көріп тұрсыңдар? -Балықтардың басқа жануарлардан айырмашылығы неде? -Балалар балықтың денесі 3 бөліктен тұрады. Олар: Бас, кеуде және құйрық. - Енді балалар аквариумға қараңдаршы, қандай балық жүзіп жүр? -Дұрыс айтасыңдар, аквариумда алтын балық жүзіп жүр. Сендер алтын балық туралы білесіңдер. Бүгін бізге Алтын балық қонаққа келді. - Балалар қарандаршы, аквариумдағы балықтар мен Алтын балықтың қандай ұқсастықтар бар? - Дұрыс айтасыңдар, балықтар осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады. Жүзуге арналған қанаттары қалай орналасқан? - Балалар енді балықтың	Бақылау «Балықтар қалай тынығады?» (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсаты. Балаларға барлық тіршілік иелері сияқты тыныштық пен ұйықтау, олар шөпте, түбінде қозғалмай тұрған кезде, көздері ашық қалады деген түсінік беру, өйткені балықтарда қабақтар жоқ, бірақ сонымен бірге балықтар ұйықтап жатыр және ештеңе көрмейді; балықтар ұйықтап жатқанда, оларды мазалаудың қажеті жоқ - аквариум жанында шу шығару. Жұмбақ жасыру Жүріп кетсе соңында, Қалып жатқан ізі жоқ (балық). Тәрбиеші балаларды кешкі уақытта аквариум жанына шағылыстырғышты қосып, су тұрғындарының не істеп жатқанын бақылап, айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші: «Енді біз бәр жерді қараңғылайық, балықтар тынышталып, ұйықтасын. Содан кейін бір-бірлеп аквариумға жақындап, олардың қалай ұйықтайтынын бақылайық». Содан кейін олардың барлығы байқаған нәрселерін бірге талқылайды. Тәрбиеші балықтар да адамдар сияқты ұйықтайды, тек көздері ашық, өйткені олардың қабақтары жоқ дейді. Кейде балықтар күндізгі уақытта демалады, бұл кезде оларды алаңдатпау керек, аквариум жанында шу шығарудың қажеті жоқ.

	жүру және бұтаққа қонып отыру үшін керек. Кәне,тотықұсқа жем беріп,ол жемді қалай шоқып жейтінін көрейік. Тиым сөздер айту 1.Құстардың ұясын бұзуға болмайды. 2.Торғайларды таспен атуға болмайды. Бұйра тотықұстың Отаны – Аустралия. Жабайы табиғатта олар топ болып өмір сүреді. Үй жағдайында торда асырауға болады. Біздің елімізде бұйра тотықұстар - жүй құстары болып саналады. Тотықұстарды циркте, хайуанаттар бағында, мультфильмдерде көруге болады: «38 тотықұс», «Адасқантотықұстың оралуы» -Бұйра тотықұсының өмір салты қандай? -Тотықұсты қалай тамақтандыруға болады? - Тотықұстың әдеттері. -Алдымен бұйра тотықұсты қалай таңдау керек деген сұраққа келейік. Оны дүкеннен, интернеттен, базардағы тотықұс асыраушылардан сатып алуға болады. Сатып алар кезде тордың жанында біраз уақыт тұрып, тотықұсты бақылау керек. Дені сау тотықұс көп	тұқымдарын білесіз? Мысықтардың адамдарға қандай пайдасы бар? Үй мысығына қандай жабайы аңдар жақын туыстар? Мысықтың жыртқыш жануар екенін дәлелде. Иттер мен мысықтардың қабілеттері мен темпераментін салыстыру. - Мысық туралы қандай әндер, тақпақтар, жұмбақтар, ертегілер білесіңдер? "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының)	тұрады, Қозы көрсе болғаны, оны тұра қуады. (күшік) Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен. Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды. Ол біздің, үйімізді, ауламызды күзетеді. Ал, енді мен сендерге күшіктің анасы иттің ерлігі туралы ертегі айтып берейін. Иттің ерлігі әңгіме оқу. - Баяғыда кемпір мен шал өмір сүріпті. Олардың оншақты қойы болыпты. Қой бағып күндерін көреді екен. Бір күні қойға қасқыр шауыпты. Түнде келіп бір қойын жеп кетіпті. Кемпір мен шал «не істейміз» деп уайымға батыпты. Ойланып отырғанда үйдің қасынан бір ит өтіп бара жатады. Шал иттен ақыл сұрайды.- Ит: «Олай болса, қойларыңды мен күзетіп көрейін»- дейді. Түнде иттің ырылдаған дауысынан, кемпір мен шал далаға шығады. Қараса қойларға келген қасқырды ит сезіп, үріп жатыр екен. Содан бастап қойларына қасқыр жоламайтын болыпты. Кемпір мен шал итке рахметін айтып «сен бізбен бірге тұр, біз	бас жағына назар аударыңдаршы, бүлк-бүлк етеді. Бұл –балалар балықтың желбезегі. Олар осы желбезегі арқылы демалады. Аквариумда өсетін балықтар өзен-көлдерде тіршілік ете алмайды, себебі оларды басқа үлкен балықтар жеп қоюы мүмкін. Аквариумдағы балықтар да еркіндікті сезіну үшін, оларға жағдай жасау керек екен. Ол үшін біздер аквариумға нелер орналастыруымыз керек? (тастар, құм, өсімдіктер. Арнайы өсімдіктер орналастыруымыз керек). Жарық жақсы түсетін аквариумдардың тең жарымына өсімдік отырғызуға болады. Балалар шыны ыдыстағы шілтер құйрық және аквариумдағы алтын балықты бақылап олардың қозғалысына мән береді. -Арқасында, іш жағында қанаттары бар. Аузы, қабықтары ұқсайды. -Кішкентай балықтар суда аквариумда болады. Олар-өзен- көлдерде тіршілік ете алмайды. Себебі, қоректерін тауып жей	"Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.

	қозғалады, шықылықтайды, тамағын жейді. Тор кең әрі ашық болғаны дұрыс. Тамақ салғышы мен су құйғышын да бірге алыңыз. Бұйра тотықұс үркек әрі күйзеліске көп түскіш келеді. Оған сәл қысым көрсетсеңіз, құс оны көтере алмай, өліп қалуы мүмкін. Сондықтан тотықұсқа бар мейіріміңізді төгіп, оны жақсы көретініңізді білдіріңіз. Торынан жиі шығарып, еркіндік беріңіз. Тотықұсқа ат қойып алып, оны атымен шақырып, сөйлесіңіз. Бұйра тотықұсты аурудан сақтау үшін: Жылына 2 рет ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек; Торды темекі тартылатын бөлмеге қоймау керек; Үнемі сапалы, жаңа піскен ас беріңіз. Рационында жаңа піскен жеміс-жидектер болғанын қадағалаңыз; Тордың ішін жиі жуып, суын күнде ауыстырып тұрыңыз. Айтпақшы бұйра тотықұстың бәрі сөйлей алмайтыны да есіңізде жүрсін. Бірақ кейбір дарынды тотықұстар сөйлеп, ән салып, әлемді таңғалдыруда. Бұйра тотықұс асырағанда оған көп мән беру керек. Оны ойнатып, тордың ішіне де	дыбыстағанын келтіреді.	саған жылы үйшік жасап берейік»- дейді. - Ит: Жарайды мен онда, қойларың мен үйіңді күзетейін,- дейді. Ит осылай ерлік жасап, адамға дос болыпты. "Қасқыр қақпан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірлесіп, ойын шартына, өз рөлдеріне сай, әділ ойнауға баулу; күш-жігерін, зеректікті дамыту; шыдамдылыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу. Балалар "бірінші, екінші болып саналып, екі топқа бөлінеді. Біріншілер "қақпа" болады, екіншілер "қасқырларды" сомдайды. "Қақпан" болып жиналған балалар қол ұстаса, шеңбер құра жүріп, өлең айтады: Қасқыр түссе қораға, Ұстамас оны бола ма? Қол ұстасып тұрайық, "Қасқыр қақпан" құрайық. Берік қақпан сынбайды, Қасқырларды ұстайды. Қасқыр, қасқыр, келіп көр! Қақпан, қақпан, берік бол! Соңғы сөздерден кейін қақпан-балалар қолдарын жоғары көтереді. Осы сәтте "қасқырлар" шеңберге кіріп керіп, жүгіріп жүреді. Ойын басқарушының	алмайды. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден	

	ойыншықтар іліп қойыңыз. Өзіңізді тотықұстың орнына қойып көріп, тым болмаса бос уақытыңызды тотықұсқа арнаңыз. "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		(педагог немесе бала) "Қақпаны жап!" десе, "қақпан-балалар" қолдарын тез түсіріп, отыра қояды. "Қасқырлардың" міндеті, қақпа жабылғанша, шеңбер сыртына ытқып шығып кету. Егер шеңберден дер кезінде шыға алмаған балалар қалса, келесі айналымда олар "қақпанға" қосылады. Өтіп кеткен балалар "қасқырлар" болып, ойынды жалғастырады.	қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады.	

	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады.				
Үйге қайту **Ата-анаға кеңес**	Балаға көшедегі және үйдегі қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отырыңыз: 1. Өз үйіңнен, аулаңнан алыс кетпе. 2. Көшеде бейтаныс адамдардан ештеңе алма. Бірден шетте тұр. 3. Қараңғы түскенше жүрме. 4. Таныс емес жасөспірімдердің ортасында жүрме. 5. Адамдар тұрмайтын жерлерден, жыралардан, бос жерлерден, қараусыз қалған үйлерден, сарайлардан, шатырлардан, жертөлелерден аулақ бол. 6. Бейтаныс адаммен кіреберіске кірме. Осы жерде айта кететін бір жайт, кейде қылмысты таныс адамдар жасайды (мысалы, кейбір көрші, аққөңіл, күлімсіреген және тыныш Ваня ағай маньяк болып шығуы мүмкін). 7. Білмейтін адамдарға есік ашпа. 8. Басқа біреудің көлігіне отырма. 9. Бейтаныс адамдардың барлық ұсыныстарына жауап бер: «Жоқ!» оларды адамдар бар жерге дереу қалдыр. 10. Көшеде, көлікте, кіре берісте адамдарды көмекке шақырудан тартынба. 11. Қауіпті сәтте, олар сізді ұстап алмақ болған кезде күш қолдан, айқайла, қаш!				

Бекітемін
ЖШС«Дин-Асыл1» бөбекжай
Балабақшасының меңгерушісі
_____А.Ә.Үсен
«25» 08 2025ж

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы (балабақша / шағын орталық, мектепалды сыныбы) ЖШС «Дин-Асыл1» балабақшасы
Топ: кіші «Балдырған» тобы
Педагогтың аты-жөні: Тілеубай А
Балалардың жасы: 2 жастан
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж. «Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025ж	26.08.2025ж	27.08.2025ж	28.08.2025ж	29.08.2025ж
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Балабақшадағы таңертеңгілік қабылдау мейірбикенің немесе дәрігердің балаларды профилактикалық тексеруден басталады. Олар болмаған кезде тәрбиеші балалардың денсаулығын бақылайды. Егер тәрбиеші мұқият болса, балалардың жеке ерекшеліктерін жақсы білетін болса, баланың дені сау екенін сыртқы түріне қарай анықтай алады. Әдетте, сау балалар, балабақшаға келіп, ойнай бастайды, бір-бірімен сөйлесіп, көп қозғалады. Егер тәрбиеші баланың жағдайы нашар деген күдік болса, ол ата-аналармен сөйлеседі, нәрестенің қалай ұйықтайтынын біледі, қандай шағымы бар және оның температурасын өлшейді. Егер ата-анасы кеткеннен кейін бала ауырса, тәрбиеші оны басқа балалардан оқшаулайды, төсекке жатқызады, болған жағдай туралы отбасы мүшелеріне хабарлайды және медициналық қызметкерді шақырады. Ұзақ уақыт бойы балабақшаға бармаған баланы дәрігердің немесе мейірбикенің қарауынсыз қабылдауға болмайды. Егер бала үш күннен артық балабақшаға келмесе, ата-аналар баланың сау екендігі туралы анықтама беруі керек.				
	Мұзафар Әлімбаев «Біздің балабақшада». Балабақша есігін Үшке тола ашқанбыз, Балапандай өсіріп, Мәпелейді бақшамыз. Бұл – екінші үйіміз, Бір туғанбыз бәріміз.	Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан:	Қимылды ойын «Аралар» Мақсат-міндеттер: сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты. Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттер: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді	Қимылды ойын «Ұшты - ұшты» Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген

	Біз – осы үйдің гүліміз, Біз – осы үйдің сәніміз. Бұл – құшағы тым ыстық Мектебіміз бастапқы! Мұнда жақын туыстық, Бұнда тұңғыш дос таптық! Қимылды ойын «Қуып жет» Мақсат-міндеттер: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек»әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (дене тәрбиесі)	Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақаныммен Оңнан, солдан! "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (дене шынықтыру)	тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызыңда, З, з, з, з, з, з, з, з..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір - бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл - қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (дене тәрбиесі) Ж. Қашқынов «Палуан». Білегінде бұлтылдап, Бұлшық еті ойнайды. Солай тынбай ол шындап Жеңіс жолын ойлайды. Кіріп кетіп ішіне, Аяқтан да шалады. Сенгеннен соң күшіне, Тік көтеріп алады. Келіп қалса ыңғайға, Қайыстыра бұрайды. Не мықтылар мұндайға Әрең-әрең шыдайды. Жарыстарда жүлде алған, Көрсек көзің тойғандай. Елдің атын шығарған, Ер десең де болғандай.	құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (таным іс-әрекет) Мақал-мәтелдерді қайталау Отан елдің анасы, Ел ердің анасы. Отан қадіріне жетпеген өз қадіріне жетпейді. Отан отбасынан басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. Ө. Тұрманжанов «Отан». Әуелгі Отан – ана алды, оттың басы. Ауыл алды, аунаған шөптің қасы. Сағынғанда тым ыстық көрінеді, Жаста ойнаған үйшік қып сайдың тасы. Отан дейміз от жаққан жерімізді, Отан дейміз өсірген елімізді. Отан дейміз туған жер, ата мекен Биік тау, орман, тоғай, көлімізді. Отан дейміз кең байтақ астананы, Жасыл жалау, жаңа жол, жас қаланы. Отанның шеті де жоқ, шегі де жоқ, Ол бірақ өз үйіңнен басталады. (қарым-қатынас іс-әрекет)

	Еңбек: учаскедегі ұжымдық еңбек. Мақсат-міндеттер: ортақ іске қатысу, істі соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзарды жұқарту. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерді күту дағдыларын бекіту, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту. Мақсат-міндеттер: қопсытудың не үшін қажет екенін түсініп, жұмысты тиянақты жасауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: өсімдіктерге күтім жасау. Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге деген қамқорлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: сөрелер мен терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту. Мақсат-міндеттері: балаларда тазалық сақтауға дағдылануын дамыту және қолдау, сумен жұмыс істеу ережелерін сақтау; еңбекқорлықты, басталған істі соңына дейін жеткізе білу қабілетін тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. "Қара жорға". 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - иықты алға қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - иықты артқа қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1- оң аяқты алға созып, оңға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - сол аяқты алға созып, солға қарай иіліп, қолды бүге, саусақтарды қозғау; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - сол аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 2 - бастапқы қалыпқа келу; 3 - оң аяқты алға созып, оң қолды жоғары көтере, сол қолды алға соза, сол қолды, оң қолға тигізу; 4 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1- екі аяқты бірге ұстап, қолды 2 жаққа соза, иықты қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 5. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол төменде. 1 - аяқты айқастыра тұрып, қолды белге ұстап, иықты алға, артқа қозғау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). 6. Бастапқы қалып: аяқ арасы сәл алшақ, қол белде. 1 - екі аяқты кезек көтеріп, қолды белге ұстап, орнында шоқырақтау; 2 - бастапқы қалыпқа келу (6 рет қайталау). (дене тәрбиесі)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).

	(педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	
Таңғы асқа дайындық	Нанға майды пышақпен жағу дағдыларын бекіту.	Балаларда мәдени-гигиеналық дағдылар қалыптастыру, өзіне-өзі қызмет ету, үстелге дұрыс отыруды дағдыға айналдыру, ас құралдарын дұрыс пайдалану.	Балаларды үстел үстінде өзін дұрыс ұстауға, ұқыпты тамақтануға үйрету, басқа балаларға кедергі жасауға болмайтынын, ересектердің рұқсатынсыз үстелден тұруға болмайтынын түсіндіру.	Тамақтану кезінде ас құралдарын дұрыс пайдалану қабілетін жетілдіру.	Тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.
Таңғы ас	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Сиқырлы ғой қасығым, Жылдам жеймін асымды. Міне тамақ, міне шай, Тым асықпай, жеші жәй. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Мүйізді ешкі келеді, Балаларға ереді. Сүт ботқаны жемесең, Келіп сені сүзеді. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Денемді таза ұстап, Шомыламын ағынмен. Тамақ ішер алдында, Қол жуамын сабынмен. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертең де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезіңде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық сурет салуға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті) Тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, музыка жетекшісі,	Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен сурет салу сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен сурет салу. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу ""Өзімшілдің өкініші" Салиха Сәмбетова" Мақсат-міндеттер: Балаларда	Дене шынықтырудың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; (дене шынықтыру) «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. (дене шынықтыру)	Менің Қазақстаным Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігінің 30 жылдығы, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) Конституция күніне Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	дене шынықтыру жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. (шығармашылық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, таным іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Күннің шуағы" Мақсат-міндеттер: Балаларды арақашықтығы 40 см құрсаудан келесі құрсауға бір аяқтап секіру; гимнастикалық орындық үстімен арақашықтығы баладан екі қадам қашықтықта қойылған толтырылған доптардан аттап жүру іскерліктерін жетілдіру; балаларда сап түзеуден төрт қатармен қайта тұру; оңға, солға бұрылу дағдыларын дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан желдеткішті бүктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	кейіпкерлерге және олардың іс-әрекеттеріне өз ойларын айта білу; басқалардың пікірін тыңдай білу дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сөздік қорларын молайту; достыққа, татулыққа тәрбиелеу; жақсы және жаман іс-әрекеттерді бір-бірінен ажырата алу дағдыларын жетілдіру. Музыкадан ойын-жаттығу ""Балапан" әні" Мақсат-міндеттер: Балалардың музыкалық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында шығармашылық қиял мен музыкалық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Менің достарым" Мақсат-міндеттер: Достыққа, татулыққа, бауырмашыл болып өсуге тәрбиелеу. Балаларды достыққа,бірлікке,татулыққа шақыру.Көңілді әуен арқылы көңіл күйді көтеруге тарту. Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес түстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу "Тату доспыз бәріміз. (әңгіме құрату)" Мақсат-міндеттер: «Достық» құндылығы туралы түсініктерін одан әрі жетілдіру; ойындар арқылы есте сақтау, ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту; өзара сыйластық, достық, сүйіспеншілік туралы түсінік беру; бір бірімен тату, дос болуға тәрбиелеу. Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Тату балалар" дене мүшелерін орналасуын, қозғалысының бағытын сақтай отырып адамды мүсіндеу. Мақсат-міндеттер: Дене мүшелерінің, киімнің формасын сақтай отырып, адамды мүсіндеуді үйренуді бекіту; ұсақ бөлшектерді - көз, қас, ерін мүсіндеуді үйрену; алдыңғы сабақтарда	

				үйретілген бөлшектерді қосу, жапсырылған жерді тегістеу тәсілдерін үйренуді бекіту; өз сезімдерін жеткізуді, достық туралы ойлауды кеңейту, балалардың мейірімділігі туралы түсінігін кеңейту.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Күндізгі серуен	Жолжелкенді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. - Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны.	Құстарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы түсінік беру Көркем сөз Құстар, құстар келеді, Жерді шуға бөледі. Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты	Арнайы көліктерді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту. Көркем сөз Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. Сұрақтар. - Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер?(«Жедел	Тастарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. Балаларға сұрақтар. - Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? - Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) - Үгілмелі тастарды	Көгершінді бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құс әлемі туралы білімдерін пысықтау, адамның оларға қамқор болып, қорғау шаралары туралы түсініктерін жетілдіру. Бақылау барысы Педагог балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады. Қанат қағып шарықтап, Мұхит асып қалықтап, Шарлап бүкіл әлемді, Шаттандырып әр елді Бейбіт күнге сән болған, Бұл қандай құс ән болған? (Көгершін) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш)

	Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, іріңді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. - Балалар, мамыр айын халықта қалай атайды? (Шешек айы) - Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (Күннің көзі көп түскен жерде бар) - Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (Өйткені ло жер әлі салқын) - Мамыр айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады?	бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты	жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектесу үшін.) - Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) - Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? (иә) - Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) - Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіружәне милиция.) Еңбек: тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық	атаңдар? (бор, көмір, графит) - Қатты тастарды атаңдар? - Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ - Неге? (ол жұмсақ, жұғады) - Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) - Көмір не үшін керек? (отынға) Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) - Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) Зерттеу жұмысы Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) Еңбек: ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. Мақсат-міндеттер: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, шығармашылық қиялын дамыту. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға	- Олар қайда тіршілік етеді? - Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? - Оларды кім қоректендіреді? - Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін. Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін. Шаттық әнге салады. - Қандай құстар алаңға келіп қонады? Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: балабақша аумағына жем салғыш ілу. Мақсат-міндеттер: еңбек әрекетін орындауға үйрету. "Ұшады, секіреді, жүзеді" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: балаларды жүкіруге үйрету, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыру, дәлдіктерін дамыту. Халық болжамы: - Құс жүнін үрпитсе, жауын болады; - Жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы

	(Олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) - Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (Жолжелкен) - Оны неге олай атаған? - Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? Зерттеу жұмысы Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру. Еңбек: ойын алаңын тазалау. Мақсат-міндеттер: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Айгөлек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: ұжымдық ойында күш-жігерді, белсенділікті, ептілікті, шапшаңдықты көрсете білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек, Бізден сізге кім керек? Бұған екінші топтың ойыншылары жауап береді. Айгөлек-ау айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Теміршіден дем шығар, Үзеңгіден дем шығар. Ақ терек пен көк терек,	бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету. Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөренені) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып түру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта.	сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Қимылды ойындар «Аюлар мен аралар», «Допты бер». Мақсат-міндеттер: гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу, допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу ойындары. Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсат-міндеттер: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: "Сақтықта қорлық жоқ".	ынталандыру; бір адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып	болады; - Құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. "Үш табан" қазақ ұлттық (асықтармен) қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Еркін ойындар. Мақал-мәтел Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.

	Шолпан атты қыз керек. Қимылды ойын «Бәйге». Мақсат-міндеттер: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны: дыбыстар арқылы жүру. Мақсат-міндеттер: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу.	Еркін ойындар.		жатқанын бақылайды. "Күркеге кім бұрын жетеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. Жаттығу ойындары: қозғалысты дамыту. Мақсат-міндеттер: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу «Жазғы табиғат» Мақал-мәтел Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	
Серуеннен оралу	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бірбіріне көмектесуге баулу. Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау.

	талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Қатты ет өнімдерінің бөліктерін кесуді үйрену.	Гигиеналық дағдылар Дұрыс жууну дағдыларын бекіту үшін: көбік алынғанша сабындау, шаю, құрғатып сүрту; қол орамалды уақытында қолдану қабілеттерін дамыту.	Гигиеналық дағдылар Өз бетінше және ұқыпты тамақтана білуге, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға, қасықты оң қолына ұстай білуге тәрбиелеу.	Гигиеналық дағдылар Ұқыптылыққа, сыртқы келбетіне күтім жасау әдетін тәрбиелеу.
Түскі ас	Көркем сөз Дастарханға барамыз, Қасықты қолға аламыз. Төкпей-шашпай тамақты, Аузымызға саламыз. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Ыстық құймақ пісірдім, Тәрелкеме түсірдім. Дәмді болды құймағым, Құйып ижедім қаймағын. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Бесін астың кезі келді, Дастарханға отырдық. Түзу ұстап денемізді, Ас ішейік отырып. Тамағыңды алаңдамай, Төгіп алма! Дұрыс іш! Дастарханда көп сөйлемей, Отырамыз тып-тыныш. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Құстар келді далаға, Бақтың ішін аралап. Не береміз Ваняға, Дәмді тамақ қалай ма? Бірі ботқа сұрады, Екіншісі айранды. Үшіншісі сүт сұрап, Бірі бәліш қалады. Тойып алып тамаққа, Тыныш тапты бағана. (мәдени-гигиеналық дағдылар)	Көркем сөз Екі қоян отырып, Сыр айтады жасырын. Сұр қасқырдың тәбетін, Берсе бізге асырып. Тәбетін біз қайтеміз, Тісін берсін қасқырдың. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау. Баланың психофизикалық әлеуетін қалпына келтіру. Желдету. Тыныштық ты сақтау.				
Ұйқыдан тұру	Балаларды ұйқысынан ояту. Балалар ағзасының физиологиялық белсенділігін арттыру мақсатында ояту гимнастикасын жасату (шынықтыру жаттығулары, тренажерлық жүгіру жолдарын пайдалану, музыкалық жаттығулар, қимыл-қозғалысқа құрылған санамақ және басқа). (дене тәрбиесі)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Гигиеналық дағдыларды қалыптастыру (жуыну, тамақты шаю). Гигиеналық емшараларды орындау технологиясының алгоритмін сақтау. Үстел басында өзін әдепті ұстауға қалыптастыру. Мақсат-міндеттер:				

	- киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу, - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не естігеніңді айт?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалар жазушыларына деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту.	"Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, «Жер» деген кезде - жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде - суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде - ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Қимылды ойын: "Орамал". Мақсат-міндеттер: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап,	"Тез жауап бер" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: түстерді, пішіндерді, сапасын дұрыс атай білуге дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңберде тұрады, допты кім қағып алады сол бала заттың аты мен түсін айтып допты келесі балаға лақтырады. «Жасыл»- жапырақ, «көк»- аспан, «сары»- күн, «қызыл»- гүл, «ағаш»- отырғыш, «тас»- үй, «темір»- қасық т. б. Ойынды үйренгесін тапсырманы күрделендіруге болады. Бір сөзбен жауап бермей екі,үш сөзбен жауап беруге болады. Қимылды ойын: «Қойлар мен қасқыр». Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай бірлесіп ойнауға, бірлікке, достыққа тәрбиелеу. Ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту. Ойынға қажетті құралдар: ағаш ат немесе резеңке ат, қамшы. Ойын шарты. Қойшы қойларды өрісте бағып жүреді, ал қойлар алаңсыз жайылып жүреді. Кенет аш қасқыр жақындап келіп	Қимылды ойын: "Шырмауық". Мақсат-міндеттер: балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты. Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. сөзді сандықшаларға салады. "Мектеп" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың мектеп туралы білімдерін кеңейту және нақтылау. Балаларға рөлді жүзеге асырудың экспрессивті құралдарын (интонация, мимика,	"Кім тез жинайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты. Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады.Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады.Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады. "Итеріспек" қимылды қазақ халық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда қозғалу, бір аяғынан секіру, жылдамдық, ептілік қабілеттерін дамыту. Үлкен шеңбер сызылған. Бір аяғымен секіріп тұрған балалар бір-бірін шеңберден шығарады. Екінші аяғын жерге тигізсе жеңіліс болып саналады.

		орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.	қалады. Қасқырды байқап қалған қойшы: қойларым, қашыңдар, аш қасқыр! келіп қалды дегенде қойлар аш қасқырдан қашулары керек. Ал қойшы қойларын аман алып қалу үшін, атымен шауып, қолына қамшысын алып қасқырды қуады. Қасқырды қойшы соғып алса, қойшы қасқырға ән, бй билетеді. Ал қасқыр қойларды ұстап алса ұсталған қой ойыннан шығарылады.	қимылдар) игеруге көмектесу. Балалардың оқуға деген ынтасын арттыру.	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру(мақалмәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Серуендеуге дайындық. 1. Алдағы іс-шараға арналған ереже: шығу алдында топты ретке келтіру; киіну бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін қайталау. 2. Киімді киіндіру алгоритмін қайталау. 3. Әр түрлі ауа-райында (қар, жаңбыр, жел) көшеде өзін-өзі ұстау ережелеріне баса назар аудару - тәрбиешінің өзі көшедегі жағдайға сүйене отырып таңдайды. 4. Балалар өздігінен киінеді, қажет болса - тәрбиешінің немесе басқа баланың көмегі.				
Серуен	Құмырсқаны бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: құмырсқалардың пайда болу ерекшеліктері, олардың тіршілік көріністері туралы білімдерін кеңейту; сыртқы дүниеге деген қызығушылықты ояту. Жұмбақ жасыру. Қатар - қатар қара нар, Аспанменен бара бар,	Жаяу адамдарды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс	Гүл егілген алаңқайды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: гүлді дән себу арқылы еккен кезде, егілген гүл дәнінен алғашқыда жапырақ, содан кейін кішкентай өскін, кейін үлкен гүл өсімдігі өсіп шығатыны туралы балаларға түсіндіру. Гүлге тек қана әсемдік үшін ғана емес, табиғаттың бір мүшесі	Ауа райын бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. Бақылау барысы Көркем сөз «Найзағайлы нөсер» Ө. Ақыпбекұлы	Торғайларды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі) Мақсат-міндеттер: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетінді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап Дайын асқа ортақсың

	Алды биік, арты жар. (Құмырсқа) Көркем сөз Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын. Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (Қадыр Мырза Али) Еңбек: алаңдағы жерді қопсыту Мақсат-міндеттер: келесі жылы тұқым отырғызуға жерді дайындауды үйрету. Қимылды ойын «Қақпан», «Аттар». Мақсат-міндеттер: жылдамдық пен төзімділікті дамыту Жеке жұмыс: баяу қарқынмен үздіксіз жүгіру. Мақсат-міндеттер: төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу	белгісін асықпай күте біл! Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. - Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. - Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. Еңбек: гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау, түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Мақсат-міндеттер: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу.	ретінде қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз Кешкілік пе, күндіз бе, Үзіп алсаң сен бір гүл, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Үзіп алсам мен бір гүл, Туған жерді далаға, Не қалады сиқынан, Тастағалы жүрміз бе? Қызыл-жасыл жердің бұл Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде – бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. Гүл біздің өмірімізге қуаныш сыйлайтын әдемілік әлемі. Қатар-құрбыларымыз бен туыстарымыздың туған күндеріне гүл сыйлаймыз. Мерекелерде аналарымызды қуанту үшін гүл ұсынамыз. Ең алғаш мектеп табалдырығын аттағанда да гүл алып барамыз. Үйде, аулада гүл өсіреміз. Осы бір табиғаттың әсем мүшесін күтіп, баптау кезінде өзіміз қандай керемет әсерде боламыз десеңші! Зерттеу жұмысы Балалармен гүл егілген алаңқайға барып, өніп шығып келе жатқан гүл өскінін қарау. Дәннен кішкентай ғана жапырақ, одан өскін, одан гүл өсіп шығатынын түсіндеру. Әр гүлдің	Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар - Жаңбыр неден пайда болады? - Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? - Жаңбыр неге керек? - Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) Зерттеу жұмысы Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? Халық болжамы - Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. - Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. - Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады. Еңбек: құмсалғыш	Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқымдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың, Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. - Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай пысық құс.) - Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) А-л қанаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген) - Ал басының түсі қандай? (Сұр) - Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) - Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) -Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. - Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқағарларына.) Қане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп

		Қимылды ойын: «Бағдаршам». Мақсат-міндеттер: бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту, ептіліктерін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	жапырақтары мен сабақтары арасындағы айырмашылықты қарау. Еңбек: балалармен гүл егілген алаңға сусепкішпен су себу. Мақсат-міндеттер: балаларды еңбексүйгіштікке баулу, жас гүлдерді суды себу арқылы суғаратынын көрсету. Қимылды ойын «Ақ серек-көк серек» Мақсат-міндеттер: бірлесе ойнауға,ойын шартын сақтауға баулу. Жаттығу ойындары «Волейбол ойыны» Мақсаты: бір-біріне доп беру, кері лақтыру. Болжам: гүлдердің иісі одан сайын аңқып шықса, жауын жауады.	айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау. Мақсат-міндеттер: жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға	тұру керек) Жазда, күзде торғайлар немен қоректенеді? (өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек: ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсат-міндеттер: ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Қимылды ойын «Құстардың ұшуы». Мақсат-міндеттер: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары «Жалауды құлатпа» Мақсат-міндеттер: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру.

		жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды.		ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сіздің балаңыз мектепке дайын ба? Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналары мектеп бала үшін өте маңызды, бетбұрыс кезең екенін түсінуі керек. Көп ойнауға, қозғалуға дағдыланған бала ұзақ уақыт партада отыруға мәжбүр. Демалу мен серуендеу уақыты күрт қысқарып, эмоционалдық стресс күшейеді. Бірінші сынып оқушысы жаңа топқа, мұғалімнің талаптарына, ыждағаттылықпен және мақсатты түрде жұмыс істеу қажеттілігіне үйренуі керек. Жеті, алты жасар балалар үшін бұл өте үлкен жұмыс. Баланың барлық қиындықтарды жеңе алуы үшін барлық дене жүйелерінің белгілі бір жетілуі қажет. Мұның негізінде денсаулық жатыр. Ауру, әлсіз, тез шаршаған бала мектепте үлкен қиындықтарға тап болады. Балаңыздың денсаулығын сақтау ата-аналардың басты мақсаты және міндеті. Оны бұзу оңай, бірақ қалпына келтіру, түрлі бұзушылықтардан құтылу өте қиын.				